

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Магістерська робота

**на тему «Управління діловою активністю та його місце у фінансовому
менеджменті підприємства»**

Виконала: студентка 2-го курсу, групи 2МЕФ
Спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Мізь А.І.

Керівник: к.е.н., доцент Маслій О.А.

Рецензент: к.е.н., доцент, завідувач кафедри
економіки, підприємництва та маркетингу,
Чижевська М.Б.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань
Мізь А.І.

Підтверджую достовірність даних,
використаних у роботі
Мізь А.І.

Полтава, 2024 року

АНОТАЦІЯ

Мізь А.І. Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємства. Рукопис. Магістерська робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024.

Робота містить 128 сторінок, 12 таблиць, 32 рисунки, список літератури із 81 джерела та 4 додатки.

Ключові слова: ділова активність, управління, фінансовий менеджмент, операційний цикл, фінансовий цикл, оборотність.

Економічна нестабільність зумовлює необхідність підвищення ефективності фінансового менеджменту задля забезпечення рентабельності підприємницької діяльності в кризових умовах. Ключовою передумовою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності й зростання вартості підприємства є його висока ділова активність, управління якою відіграє вирішальну роль у фінансовому менеджменті підприємства. Вищезазначене підтверджує актуальність тематики дослідження.

Мета роботи – поглиблення теоретичних положень та розроблення практичних рекомендацій щодо управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління діловою активністю підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні й прикладні аспекти підвищення ефективності управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.

У теоретичній частині роботи надано сутнісну характеристику ділової активності як комплексної економічної категорії; охарактеризовано рівні

ділової активності суб'єкта господарювання; систематизовано чинники, що на неї впливають; розглянуто наукові підходи до управління діловою активністю підприємства в системі фінансового менеджменту підприємства; розкрито методичні підходи до її оцінювання; узагальнено основні показники ділової активності підприємства.

У розрахунково-аналітичній частині роботи проведено дослідження фінансового стану ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»; проаналізовано показники ділової активності підприємства та їх вплив на фінансові результати діяльності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»; виявлено напрями підвищення ефективності управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства в умовах невизначеності.

Практична цінність магістерської роботи полягає в можливості використання запропонованих напрямів підвищення ефективності управління діловою активністю з метою покращення фінансових результатів діяльності підприємства у кризових умовах.

Інформаційною базою для написання роботи є законодавчі та нормативно-правові акти, наукові статті, монографії та інші наукові джерела з питань управління діловою активністю підприємства, а також фінансова звітність ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».

SUMMARY

Miz A. I. Business activity management and its place in financial management of an enterprise. Manuscript. Master's work on obtaining a second (master's) level of higher education from the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" under the educational-professional program "Finance, Banking and Insurance", National University Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic, Poltava, 2024.

The work contains 128 pages, 12 tables, 32 figures, a list of literature from 81 sources and 4 applications.

Key words: business activity, management, financial management, operating cycle, financial cycle, turnover.

Economic instability makes it necessary to increase the financial management efficiency in order to ensure the business activities profitability in crisis conditions. A key prerequisite for increasing the financial and economic activity efficiency and increasing the enterprise value is its high business activity, the management of which plays a decisive role in the enterprise financial management. The above confirms the relevance of the subject of the study.

The purpose of the work is to deepen the theoretical provisions and develop practical recommendations for managing business activity in the financial management system of the enterprise.

The object of the study is the process of enterprise's business activity management.

The subject of the research is the theoretical, methodological and applied aspects of increasing the efficiency of business activity management in the financial management system of the enterprise.

The theoretical part of the work provides an essential description of business activity as a complex economic category; the levels of enterprise's business activity were characterized; the factors affecting it were systematized; scientific approaches

to managing the enterprise's business activity in the financial management system of the enterprise were considered; methodical approaches to its assessment were disclosed; the main indicators of the enterprise's business activity were summarized.

In the calculation and analytical part of the work, a study of the financial condition of PJSC "Kryukov Railway Car Building Works" was carried out; indicators of business activity of the enterprise and their impact on the financial results of PJSC "Kryukov Railway Car Building Works" were analyzed; directions for improving the efficiency of business activity management in the financial management system of the enterprise in conditions of uncertainty were identified.

The practical value of the master's thesis lies in the possibility of using the proposed ways of increasing the efficiency of business activity management in order to improve the financial results of the enterprise in crisis conditions.

The information base for writing the work is legislative and normative legal acts, scientific articles, monographs and other scientific sources on the management of enterprise's business activity, financial reporting of PJSC "Kryukov Railway Car Building Works".

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Ділова активність підприємства як комплексна економічна категорія.....	7
1.2. Рівні ділової активності суб'єкта господарювання та чинники, що на неї впливають.....	15
1.3. Особливості управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.....	23
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	30
2.1. Методичні підходи до оцінювання ділової активності підприємства	30
2.2. Показники ділової активності підприємства	37
2.3. Операційний та фінансовий цикл як критерії ділової активності.....	45
Висновки до розділу 2.....	50
РОЗДІЛ 3. ОЦІНЮВАННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНОБУДІВНИЙ ЗАВОД».....	52
3.1. Дослідження фінансового стану підприємства.....	52
3.2. Аналіз показників ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».....	69
3.3. Оцінювання фінансових результатів діяльності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».....	79
Висновки до розділу 3.....	91

				МР 2МЕФ 10578603						
	П. І. Б.	Підпис	Дата							
Розроб.	Мізь А.І.			Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємства				Літ.	Арк.	Акрушів
Перевір.	Маслій О.А.									
								Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Н. Контр.	Маслій О.А.									
Затверд.	Кулик В.А.									

РОЗДІЛ 4. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	92
4.1. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства як умова підвищення його ділової активності в умовах невизначеності	92
4.2. Вдосконалення підходів до управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства	104
Висновки до розділу 4.....	114
ВИСНОВКИ.....	115
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	128

				МР 2МЕФ 10578603			
	П. І. Б.	Підпис	Дата				
Розроб.	Мізь А.І.			Управління діловою активністю та його місце у фінансовому менеджменті підприємства	Літ.	Арк.	Акрушів
Перевір.	Маслій О.А.					4	128
					Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Н. Контр.	Маслій О.А.						
Затверд.	Кулик В.А.						

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що ділова активність як комплексна економічна категорія відображає ефективність використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів підприємства, від чого напряду залежить рентабельність і конкурентоспроможність суб'єкта господарювання. Ділова активність має вплив на стабільність ринкової позиції підприємства, його інвестиційну привабливість, що є передумовою досягнення тактичних і стратегічних планів розвитку підприємства. Тому управління діловою активністю підприємства – важливий напрям фінансового менеджменту, дослідження якого набуває особливої ваги в умовах сьогодення.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних положень та розроблення практичних рекомендацій щодо управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі слід виконати ряд завдань, таких як:

- розкрити економічну сутність ділової активності підприємства як комплексної економічної категорії;
- охарактеризувати рівні ділової активності суб'єкта господарювання та чинники, що на неї впливають;
- визначити особливості управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства;
- систематизувати методичні підходи та показники оцінювання ділової активності підприємства;
- дослідити фінансовий стан ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»;
- провести аналіз ділової активності підприємства;
- провести оцінювання впливу ділової активності на фінансові результати діяльності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»;

– обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.

Об’єктом дослідження є процес управління діловою активністю підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні й прикладні аспекти підвищення ефективності управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства.

Методами та прийомами дослідження при вирішенні поставлених завдань є горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, аналіз відносних показників, факторний аналіз, а також системний підхід для формування комплексу пропозицій щодо підвищення ефективності управління діловою активністю підприємства.

Інформаційною базою роботи є законодавчі та нормативно-правові акти, наукові статті, монографії та інші наукові джерела з питань управління діловою активністю підприємства, а також фінансова звітність ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».

Випускна робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Ділова активність підприємства як комплексна економічна категорія

Ділова активність є важливим елементом стратегічного управління підприємством та визначає його успішність у складних умовах сучасного бізнес-середовища. Вона включає в себе координовані зусилля на всіх рівнях фінансового менеджменту підприємства та впливає на його здатність до адаптації до змін та досягнення стратегічних цілей.

Ділова активність взаємодіє із всіма аспектами функціонування підприємства та визначає його успішність на ринку. Вона є своєрідним драйвером підприємницької діяльності, який забезпечує стійкість та конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в умовах сучасного бізнес-середовища.

Формування принципів, методів та підходів до управління діловою активністю підприємства відбувається виходячи з того, що вона є комплексною економічною категорією, яка відображає різноманітні аспекти функціонування підприємства та його взаємодії із іншими суб'єктами ринку. Ця категорія включає різні елементи та процеси, які спрямовані на досягнення стратегічних цілей підприємства.

У науковій літературі ділова активність є предметом глибоких досліджень. Визначенню її сутності, основних характеристик та чинників, що на неї впливають, приділяють значну увагу такі сучасні економісти як Е. Ф. Брігхем, Л. А. Бернстайн, Р. Дж. Кемп, К.Д. Кемпбел, М. П. Войнаренко, С.В. Онищенко, В. О. Мукомела-Михалець, Л. Г. Кліменко, Ю. О. Бондарєва, А.Д. Шеремет, Л.О. Птащенко, Т. П. Куриленко, Г. Ю. Ткачук О. В. Мяснікова,

О. В. Павловська, С. А. Бурий та ін. Праці зазначених вчених сприяли формуванню теоретико-методичних основ управління діловою активністю підприємства та поглибленому розумінню ділової активності як однієї з основних економічних категорій [4].

Економічну сутність ділової активності підприємства переважна більшість науковців пов'язує із ефективністю використання ресурсів, а її рівень оцінюється шляхом зіставлення розмірів вкладених ресурсів із основними результатами їх використання. Тому ділова активність підприємства, будучи інтегральною характеристикою підприємницької діяльності, тісно пов'язана із самим фінансовим становищем суб'єктів господарювання.

У науковій літературі склалося декілька підходів до визначення поняття ділової активності підприємства, основні з них представлено на рис. 1.1.

Підприємницький	Ділова активність – це можливість перетворювати ідеї на продукти, продукти на ринки, а ринки на прибуток (Петер Друкер)
Маркетинговий	Ділова активність – це процес створення, комунікації та доставки вартості споживачам, а також управління взаєминами з ними для отримання прибутку (Філіп Котлер)
Фінансовий	Ділова активність – це використання капіталу та праці для отримання прибутку через обіг товарів та послуг (Едвард Фрідріх Хейглер)
Стратегічний	Ділова активність – це сукупність дій, які визначають ефективність підприємства в конкурентному середовищі (Майкл Портер)
Організаційний	Ділова активність – це комбінація різних елементів, таких як структура, системи та процеси, спрямованих на досягнення мети підприємства (Генрі Мінцберг)
Інноваційний	Ділова активність – це здатність бачити, аналізувати та використовувати можливості, а також створювати та впроваджувати інновації (Пітер Друкер)

Рис. 1.1. Підходи до трактування сутності ділової активності підприємства

У широкому розумінні Ковалев В.В. вважає, що ділова активність підприємства представлення прикладанням значних зусиль, які спрямовуються на просування підприємства на ринках збуту продукції, та підвищенням конкурентоспроможності серед інших підприємств [11].

А.Д. Шеремет, Г.В. Савицька ототожнюють ділову активність із оборотністю активів та зобов'язань підприємства. М.Д. Білик та інші вчені стверджують, рівень ділової активності безпосередньо залежить як від рівня ефективності використання ресурсів, так і від ступеня виконання цим підприємством плану за основними показниками, що забезпечують задані темпи його зростання у сферах операційної, фінансової та інвестиційної діяльності [2, 3, 6].

За результатами аналізу та узагальнення різних підходів до трактування цієї категорії можна дійти до висновку, що ділова активність – це узагальнююча характеристика, яка відображає зусилля підприємства, щодо здійснення та забезпечення його розвитку, а також досягнення цілей, котрі спрямованні на покращення фінансового стану підприємства [4, 5].

Можна сказати, що ділова активність є досить чутливою до змін, які відбуваються у внутрішньому та зовнішньому бізнес-середовищах. У такому разі аналіз ділової активності допомагає розробити діагностику, за допомогою якої будуть виявленні на ранньому етапі фінансові ускладнення. Ділову активність можна обґрунтувати, як характеристику економічного процесу, а також як результат діяльності за певний аналізований проміжок часу [4, 16, 17].

Ділова активність безпосередньо має зв'язок з такими характеристиками підприємства наприклад, як кредитоспроможність та фінансова стійкість. Адже, відомо, що ділова активність, яка знаходиться на високому рівні господарюючого суб'єкта підтверджує наданням банками кредитів адже дані підприємства здатні ефективно їх використовувати та добросовісно обслуговувати свої боргові зобов'язання. Отже можна сказати, що ділова активність на високому рівні є однією з основних умов співпраці з банками.

Підходи, які існують до дефініції терміну «ділова активність підприємства» здебільшого зосередженні на ефективному використанні матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів. Ці підходи також характеризують безпосередньо якість управління, визначають чи можливий розвиток підприємства, достатність його капіталу та конкурентоспроможність. З точки зору економістів стає зрозуміло, що ділова активність підприємства зосереджує в собі результати та ефективність господарської діяльності.

Отже, визначення економічної сутності такого комплексного поняття, як ділова активність підприємства, є складним, адже має враховувати сукупність характеристик підприємницької діяльності. Основні ознаки ділової активності підприємства наведено на рисунку 1.2.

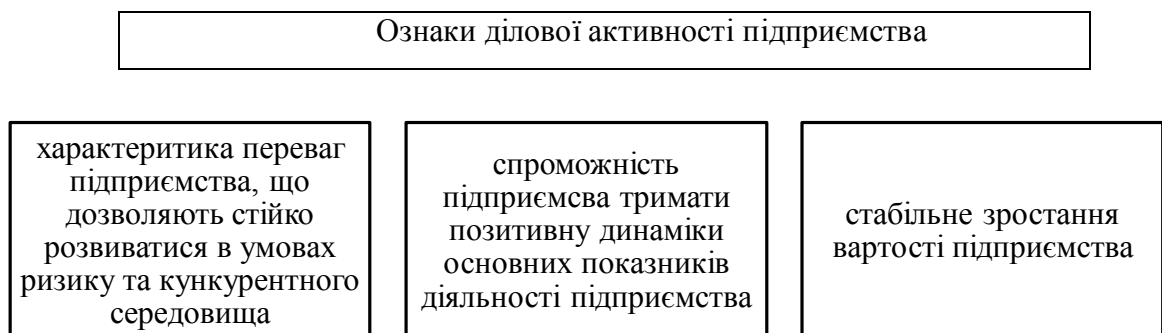

Рис. 1.2. Ознаки ділової активності підприємства [9]

До основних причин, що зумовили розвиток теорії та практики управління діловою активністю суб'єктів господарювання наприкінці ХХ століття, крім дефіциту ресурсів, слід віднести й необхідність гнучкого та постійного реагування на ринок товарів, попит на які змінюється, і впровадження у виробництво нових конкурентоспроможних ідей на основі комплексного дослідження використання виробничих та фінансових ресурсів підприємств різних форм власності.

Проблема визначення економічної сутності ділової активності підприємства пояснюється різним трактуванням її змісту різними

контрагентами підприємства. На рис. 1.3 систематизовано підходи щодо розуміння ділової активності підприємства окремими суб'єктами ринку.

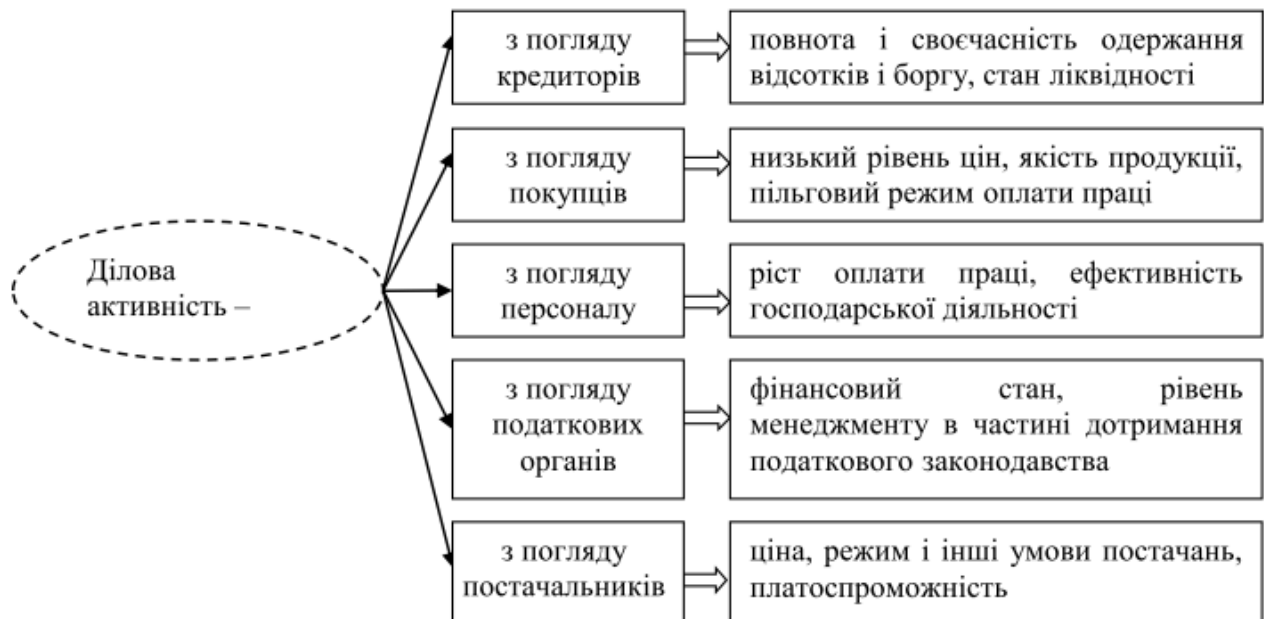

Рис. 1.3. Підходи до сутності ділової активності підприємства окремими суб'єктами ринку

* побудовано за результатами досліджень [14]

В теорії управління діловою активністю підприємства виділяють десять класифікаційних ознак, за допомогою яких можна визначити види ділової активності для прийняття обґрунтованих управлінських рішень (табл. 1.1). За змістом оцінюваних об'єктів ділову активність поділяють на фінансову, операційну, інвестиційну, інноваційну, ринкову, організаційно-управлінську. Як відомо, у фінансовій звітності відображають три види діяльності, а саме: операційну, фінансову та інвестиційну [12, 20, 24].

Отже, можна сказати, що за даним підходом скорочуються можливості отримання комплексної достовірної інформації щодо ділової активності підприємства. При визначенні ділової активності за всіма видами діяльності, можливість отримати більш розширений спектр інформації щодо ділової активності зростає.

Таблиця 1.1

Види ділової активності підприємства за різними класифікаційними ознаками

Класифікаційна ознака	Види ділової активності
За масштабом охоплення	— у країні; — у регіоні; — у галузі; — на підприємстві.
За змістом оцінюваних об'єктів	— фінансова; — операційна; — інвестиційна; — інноваційна; — ринкова; — організаційно-управлінська.
За стадіями життєвого циклу підприємства	— на етапі створення; — на етапі первісного здійснення діяльності; — на етапі активного зростання; — на етапі «зрілості»; — на етапі «старіння».
За ступенем відношення до суб'єкта господарювання	— внутрішня; — зовнішня.
За сферою діяльності	— основного виду діяльності; — інших видів діяльності.
За часовим аспектом	— ретроспективна; — поточна; — прогнозна.
За горизонтами планування	— тактична; — стратегічна.
За ступенем реальності	— реальна; — потенційна.
За спрямованістю	— інтегральна; — локальна.
За рівнем активності	— достатня; — задовільна; — незадовільна.

* Складено автором [12].

Фінансова активність характеризується залучанням фінансових ресурсів у достатньому їх обсязі та їх окупності за певний проміжок часу. Інвестиційна активність підприємства може характеризуватися великою ефективністю

фінансових вкладень. Можна виділити також четвертий вид діяльності це інноваційний. Як відомо даний вид діяльності не підлягає відображенню у фінансовій звітності. Але даний вид діяльності підприємства має вплив на ділову активність підприємства. Інноваційна діяльність пов'язана на сам перед із запровадженням нових технологій та оновленням основних засобів.

Ринкова активність характеризується розширенням суб'єктом господарювання нових ринків збуту готової продукції та товарів.

Організаційно-управлінська активність підприємства зосереджена на прикладання зусиль безпосередньо самим керівництвом підприємства, тобто його управлінням, розробкою комплексною економічною політикою а такою її складових (облікова, дивідендна, податкова) [47, 52].

Як відомо підприємство проходить п'ять основних стадій життєвого циклу, після цих стадій життєвого циклу підприємство ліквідують або відбувається оновлення устаткування, технологій. На кожній зі стадій життєвого циклу суб'єкт господарювання може проявити ту чи іншу ступінь ділової активності, що може вплинути на фінансову стійкість підприємства, а також на багато інших параметрів.

За належністю до життєвого циклу підприємства, ділова активність класифікується за стадіями створення, функціонування та розвитку підприємства [8, 18].

За ступенем відношення до суб'єкта господарювання ділова активність може бути внутрішня і зовнішня. Внутрішня ділова активність показує ті зусилля підприємства, які прикладаються щодо раціонального і ефективного використання ресурсів у межах даного підприємства. Зовнішня ділова активність характеризується високим рівнем фінансово-економічних відносин із контрагентами. Зовнішня ділова активність виражається укладаннями договорів, контрактів, визначенні оптимальних кредитних умов.

Ділова активність за часовим періодом поділяється на стратегічну, тактичну, оперативну.

За ступенем реальності ділову активність поділяють на реальну та потенційною (уявною). Реальність може бути підтверджена коли підприємство досягло певних фінансових результатів. Потенційна ділова активність характеризується тим, що результати або ж відсутні, або знаходяться на дуже низькому рівні [22, 23].

За рівнем ділової активності розмежовують такі види, як високий, середній, низький. Ділова активність підприємства характеризується за допомогою кількісних та якісних критеріїв.

До якісних критеріїв можна віднести:

- різну продукцію підприємства;
- широту внутрішніх та зовнішніх ринків збуту;
- репутацію підприємства та його конкурентоспроможність;
- зв'язок із партнерами підприємства.

Кількісні критерії допомагають охарактеризувати економічний потенціал та його ефективність за такими напрямками:

- ступінь виконання плану основних показників діяльності підприємства та забезпечення швидкості зростання прибутку, виручки від реалізації та активів тобто капіталу;
- ефективність використання ресурсів підприємства.

Доцільним буде розмежувати певні рівні ділової активності, яким відповідає ті чи інші результати фінансово-господарської діяльності, до них відносяться: достатній, задовільний і незадовільний рівні ділової активності.

Кожен рівень ділової активності відповідає за певну фінансово-господарську ситуацію на підприємстві, а саме нормальну, проблемну і кризову ситуації [4, 36, 37].

Нормальна ситуація ділової активності означає, що на підприємстві достатній (високий) рівень ділової активності, та означає, що для функціонування суб'єкта підприємства створені сприятливі умови, за допомогою даного рівня ділової активності відбувається підвищення фінансових показників.

Існує також такий рівень ділової активності як задовільний, коли на підприємстві спостерігається даний рівень, то це може свідчити про погіршення стану підприємства а також спостерігається нестійка динаміка фінансових коефіцієнтів ділової активності [8].

Кризова ситуація характеризується незадовільним рівнем ділової активності. Така ситуація характеризується низьким значенням фінансових показників, що свідчить про низький фінансовий потенціал суб'єкта господарювання, що може свідчити про настання банкрутства підприємства. Тобто, потрібно дослідити ділову активність, змінити стиль керівництва, та прийняти більш ефективні управлінські рішення, що допоможе запобігти виникнення негативних наслідків.

Отже, ділова активність підприємства, будучи комплексною економічною категорією, має різні аспекти впливу на різні сфери функціонування підприємства. Цим обумовлюється необхідність застосування системного підходу до управління нею, моніторингу фінансового стану та ключових показників фінансово-господарської діяльності як основи прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо підвищення ділової активності в сучасних несприятливих умовах.

1.2. Рівні ділової активності суб'єкта господарювання та чинники, що на неї впливають

Ділова активність підприємства визначається впливом різноманітних чинників, які визначають ефективність його функціонування та конкурентоспроможність на ринку. Ці чинники взаємодіють та визначають рівень ділової активності підприємства, впливаючи на його успішність, конкурентоспроможність та сталість.

Фактори, що впливають на рівні ділової активності, поділяють на: зовнішні, які не залежать від діяльності суб'єктів господарювання, і внутрішні, які безпосередньо пов'язані з діяльністю підприємств.

Зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на діяльність підприємств, формують його бізнес-середовище, яке фактично визначає положення підприємства та ринку, його економічний потенціал та фінансове благополуччя.

У відповідності з тим, що всі аспекти діяльності суб'єктів господарювання традиційно поділяють на зовнішні і внутрішні, розрізняють дві основні складові бізнес-середовища. Мова йде про зовнішнє і внутрішнє оточення, аналіз якого передбачає ідентифікацію його учасників, особливості їх відношень з досліджуваним підприємством, а також характеристику притаманних йому факторів впливу.

Ринкове середовище, в якому підприємство діє, називають зовнішнім, оскільки формують його зовнішні по відношенню до підприємства суб'єкти економічної діяльності. В першу чергу це бізнес-партнери, з якими підприємство пов'язує ділові інтереси, – клієнти, постачальники, замовники, контрагенти.

Оскільки підприємство функціонує в соціально-економічному просторі, нормативно-правову базу якого формує держава, то ділова активність будь-якого суб'єкту господарювання неможлива без втручання державних та інших органів регулювання. Мова йде не про безпосередній вплив держави на виробничий процес, а про створення умов, що викликають потребу в його здійсненні.

Відомо, що держава може підтримувати підприємницьку діяльність двояко: прямим регулюванням або непрямым шляхом – за допомогою податкового впливу та інших важелів економічного характеру. Але досвід інших країн свідчить, що провідна роль прямих методів регулювання призводить до впровадження ініціативи компаній, тому необхідно акцентувати увагу на податковій, кредитній, амортизаційній політиці. Саме вона встановлює

однакові для всіх «правила», в результаті чого створюються відповідні соціально-економічні умови, які обумовлюють ступінь активності підприємницьких структур, а також їх можливості в досягненні високих результатів.

Середній вплив на діяльність підприємства здійснюють і конкуренти, переваги яких у виробничій, технологічній, інноваційній сферах, виступають рушійною силою в пошуку ідей та засобів досягнення більш вагомих результатів в стратегічно важливих галузях діяльності досліджуваного підприємства.

У зв'язку з тим, що діяльність будь-якого суб'єкту господарювання спрямована на кінцевого споживача, він теж своїми вимогами до продукції та фінансовими можливостями впливає на діяльність підприємства.

Наступна складова бізнес-середовища – це внутрішнє середовище підприємства, яке являє собою сукупність агентів, що діють всередині підприємства, та їх відношень, які виникають в процесі фінансово-господарської діяльності. До їх числа належать: керівництво, співробітники і власники.

Для досягнення головної мети будь-якого підприємства – отримання максимального прибутку, – не достатньо тільки забезпечити виробництво необхідними сировиною, матеріалами та високотехнологічним обладнанням. Вважаю, що більш дійовими інструментами у вирішенні даного завдання є впровадження ефективних методів управління та форм структурної організації, які б забезпечували підприємству ритмічну і злагоджену роботу, підтримували його платоспроможність та інвестиційну привабливість. Але і цих заходів буде не достатньо для досягнення високих результатів діяльності підприємства, якщо «людський фактор» не займе провідне місце в системі цінностей

керівництва і на підприємстві не буде створена нова модель використання трудових ресурсів, яка здатна створити творчу атмосферу в колективі, стимулювати ініціативу та підвищити зацікавленість працівників в результатах своєї та спільної роботи.

Для досягнення високого рівня ділової активності підприємства з урахуванням комплексу чинників, що на неї впливають, варто враховувати фактори, наведені на рис. 1.4.

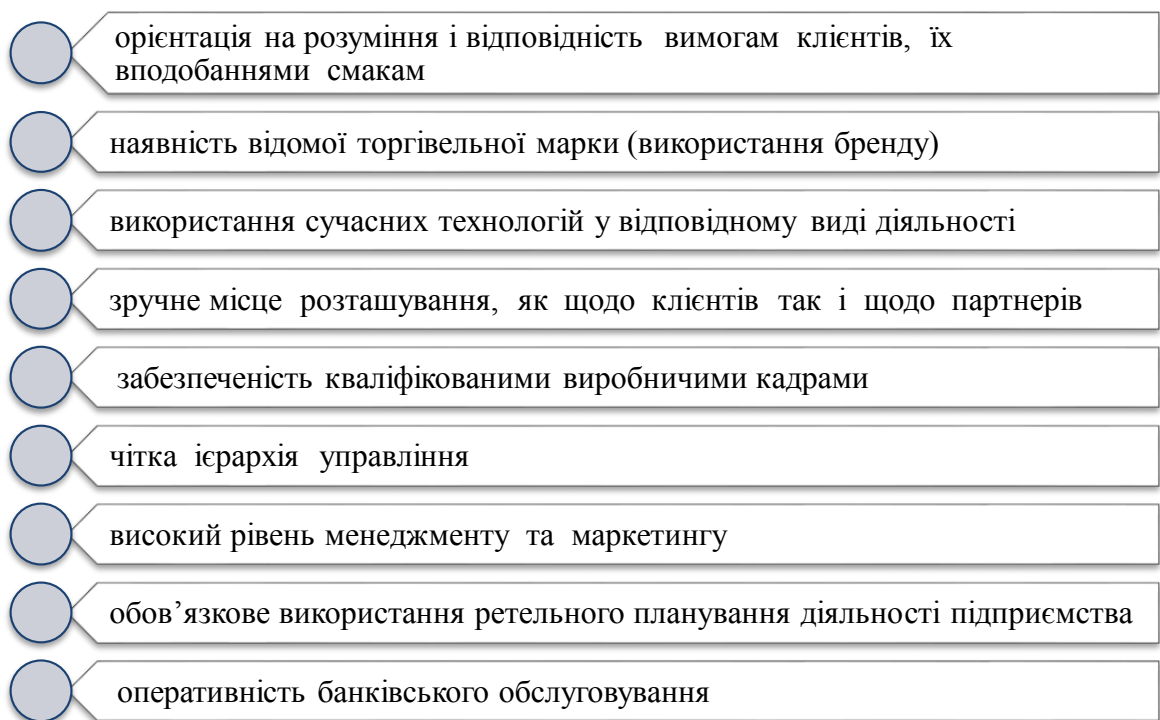

Рис. 1.4. Чинники формування високого рівня ділової активності підприємства

* побудовано автором за даними [66]

Оскільки система аналізу ділової активності є підґрунтям та вагомою складовою механізму забезпечення результативної діяльності суб'єкта господарювання, доцільно при оцінці стану суб'єкта господарювання виділити рівні ділової активності та притаманні їм виробничо-господарські ситуації, що

зумовлюють певні результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

В умовах нестабільної економіки виділяють наступні рівні ділової активності: високий (достатній); середній (задовільний); низький (незадовільний) (рис. 1.5).

Рівень ділової активності	Високий	– стійкий фінансовий стан – активна інвестиційна та інноваційна політика підприємства – стійка тенденція до зростання темпових показників – підвищення рівня ефективності використання ресурсів
	Середній	– нестійкий фінансовий стан – епізодичне здійснення інвестиційної та інноваційної діяльності – нестійка динаміка темпових показників – суттєве зниження значень показників ефективності використання ресурсів
	Низький	– кризовий фінансовий стан – відсутність інноваційної діяльності – стійка негативна тенденція до зниження темпових показників – неефективне використання ресурсів

Рис. 1.5. Рівні ділової активності підприємства

* розроблено Ясіновською І.Ф., Іщенко В.А. [66]

Таким чином, за результатами наукових досліджень та обґрунтувань Ясіновської І.Ф. й Іщенко В.А., рівень ділової активності залежить від темпових показників розвитку підприємства. Так, у разі стійкої тенденції до зростання темпових показників має місце високий рівень ділової активності, за нестійкої динаміки показників розвитку підприємства варто говорити про середній рівень ділової активності, а стійка негативна тенденція до зниження темпових показників вказує на низький рівень ділової активності підприємства.

Рівні ділової активності конкретного підприємства залежать від етапів його життєдіяльності – зародження, розвиток, підйом, спад, криза, депресія, – й вказують на ступінь адаптації підприємства до мінливих ринкових умов, якості менеджменту тощо.

Загалом рівень ділової активності підприємства не є постійним, він змінюється протягом певних проміжків часу. Так, на одній стадії життєдіяльності підприємства вона може мати високі показники, а на іншій, навпаки – низькі. З огляду на це, ділова активність підприємства може бути на стадії росту та на стадії спаду, що відображено на рис. 1.6. Це своєрідні нерівномірні піднесення і спади рівня ділової активності підприємства, які впливають на його діяльність і характеризуються зміною основних показників [14].

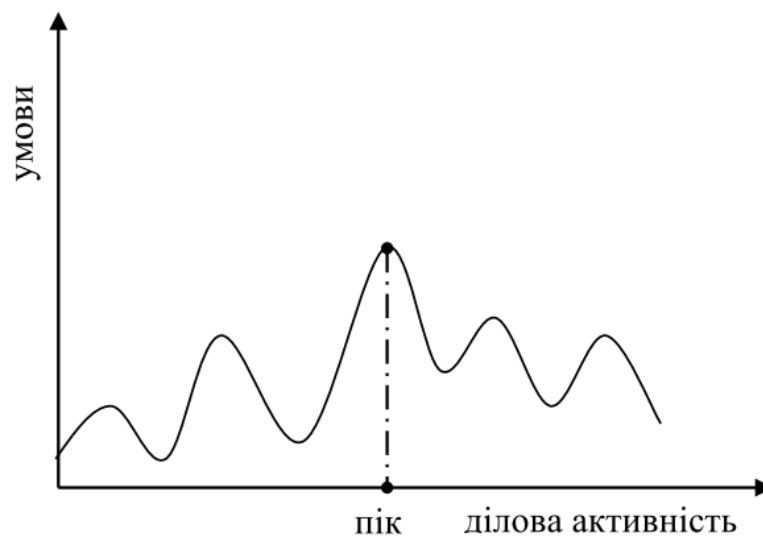

Рис. 1.6. Динамічна характеристика рівнів ділової активності підприємства

* за даними [14]

Слід зазначити, що кожному рівню ділової активності відповідає характерна виробничо-господарська ситуація, у зв'язку з чим виділяють: нормальну, проблемну і кризову ситуацію.

Нормальна ситуація властива високому рівню ділової активності і означає такий збіг умов і обставин, коли створюється сприятливе функціонування суб'єкта господарювання, при якому формується стійка тенденція підвищення темпів зростання оціночних показників.

Проблемна ситуація існує на підприємстві, рівень ділової активності якого відповідає середньому і визначається як збіг господарських умов і факторів, при яких формується тенденція до погіршення стану підприємства та спостерігається нестійка динаміка оціночних показників ділової активності.

Кругова ситуація характеризує низький рівень ділової активності і виникає при відсутності оперативного реагування на стратегічні питання, які потребують термінового вирішення. Кризову ситуацію можна визначити як збіг обставин, які формують стійку негативну тенденцію оціночних показників ділової активності і загрожують підприємству банкрутством.

Очевидно, що з переходом до ринкової економіки суттєво зросла роль та значення управлінських рішень, які приймаються на всіх етапах розвитку діяльності підприємства. Зміна технології виробництва, вихід на нові ринки, розширення обсягів випуску та асортименту продукції вимагають прийняття своєчасних та зважених управлінських рішень, результативність яких суттєво підвищується, якщо їх обґрунтування здійснюється з урахуванням факторів, що впливають на виробничо–господарську ситуацію підприємства, а також відповідний їй рівень ділової активності. Такий підхід до управління результативною діяльністю підприємства базується на поглибленому аналізі ділової активності, результати якого дозволяють розробити дійові заходи щодо зниження негативного впливу вищезгаданих факторів на виробничо–фінансовий стан підприємства і, як наслідок, запобігти утворенню кризової ситуації.

Оскільки вплив середовища на ділову активність підприємства характеризується численністю факторів, зупинимось на розгляді двох їх груп, що відповідають складовим бізнес-простору. Так, до зовнішніх факторів, які визначають діяльність підприємства, відносять:

- фактори, міжнародного рівня, які поєднують в собі загальноекономічні чинники, вплив міжнародної політики і конкуренції;
- національні фактори, які включають політичні, економічні, демографічні чинники;
- ринкові фактори, до яких належать конкурентні, науково-технічні та споживчі чинники.

Фактори, що призводять до погіршення рівня ділової активності підприємства систематизовано на рисунку 1.7.

Рис. 1.7. Негативні чинники ділової активності підприємства

* побудовано автором

В умовах нестабільної економіки ділова активність підприємства, що відрізняється високою чутливістю до змін бізнес-середовища, набуває особливого значення, оскільки компаніям доводиться адаптуватися до змін на ринку, ризиків та невизначеності. Зниження обсягу продажів, обмеження доступу до фінансових ресурсів, зміни витрат та ефективності, переорієнтація ринків та товарів, негативні зміни у кадровому складі – це далеко не повний перелік негативних чинників ділової активності підприємств України в умовах сьогодення, для мінімізації яких варто удосконалювати процеси управління ризиками, підвищувати ефективність фінансового менеджменту щодо управління діловою активністю підприємства.

1.3. Особливості управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства

Ефективні управлінські рішення сприяють забезпеченню позитивного ефекту діяльності підприємства, який полягає, насамперед, у максимізації прибутку, економії живої та уречевленої праці, забезпеченні внутрішнього та експортного потенціалу тощо. В умовах ринкової конкуренції різко зростає відповідальність менеджерів за кінцеві результати господарської діяльності, фінансово-економічний стан підприємства та його ринкові позиції. Тому прийняття і реалізація управлінських рішень в ситуації підвищеної складності потребують аналітичного обґрунтування.

Під управлінням діловою активністю підприємства зазвичай розуміють вплив менеджменту підприємства на формування, розподіл та перерозподіл всіх видів доступних ресурсів задля систематичного підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства.

Управління діловою активністю підприємства є важливою складовою фінансового менеджменту поряд із управлінням фінансовими результатами діяльності, потенціалом підприємства та його конкурентоспроможністю, оскільки генерує спроможність до зростання вартості підприємства, що є одним із головних завдань фінансового менеджменту будь-якого суб'єкта підприємництва.

Управління діловою активністю підприємства як правило здійснюють за трьома напрямками: соціально-економічне управління підприємством; управління ефективністю виробничих процесів; управління прибутками та інвестиційними процесами підприємства (рис. 1.8).

Перший напрям забезпечує досягнення позитивного соціально-економічного ефекту, а інші – позитивного підприємницького ефекту. Проте позитивний підприємницький ефект є передумовою досягнення соціально-економічного ефекту для власників підприємства, сприяє науково-технічному та організаційному прогресу.

Рис. 1.8. Напрями управління діловою активністю підприємства [15]

Важливим для ефективного управління діловою активністю є вибір оптимальної в певних умовах господарювання стратегії управління підприємством загалом, і діловою активність, зокрема. Як відомо, існує три основні стратегії управління діловою активністю: агресивна, помірна і конзервативна. Окрім них в умовах сьогодення доцільно обирати й інші стратегії за схемою, що наведена на рис. 1.9.

Комбінування кількох стратегій управління діловою активністю дає змогу врахувати всі умови як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, що особливо актуально в сучасних несприятливих умовах господарювання. Залежно від особливостей підприємства, водночас можна використовувати агресивну, маркетингову та стратегію зростання; помірну, виробничу та стратегію стабілізації; конзервативну, ресурсну та стратегію виживання [15].

Кінцевим етапом в управлінні діловою активністю підприємства є оцінка якості управління діловою активністю підприємства, актуальність і доцільність застосування обраної стратегії, визначення основних помилок і упущень при реалізації тієї чи іншої стратегії управління діловою активністю підприємства.

Рис. 1.9. Схема вибору стратегій управління діловою активністю підприємства [15]

Оцінювання якості управління діловою активністю підприємства – важливе завдання фінансового менеджменту. Воно реалізується шляхом розрахунку спеціальних показників, що наведені на рис. 1.10.

Рис. 1.10. Оцінювання ефективності управління діловою активністю підприємства

Високий рівень ділової активності суб'єкта господарювання характеризується запровадженням рішень в сфері використання фінансових ресурсів. При цьому ключовими словами змісту ділової активності підприємства як економічної категорії є поняття «ефективність» і «результативність», дослідження яких дозволить, на наш погляд, виявити багатогранний характер управління діловою активністю підприємства, визначити цільові параметри та критерії, що визначають рівень останньої.

В умовах ринкових перетворень поняття «ефективність» тісно пов'язане з використанням фінансово-виробничих ресурсів. Це обумовлено тим, що метою кожного суб'єкта господарювання є отримання найвищого результату, досягнення якого стає можливим при умові оптимального використання всіх видів ресурсів, в процесі чого формуються мінімальні витрати виробництва. Саме тому визначення, які наводяться в економічній літературі, зводяться в основному до такого, коли ефективність пропонується розглядати як відношення результату діяльності (процесу, операції, проекту) до витрат, що зумовили його отримання [15].

У зарубіжних країнах з розвинутою ринковою економікою для тлумачення результативності господарювання використовують інший термін – продуктивність системи виробництва і обслуговування, під якою розуміють ефективне використання ресурсів (праці, капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації) при виробництві різноманітних товарів і послуг. Отже, ефективність виробництва і продуктивність системи – це по суті тотожні поняття, які характеризують одні й ті ж результативні процеси. Але при цьому слід усвідомлювати, що загальна продуктивність системи є поняттям набагато ширшим, ніж продуктивність праці і прибутковість виробництва [51].

Аналізуючи теоретичні підходи як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, можна відмітити наступні характеристики ефективності:

- якісний результат певної діяльності, що характеризує її результативність;

- результат ефективного та раціонального використання всіх видів ресурсів;
- співвідношення конкретного, кінцевого результату до витрат, що забезпечили його отримання.

Використовуючи запропоновані характеристики, сформуємо визначення ефективності, яке може бути використане при оцінці ділової активності. Ефективність – це одні з характеристик оцінки рівня ділової активності, що являє собою якісний результат певної діяльності підприємства щодо використання всіх видів ресурсів і представляє собою співвідношення конкретного результату і витрат, що забезпечили його отримання.

В свою чергу, термін «результативність», який фігурує в наведеному вище визначенні, також використовується при оцінці виробничо–фінансової діяльності підприємств і є значно ширшим поняттям, ніж категорія «ефективність». З одного боку, результативність – це повний результат, отриманий від комплексного використання виробничих і фінансових ресурсів, який впливає на основні показники діяльності підприємства, а з іншого боку – це дотримання відповідного зв'язку і залежності між темпами зростання основних показників діяльності підприємства, що визначається ефективністю використання ресурсів. Отже, результативність є відображенням рівня ділової активності і являє собою багатомірну комплексну характеристику, яка визначає ефективність використання виробничо-фінансових ресурсів, виходячи з проміжних і кінцевих результатів діяльності підприємства та зумовлює їх [24].

В цілому погоджуючись із Гуменюк М.М. та Грицак А.В. вважаємо, що механізм управління діловою активністю (рис. 1.11), як невід'ємна частина фінансового менеджменту підприємства, є системою врегульованих процесів залучення, розподілу і використання фінансових, матеріальних, трудових ресурсів підприємства відповідно до його стратегічних цілей в рамках певних принципів, фінансових методів, фінансових важелів і нормативно-правового середовища, враховуючи рівень ризику, оперативну, тактичну та стратегічну оцінку ділової активності підприємства [71].

Рис. 1.11. Структура механізму управління діловою активністю підприємства [71]

Суб'єктами управління діловою активністю підприємства можуть виступати фінансові менеджери, керівники вищої ланки, аналітики з фінансової безпеки та інші. Основна ціль управління діловою активністю підприємства – збереження, забезпечення або досягнення певного рівня ділової активності підприємства, за якого підприємство отримувало б прибуток, було платоспроможним і рентабельним. Інструментарій управління діловою активністю підприємства – це сукупність засобів, методів, важелів, способів здійснення управлінського впливу відповідними суб'єктами.

Важливою складовою механізму управління діловою активністю підприємства є оцінювання поточного стану та рівня ділової активності, а також виявлення й аналіз чинників, які впливають на неї, що значною мірою визначає ефективність управління діловою активністю підприємства.

Висновки до розділу 1

У першому розділі роботи надано сутнісну характеристику ділової активності як комплексної економічної категорії; охарактеризовано рівні ділової активності суб'єкта господарювання; систематизовано чинники, що на неї впливають; розглянуто наукові підходи до управління діловою активністю підприємства в системі фінансового менеджменту підприємства.

Ділова активність є важливою ринково орієнтованою комплексною категорією, яка характеризує ефективність використання наявних ресурсів підприємства й включає весь спектр зусиль, спрямованих на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу.

Управління діловою активністю – це комплекс взаємопов'язаних стратегій, процесів та дій, спрямованих на досягнення мети підприємства та його сталого розвитку в умовах ринкової конкуренції. Формування механізму управління діловою активністю передбачає моніторинг зовнішніх і внутрішніх чинників, що визначають її рівень у певний проміжок часу. Рівень ділової активності може бути високим, середнім або низьким в залежності від етапу життєвого циклу підприємства та умов його функціонування.

Діяльність підприємства, яке прагне функціонувати успішно, повинна базуватись на його перевагах, тобто для підвищення ділової активності потрібно максимально використовувати усі можливості з одночасною мінімізацією своїх слабких сторін, передбачаючи ймовірні загрози. Такий підхід дозволить суб'єкту підприємництва не лише вірно побудувати політику управління діловою активністю у поточному періоді, а й сформувати напрями стратегічного розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Методичні підходи до оцінювання ділової активності підприємства

Виникнення і розвиток поняття ділової активності діалектично зумовлене та практично виправдане, оскільки в цілому відображає суть змін в економіці, коли гостро постає потреба зіставлення розмірів вкладених ресурсів з проміжними та кінцевими результатами їх використання, що безпосередньо впливає на фінансовий стан суб'єкта господарювання і тісно пов'язане з ним.

Оцінка ділової активності являє собою оцінку результативності діяльності суб'єкта господарювання шляхом комплексної оцінки ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, що формують оптимальне співвідношення і залежність темпів зростання основних показників між собою та зумовлюють проміжні та кінцеві результати діяльності.

Оцінювання ділової активності підприємства – це процес визначення та аналізу його ефективності, конкурентоспроможності та сталості. Цей процес може включати в себе різні аспекти, а також використовувати різні методи та показники.

Можна виділити три основних підходи до оцінювання ділової активності підприємства: змістовний, процесний, системний. Щодо змістовного підходу, то кількість функціональних складових визначається особливістю підприємства, а саме галузевою належністю, розмірами, товарною спеціалізацією. Щодо процесного підходу то даний підхід характеризується як процес управління. Системний підхід аналізу ділової активності характеризується як системна характеристика розвитку.

Аналіз ділової активності з практичної сторони можна охарактеризувати за допомогою економічного аналізу. Економічний аналіз ділової активності

можна здійснювати за допомогою комплексного та системного підходів (рис. 2.1).

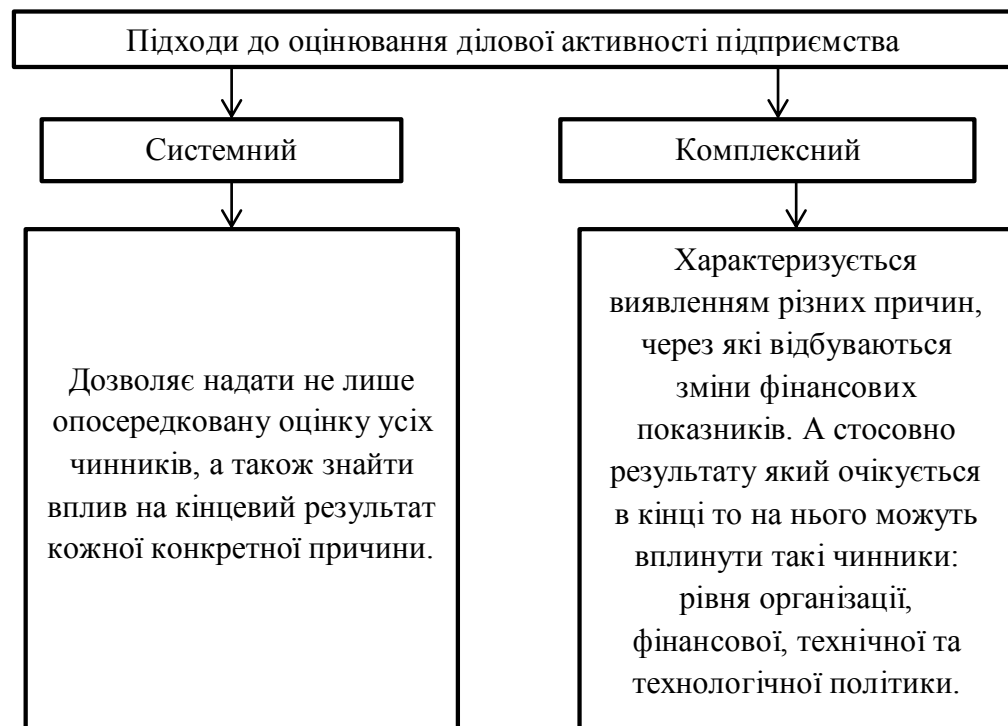

Рис. 2.1. Методичні підходи до оцінювання ділової активності підприємства [29].

Системний підхід характеризується такими особливостями, як динамічність, цілісність елементів системи. Системний підхід має зв'язок із комплексним. Комплексний підхід надає дослідженню цілеспрямованість, певну систему пошуку ресурсів щодо покращення та підвищення ефективності роботи підприємства враховуючи всі сторони його діяльності. Взаємозв'язок та єдність системного та комплексного підходів в аналізі характеризуються в поєднанні цілого та його частин, у розробці фінансових показників, факторному аналізі взаємозв'язків частин системи.

Поточна фінансово-господарська діяльність підприємства завжди пов'язана з наявністю операційних (достатнього доходу, що отримується для покриття постійних та змінних витрат) та фінансових (справність боргових зобов'язань) ризиків.

У зв'язку з цим виникає потреба оцінити не тільки структуру капіталу, але й здатність компанії генерувати грошові ресурси та підвищувати прибутковість своєї основної діяльності [27]. З цієї точки зору ділову активність компанії можна визначити як досягнення компанією заданих темпів зростання, реалізацію стратегічних цілей. Тому ділову активність можна оцінювати, використовуючи як якісні, так і кількісні показники.

Розглядаючи ділову активність як ступінь просування фірми на різні ринки, доцільно проводити аналіз на якісному рівні, порівнюючи конкретну компанію з компаніями, порівнянними за масштабами та розмірами. Критеріями якісного аналізу можуть бути асортимент продукції, частка ринку, репутація компанії, наявність постійних клієнтів тощо [31].

Як частина оцінки фінансового аналізу ділової активності полягає у кількісному аналізі, що включає оцінку прибутковості капітальних вкладень, бізнесу у цілому та окремих його сфер.

Зростання ділової активності компанії багато в чому визначається тим, наскільки ефективно компанія використовує свої ресурси, відповідно, ділова активність буде виявлятися в швидкості обороту коштів та прибутковості фінансово-господарської діяльності.

У зв'язку з цим можемо виділити такі напрямки аналізу:

- горизонтальний та вертикальний аналіз звіту про прибутки та збитки (оцінка результатів діяльності компанії);
- аналіз рентабельності інвестицій капіталу (показники прибутковості);
- аналіз ефективності використання ресурсів (показники оборотності).

У процесі горизонтального аналізу доходів і витрат компанії визначаються та оцінюються:

- основні напрямки отримання доходу;
- стабільність отримання доходів;
- резерви для зменшення витрат;
- достатність отриманого прибутку.

Фактор витрат, який характеризує зміну співвідношення витрат і доходів до компанії, повинен мати значення менше одиниці, чим вищі темпи приросту витрат, тим ретельніше необхідно стежити за їх динамікою, оцінюючи обґрунтованість їх збільшення. Ситуація з технічним переоснащенням виробництва призведе до неминучого збільшення витрат з можливими майбутніми вигодами слід приймати зовсім інші рішення, якщо причиною значного збільшення витрат є неефективне управління, поганий управлінський облік [36].

Використовуючи дані про прибуток компанії можна розрахувати рентабельність активів, показавши рентабельність кожної гривні, вкладеної в активи компанії, всі зусилля управлінської команди спрямовані, як правило, на підвищення ефективності використання активів. Аналіз проводиться як для компанії в цілому, так і для окремих напрямків бізнесу.

У процесі аналізу доходів і витрат компанії:

- оцінюється динаміка показників;
- визначити ключові фактори, що впливають на розмір фінансового результату;
- оцінюється ступінь досягнення зазначених темпів зростання прибутку.

Таким чином, у процесі горизонтального та вертикального аналізу доходів і витрат компанії виявляються основні резерви підвищення ефективності його діяльності [12, 27, 48].

Важливим фактором отримання достовірної інформації про динаміку ділової активності компанії є точний вибір оціночних показників, який, у свою чергу, багато в чому визначається цільовими показниками компанії. Отже, якщо стратегічною метою компанії є максимізація прибутку звітного періоду, результати його діяльності стають пріоритетною групою показників результативності, що характеризують ділову активність [12].

Основними критеріями ділової діяльності підприємства є:

- широта ринків, включаючи наявність поставок на експорт;
- репутація компанії;

- план дотримання основних показників господарської діяльності підприємства;
- забезпечення заданих темпів зростання; - рівень ефективності використання капіталу;
- стійкість економічного зростання тощо.

Для оцінки ділової активності підприємства доцільно використовувати два аналітичні підходи:

- 1) рівень відповідності основних показників ефективності діяльності підприємства: продаж, чистий прибуток, збільшення базового матеріалу; забезпечення заданих темпів зростання;
- 2) рівень ефективності використання ресурсів підприємства [32].

У рамках існуючих підходів існують різноманітні методи оцінки ділової активності підприємства, зокрема: матричні, математичні методи, методи експертних оцінок, методи аналізу рядів динаміки, фінансових показників (коефіцієнтів), графічні методи тощо (рис. 2.2).

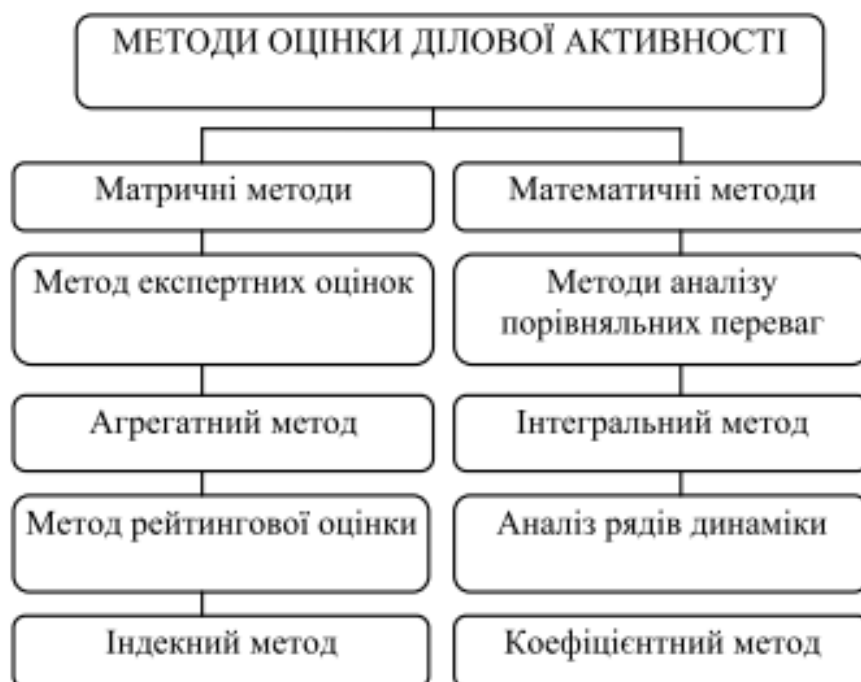

Рис. 2.2. Систематизація методів оцінювання ділової активності підприємства [30]

Матричні методи аналізу ділової активності підприємства є ефективним інструментом для системного вивчення його діяльності та визначення стратегічних напрямків розвитку. Такі методи дозволяють представити різноманітні аспекти бізнесу у вигляді матриць, що полегшує аналіз та прийняття управлінських рішень. Зазвичай відбувається визначення та розрахунок інтегрального рейтингового показника підприємства за параметрами або графіками.

Використання матричних методів дає змогу оцінити відносний рівень ділової активності підприємств, що діють у певному ринковому середовищі. Вони широко використовуються у західній економічній літературі. До основних матричних методів варто віднести SWOT-аналіз, PEST-аналіз, модель HOFER/SCHENDEL, LOTS-аналіз, SPACE-аналіз, GAP-аналіз, матриця Бостонської консалтингової групи (BCG), Дженерал Електрик/МакКінзі (GE/McKinsey), Шелл/ДПМ (Shell/DPM), Литтла (ADL/LC), Хофера/Шендела (Hofer/Schendel) тощо. Кожен з них має свої переваги та обмеження, і їх вибір залежить від конкретної ситуації та завдань.

Найпоширенішими є коефіцієнтні методи аналізу ділової активності підприємства, які використовують різні відносні або абсолютні показники для оцінки ефективності його діяльності. Ці методи дозволяють порівнювати різні аспекти фінансової та економічної діяльності компанії, а також визначати тенденції та показники її стабільності чи ризиків. Коефіцієнти можуть бути використані для порівняння з попередніми періодами, аналізу відмінностей між конкурентами або для визначення тенденцій, проте відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів, що використовуються під час аналізу ділової активності, суттєво ускладнюють процес оцінювання й потребує комбінування цих методів із методами експертної оцінки.

Перевагами використання математичних методів оцінювання ділової активності підприємства є використання математичних моделей, статистичних методів та інші кількісних підходів для вивчення різних аспектів

функціонування компанії. Вони дозволяють отримати об'єктивні числові дані та виконати більш глибокий аналіз.

Математичні методи надають найбільш достовірну інформацію в результаті здійсненого аналізу, проте вони потребують спеціальних навичок, додаткових витрат часу та характеризуються складністю в розрахунках [30].

Інтегральний метод аналізу ділової активності підприємства полягає в комплексному оцінюванні різних аспектів його функціонування та ефективності. Цей метод враховує взаємодію різних факторів та їхній вплив на загальний результат діяльності підприємства. Головною його перевагою над іншими методами аналізу є наявність взаємозв'язку оцінюваних показників.

Використання індексного методу для оцінювання ділової активності підприємства використовується для створення комплексних індексів, які дозволяють об'єднати різні фактори в єдиний показник, що спрощує аналіз та порівняння ділової активності в різних періодах чи в порівняльних групах підприємств. Головна проблема використання індексного методу, полягає у необхідності відбору найважливіших і найбільш інформативних фінансових коефіцієнтів, значущість і оптимальний набір яких змінюється разом зі зміною умов діяльності підприємства.

Основною перевагою використання рейтингового методу оцінювання ділової активності є можливість порівнювати підприємства між собою за рівнем ділової активності на основі обраного набору критеріїв та показників.

Для більш повного та багатогранного аналізу ділової активності підприємства використовуються статистичні методи, зокрема методи аналізу рядів динаміки з використанням часових інтервалів. Для аналізу ділової активності підприємства ці методи можна використовувати для вивчення та визначення тенденцій, циклічних змін, сезонних варіацій та інших аспектів його діяльності.

Таким чином, комплексне використання різних методів аналізу ділової активності дає можливість отримати найбільш достовірну оцінку її рівня.

2.2. Показники ділової активності підприємства

Показники ділової активності підприємства визначають його фінансовий стан, ефективність управління та здатність генерувати прибуток. Ці показники надають інформацію про різні аспекти діяльності підприємства та дозволяють оцінити його конкурентоспроможність на ринку.

Зважаючи на багатоаспектність категорії ділової активності дещо застарілим є підхід до її оцінки з позицій лише аналізу ефективності використання ресурсів підприємства. На нашу думку, основними аспектами та критеріями оцінки ділової активності, окрім ефективності, слід вважати також цілеспрямованість, раціональність, результативність, інтенсивність та динамічність.

Основними вимогами до формування кола показників для оцінки ділової активності є: цільова орієнтованість, об'єктоорієнтованість, комплексність, системність, збалансованість, мінімальність складу та максимум інформативності. Задача полягає у виборі низки коефіцієнтів, які найбільшою мірою відображають сутнісну характеристику категорії ділової активності за визначеними критеріями.

Показники групи ефективності визначають рівень напруженості діяльності і розкриваються через декілька підгруп:

- підгрупа показників ефективності використання виробничих ресурсів: виробіток (продуктивність праці), фондovіддача;
- підгрупа показників ресурсовіддачі: віддача основних виробничих засобів і нематеріальних активів, коефіцієнт ділової активності (показник ресурсовіддачі), коефіцієнт стійкості економічного зростання;
- підгрупа показників оборотності виробничих ресурсів: оборотність оборотних активів, оборотність капіталу (майна); оборотність власного капіталу, оборотність виробничих запасів, оборотність дебіторської заборгованості, оборотність авансованого капіталу, тривалість операційного циклу;

- підгрупа показників рентабельності підприємства: рентабельність капіталу (майна), рентабельність власного капіталу, період окупності власного капіталу;
- підгрупа показників рентабельності продукції (або ефективності управління): рентабельність чистого прибутку, рентабельність реалізації продукції, рентабельність всіх видів діяльності, рентабельність валового прибутку.

Поглиблений аналіз ділової активності передбачає оцінку зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на діяльність підприємства. Основні кількісні і якісні параметри оцінювання зовнішньої та внутрішньої ділової активності наведено на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Основні параметри оцінки ділової активності підприємства [17]

Зауважимо, що оцінка стану ділової активності підприємства передбачає аналіз інтенсивності використання оборотних (поточних) активів. Критерієм ступеню використання оборотних активів є мінімізація авансованих оборотних засобів, що забезпечує отримання здобуття високих виробничих і фінансових результатів діяльності підприємства.

Для визначення рівня ділової активності на підприємстві розраховуються коефіцієнти оборотності, які представлені на рисунку 2.4.

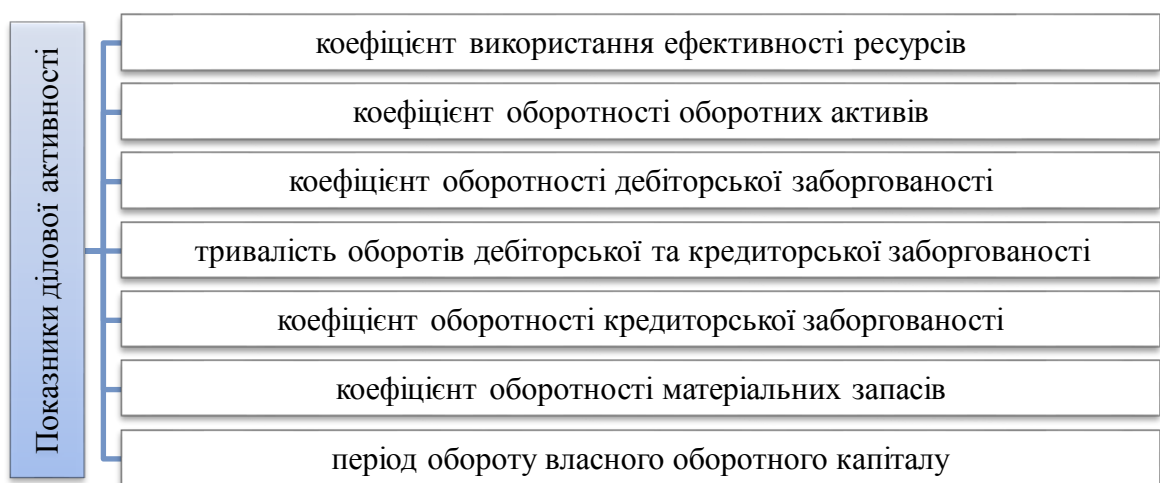

Рис. 2.4. Перелік коефіцієнтів оборотності в складі показників ділової активності підприємства

Коефіцієнт оборотності оборотних активів показує скільки виручки від реалізації припадає на одиницю оборотних засобів, визначається кількість оборотів оборотних активів за період. Позитивною тенденцією є збільшення. [13]. Розраховується за формулою 2.1.

$$\text{Оборотність активів} = \frac{\text{Виручка (Чистий дохід)}}{\text{Середньорічний обсяг оборотних активів}} \quad (2.1)$$

Коефіцієнт використання ефективності ресурсів розраховується за такою формулою 2.2.

$$K_{ep} = \text{ЧП} / \text{ОА}_{\text{сер}}, \quad (2.2)$$

де ЧП – чистий прибуток, грн; $\text{ОА}_{\text{сер}}$ – середньорічна вартість оборотних активів, грн.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості показує в скільки разів виручка від реалізації перевищує середній залишок дебіторської заборгованості. Позитивною тенденцією є збільшення [23]. Розраховується за формулою 2.3:

$$K_{\text{одз}} = \text{ВР} / \text{ДЗ}_{\text{сер}}, \quad (2.3)$$

де ВР – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, тис; $\text{ДЗ}_{\text{сер}}$ – середньорічна вартість дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.

Коефіцієнт тривалості оборотів дебіторської та кредиторської заборгованості визначається як середній період погашення підприємством кредиторської заборгованості. Розраховується за формулою 2.4.

$$T_{\text{одз}} = \text{ДП} / K_{\text{окз}}, \quad (2.4)$$

де ДП – кількість днів в звітному періоді (365 днів); $K_{\text{окз}}$ – коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості.

Також визначається період погашення дебіторської заборгованості. Розраховується за формулою 2.5.

$$T_{\text{одз}} = \text{ДП} / K_{\text{одз}}, \quad (2.5)$$

ДП – кількість днів в звітному періоді (365 днів); $K_{\text{одз}}$ – коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує в скільки разів собівартість реалізованої продукції перевищує середньорічний залишок

кредиторської заборгованості. Позитивною тенденцією є збільшення. Розраховується за формулою 2.6.

$$K_{окз} = BP / KЗсер, \quad (2.6)$$

де BP – виручка від реалізації продукції, тис.грн; KЗсер – середньорічна вартість кредиторської заборгованості підприємства, тис.грн.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів показує скільки гривень виручки припадає на одну гривню засобів які були інвестовані у запаси за звітний період. Позитивною тенденцією є збільшення [23]. Розраховується за формулою 2.7.

$$K_{оз} = BP / Зсер, \quad (2.7)$$

де BP – виручка від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг, тис; Зсер – середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів, тис.грн.

Період обороту власного оборотного капіталу розраховується за формулою 2.8.

$$T_{овк} = ДП / K_{овк}, \quad (2.8)$$

де ДП – кількість днів у звітному періоді (365 днів); K_{овк} – коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Показники ресурсовіддачі і коефіцієнт стійкості економічного зростання належать до узагальнюючих показників оцінки ефективності використання ресурсів підприємства і динамічності його розвитку: ресурсовіддача характеризує обсяг реалізованої продукції, що припадає на одну грошову одиницю засобів, вкладених у діяльність підприємства. Зростання показника в динаміці розглядається як позитивна тенденція. Коефіцієнт стійкості економічного зростання показує, якими темпами в середньому може

розвиватися підприємство надалі, не змінюючи співвідношень, що вже склалися, між різними джерелами фінансування, фондівіддачею, рентабельністю виробництва, дивідендною політикою тощо.

Найбільш загальну оцінку рівня економічної ефективності діяльності підприємства дають показники рентабельності авансованого і власного капіталу, а зростання їх в динаміці розглядається як позитивна тенденція. Ефективність управління в даному контексті виражається через показники прибутковості продукції, ефективність підприємства – через рентабельність капіталу та його складові.

Загальноприйнята система коефіцієнтів оцінки динамічних характеристик ділової активності містить темп зміни сукупного капіталу, авансованого в діяльність підприємства; темп зміни обсягів реалізації продукції; темп зміни прибутку, що мають назву «золоте правило економіки підприємства» й відображене формулою 2.9.

$$T_{\text{пр}} > T_p > T_k > 100\% \quad (2.9)$$

де $T_{\text{пр}}$ – темп зростання прибутку до оподаткування, %; T_p – темп збільшення обсягу реалізації, %; T_k – темп зростання авансованого капіталу, %.

Нерівність $100\% < T_{\text{ск}}$ означає, що економічний потенціал підприємства зростає, тобто розширюються масштаби його діяльності. Нерівність $T_{\text{ск}} < T_p$ вказує на те, що порівняно зі збільшенням економічного потенціалу обсяг реалізації підвищується вищими темпами, тобто ресурси підприємства використовуються ефективніше, підвищується віддача з кожної грошової одиниці, вкладеної у виробничо–господарську діяльність. Нерівність $T_p < T_{\text{п}}$ показує, що прибуток зростає випереджаючими темпами, що свідчить про відносне зниження витрат виробництва й обігу як результат дій, спрямованих на оптимізацію технологічного процесу та взаємовідносин з контрагентами [26].

На нашу думку, група темпових (динамічних) коефіцієнтів оцінки ділової активності підприємства має охоплювати дві підгрупи:

- одна підгрупа міститиме набір показників, які входять до співвідношення «золотого правила економіки підприємства»;
- друга підгрупа повинна складатися з динамічних коефіцієнтів зміни основних результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

В обліково-аналітичній практиці економічно розвинутих країн для характеристики ділової активності компаній крім темпових показників використовують коефіцієнти стійкого економічного зростання, який розраховується за формулою 2.10.

$$k_{ez} = \frac{ЧП - Д}{ВК} \times 100, \quad (2.10)$$

де ЧП – чистий прибуток (прибуток, призначений до розподілення акціонерів); Д – дивіденди, що сплачуються акціонерам; ВК – власний капітал.

Враховуючи те, що власний капітал акціонерної компанії може збільшуватися або за рахунок додаткового випуску акцій, або за рахунок реінвестування отриманого прибутку, коефіцієнт k_{ez} відображає, якими темпами в середньому збільшується власний капітал за рахунок саме останнього фактору.

Шляхом побудови детермінованої факторної моделі нескладно ідентифікувати фактори, що визначають значення коефіцієнта стійкого економічного росту.

$$k_{ez} = \frac{\sum ЧП}{ЧП} \times \frac{ЧП}{V_B} \times \frac{V_B}{\sum A} \times \frac{ЗК + ВК}{ВК}, \quad (2.11)$$

де $\sum ЧП$ – величина чистого прибутку, яка реінвестується в розвиток підприємства; V_B – сума активів підприємства; $\sum A$ – сума активів підприємства; ЗК – залучений капітал.

Економічна інтерпретація моделі полягає в наступному:

- перший фактор моделі характеризує дивідендну політику компанії, яка полягає у виборі економічно доцільного співвідношення у виборі економічно доцільного співвідношення між сплаченими дивідендами і величиною реінвестованого у виробництво прибутку;
- другий фактор характеризує рентабельність випуску/продажу;
- третій фактор характеризує ресурсовіддачу;
- четвертий фактор, яким є коефіцієнт фінансової залежності, характеризує співвідношення між залученими і власними джерелами коштів.

Наведена факторна модель описує як виробничу (другий і третій фактори), так і фінансову (перший і четвертий фактори) діяльності комерційної організації, яка може обрати один з двох підходів в нарощуванні свого економічного потенціалу. Перший підхід полягає в орієнтації на пропорції в структурі і динаміці виробництва, що склалися. При цьому темп росту обсягів виробництва задається поточним значенням коефіцієнту $k_{\text{вз}}$. Другий підхід передбачає більш швидкі темпи розвитку. При цьому компанія може використовувати певні економічні важелі: зниження частки сплачуваних дивідендів, вдосконалення виробничого процесу, вишукування можливостей отримання економічно виправданих кредитів, додаткової емісії акцій.

Ефективність діяльності підприємства в умовах ринкової економіки визначає його здатність до фінансового виживання, залучення джерел фінансування та їх прибуткове використання. У значній мірі вона може бути охарактеризована показниками ефективності фінансових ресурсів, перетворювальною формою яких є капітал.

До узагальнюючих показників його використання, які широко використовується в зарубіжній і вітчизняній практиці, належить: показники прибутковості капіталу; показники оборотності власного капіталу, показники оборотності основного і оборотного капіталу.

2.3. Операційний та фінансовий цикл як критерії ділової активності

Ділова активності підприємства, характеризується такими показниками, як тривалість фінансового та операційного циклів підприємства.

Операційний цикл – це певний відрізок часу, який розпочинається від закупівлі сировини для здійснення фінансово-господарської діяльності, до отримання коштів від продажу тобто від реалізації виготовленої продукції [5].

Операційний цикл – це середній проміжок часу, необхідний підприємству, щоб зробити початкові витрати готівки на виробництво товарів, продаж товарів та отримання готівки від клієнтів в обмін на товар. Це корисно для оцінки обсягу оборотних коштів, необхідних компанії для підтримки або розвитку бізнесу [5]. Якщо тривалість операційного циклу буде зменшуватися тим ефективнішою буде діяльність підприємства та відповідно буде вища ділова активність [41]. Розраховується за формулою 2.12.

$$T_{oc} = T_{odz} + T_{oz}, \quad (2.12)$$

де T_{oc} – тривалість операційного циклу, дні;

T_{odz} – тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, дні;

T_{oz} – тривалість одного обороту запасів, дні.

Доповнюється показник тривалості операційного циклу показником кількості операційних циклів, які відбуваються на підприємстві за певний проміжок часу [41]. Розраховується за формулою 2.13.

$$K_{oc} = \frac{T}{T_{oc}}, \quad (2.13)$$

де K_{oc} – кількість операційних циклів за певний період;

T_{oc} – тривалість операційних циклів за певний період;

T – тривалість аналізованого періоду, дні.

Компанії з надзвичайно коротким операційним циклом потрібно менше грошей, щоб підтримувати свою діяльність, і тому вона все ще може зростати, продаючи при порівняно невеликих націнках. І навпаки, бізнес може мати високу рентабельність, але все ж вимагатиме додаткового фінансування, щоб рости навіть помірними темпами, якщо його цикл роботи надзвичайно довгий. Якщо компанія є торговим посередником, тоді операційний цикл не включає будь-який час на виробництво – це просто дата від початкових грошових витрат до дати отримання готівки від замовника [68].

Нижче наведено всі фактори, що впливають на тривалість операційного циклу:

- умови оплати, поширювані на компанію постачальниками. Довші умови оплати скорочують операційний цикл, оскільки компанія може затримати виплату готівки.
- політика виконання замовлення, оскільки вищий припустимий початковий рівень виконання збільшує кількість запасів, що є в наявності, що збільшує операційний цикл.
- кредитна політика та пов'язані з нею умови оплати, оскільки більш слабкий кредит прирівнюється до більш тривалого інтервалу до сплати клієнтами, що продовжує операційний цикл [68].

Існує також таке поняття, як тривалість операційного циклу, даний показник розраховується як сума тривалості виробничого циклу і періоду обороту дебіторської заборгованості.

Виробничий цикл – починається з того часу коли надходять матеріали до підприємства, а закінчується тоді, коли відвантажується продукція замовнику. Тривалість виробничого циклу обраховується як сума періодів обороту всіх оборотних коштів (запасів сировини, запасів готової продукції).

Фінансовий цикл – це період, який укладається між датою погашення кредиторської заборгованості (оплата покупцями отриманих матеріалів та сировини від постачальників) та датою погашення дебіторської заборгованості

(надходження коштів від покупців за отриману ними продукцію). Друга назва цього поняття – цикл грошового обороту [22].

Тривалість фінансового циклу розраховується за формулою 2.14.

$$T_{\text{фц}} = T_{\text{оц}} - T_{\text{окз}}, \quad (2.14)$$

де $T_{\text{фц}}$ – тривалість фінансового циклу, дні;

$T_{\text{оц}}$ – тривалість операційного циклу, дні;

$T_{\text{окз}}$ – тривалість періоду погашення кредиторської заборгованості, дні.

Фінансовий цикл – характеризується з того часу, коли відбувається оплата за придбані матеріали і закінчується отриманням грошових коштів від покупців. Фінансовий цикл підприємства розпочинається після сплати кредиторської заборгованості. Відомо, що тривалість фінансового циклу менша за тривалість операційного циклу на величину періоду обороту кредиторської заборгованості. Отже, можна сказати, що високе значення фінансового циклу свідчить про потребу підприємства в грошових ресурсах.

Виходячи з вищевикладеного, тривалість циклу готівкового обігу характеризується середньою тривалістю, пов'язаною з відтоком грошових коштів при здійсненні основної виробничої діяльності, та надходженням в результаті їх виробничо-фінансової діяльності.

Іншими словами, фінансовий цикл – це час, протягом якого гроші відводяться від обігу. Цей показник необхідний при визначенні ефективності господарської діяльності суб'єкта господарювання [13].

У розпорядженні компанії завжди знаходиться резерв, який вона може використовувати при необхідності. Мова йде про грошові ресурси, представлені кредиторською заборгованістю. Дійсно, гроші, вкладені у виробництво, не можна просто витягти звідти, щоб покрити їх короточасний дефіцит. Тому мова не йде про продаж товарно-матеріальних цінностей за

зниженими цінами. Подібна ситуація з дебіторською заборгованістю. Для отримання додаткових коштів суб'єкт господарювання домагається певних змін у відносинах з боржниками [16].

Фінансовий цикл підприємства свідчить про ефективне регулювання самої кредиторської заборгованості. Таким чином, моментом платежу можна успішно керувати, а у випадку критичної ситуації – затримати погашення такого боргу. Іншими словами, саме кредиторська заборгованість опосередковано регулює розмір поточних грошових коштів і повинна враховуватися при оцінці фінансової діяльності компанії.

Схематично операційний і фінансовий цикли відображено на рисунку 2.5.

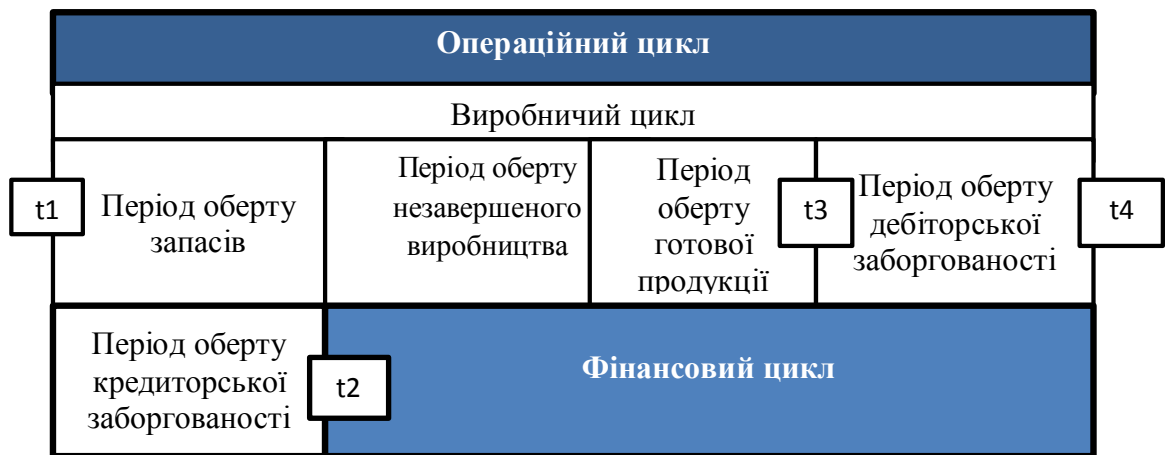

Рис. 2.5. Схема взаємозв'язку виробничого, фінансового та операційного циклів [4].

t1 – час надходження сировини та матеріалів на підприємство;

t2 – час оплати постачальникам за сировину і тд;

t3 – час відвантаження готової продукції;

t4 – час отримання грошових коштів за відвантажену продукцію.

При аналізі діяльності суб'єкта фахівцями відзначається взаємозв'язок операційного та фінансового циклів, але в той же час вони описують різні аспекти функціонування підприємства. Отже, за допомогою операційного циклу дається характеристика виробничо-технологічних аспектів діяльності

компанії. Він показує час, коли фінансові ресурси заморожуються у вигляді запасів та дебіторської заборгованості.

Фінансовий цикл може бути зменшений через деяке зменшення обороту кредиторської заборгованості.

Фінансовий цикл включає вкладення грошових активів у сировину і матеріали для виробництва продукції, виробничого процесу, реалізації продукції (товари, роботи, послуги), отримання доходу (виручки) від реалізації продукції.

Аналіз структури фінансового циклу підприємств виробничої галузі передбачає, що типовим для його діяльності є незначний час взаємозаліку дебіторської заборгованості та висока питома вага часу на залік дебіторської заборгованості [43].

Тривалість фінансового циклу можна вважати позитивною, коли кредиторська заборгованість знаходиться на мінімальному рівні, а дебіторська заборгованість збільшується більшими темпами ніж кредиторська заборгованість.

Тривалість фінансового циклу вважається від'ємною, коли підприємство отримує грошові кошти від свої покупців раніше, ніж розраховується з кредиторами [19].

Відомо, що коли фінансовий цикл дорівнює нулю, строки сплати грошових ресурсів від дебіторів суб'єкта господарювання співпадають із строками їх сплати кредиторам. Таке становище є оптимальним задля безперервного функціонування підприємства, але є недолік який не дозволяє накопичити грошові ресурси на підприємстві.

Фінансовий стан має тенденцію до покращення внаслідок скорочення фінансового циклу зі збереженням певної рівноваги між рахунками дебіторів та кредиторів.

Як було вище зазначено операційний цикл є більшим за тривалість фінансового циклу на період обороту кредиторської заборгованості, внаслідок цього скорочення фінансового циклу допомагає зменшити операційний цикл.

Скорочення фінансового циклу залежить від термінів обороту, з яких він складається, коли господарюючий суб'єкт має на меті скоротити фінансовий цикл, то можна скористатися можливістю зменшення періодів обороту запасів і готової продукції.

Скорочення операційного циклу може бути приведене в дію в наслідок таких чинників [19]:

- скорочення тривалості виробничого виробничого циклу;
- перевірка технологічних засобів виробничого процесу;
- зменшення часу перебування готової продукції на складах;

Важливим моментом є те, що потрібно дотримуватися рівноваги між цими трьома циклами. Доцільним є виокремлення тривалості циклів однотипних груп продукції це може допомогти в керуванні та обліку.

Таким чином, можна сказати, що фінансовий та операційний цикли є важливими показниками рівня ділової активності, адже, як відомо ділова активність знаходиться на високому рівні за умови зменшення тривалості операційного та фінансового циклів, та свідчить про наявність на підприємстві фінансових ресурсів з метою забезпечення фінансування господарської діяльності.

Висновки до розділу 2

У другому розділі розкрито методичні підходи до оцінювання ділової активності підприємства, узагальнено її основні показники, надано теоретико-методичну характеристику операційного й фінансового циклу та їх впливу на ділову активність підприємства.

Визначено, що основними підходами до оцінювання ділової активності підприємства є системний і комплексний. У межах цих підходів застосовують різні методи для оцінювання рівня ділової активності. Найбільш поширеними з них є статистичні, математичні, матричні, коефіцієнтний метод, інтегральний, індексний та інші.

Ділова активність проявляється у динаміці розвитку підприємства під час виконання ним поставлених цілей діяльності й під час аналізу характеризується фінансовими показниками ефективності використання наявних ресурсів.

Загальним критерієм оцінки ділової активності підприємства є економічна ефективність як відносний показник, що порівнює отриманий ефект з витратами або ресурсами, використаними для досягнення цього ефекту. Поряд з цим до ключових показників ділової активності відносяться показники оборотності активів, темпові показники зростання фінансових результатів діяльності підприємства, а також тривалості його операційного й фінансового циклів.

З'ясовано та описано характеристику операційного та фінансового циклів, їх значення в фінансово-господарській діяльності підприємства. Операційний цикл – це певний проміжок часу, який розпочинається із закупівлі сировини, до отримання коштів від продажу тобто реалізації виготовленої продукції. Після з'ясування визначення операційного циклу, також було визначено, що фінансовий цикл – це певний проміжок часу, який розпочинається з моменту оплати за придбання матеріалів, та закінчується отриманням грошових коштів від покупців.

Таким чином, моніторинг ділової активності підприємства – важлива складова ефективного управління нею в системі фінансового менеджменту.

РОЗДІЛ 3

ОЦІНЮВАННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

3.1. Дослідження фінансового стану підприємства

Ділова активність підприємства є комплексною характеристикою ефективності діяльності підприємства, яка залежить від фінансового стану суб'єкта господарювання й відображає наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси. Аналіз ділової активності варто розпочати з оцінювання фінансового стану підприємства на матеріалах ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» є одним із найдавніших та найбільших в країні машинобудівних підприємств, яке зосереджене на виготовленні засобів транспорту, здебільшого залізничних вагонів, метропотягів та інших виробів. Підприємство є багатoproфільним із повним виробничим циклом, а також розробляє найсучасніші обладнання та готові проекти для потреб залізниць.

За організаційно-правовою формою з 2012 року є публічним акціонерним товариством, а отже капітал підприємства утворився шляхом об'єднання декількох капіталів через випуск та розміщення акцій. Дана юридична особа зареєстрована за адресою: Україна, 39621, Полтавська область, місто Кременчук, вулиця Івана Приходька, будинок 139.

Підприємство є великим за розміром, а чисельність його штатних співробітників облікового складу становлять 4643 осіб (дані за 2022 рік); кількість позаштатних робітників – 4 особи; кількість працівників, що працюють за сумісництвом – 14 осіб; кількість робітників, що працюють на умовах неповного робочого часу – 4120 осіб.

Політика кадрів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» загалом спрямована, крім пошуку кваліфікованих робітників, на безперервний розвиток

кадрового потенціалу, підвищення їх кваліфікації та навчання новим методам роботи, впровадження новітніх ідей, розвиток індивідуальних здібностей кожного співробітника а також здійснення усіх прав та зобов'язань у трудовому колективі. Підприємство дає змогу своїм фахівцям навчатися ключовим виробничим професіям, а саме зварювальниками, монтажниками, токарями, фрезерувальниками та іншим суміжним професіям.

Сучасна організаційна структура ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» відповідає стратегіям і планам компанії й гарантує продуктивну взаємодію з середовищем всередині підприємства та досягнення його поставлених цілей. Структура управління у товаристві дворівнева. Найвищим органом управління є загальні збори акціонерів. Збори акціонерів проводяться очним голосуванням, електронним голосуванням, чи шляхом опитування. Наглядова рада захищає права акціонерів, може вирішувати питання, які відносяться до її компетенцій на засіданнях. Правління – це виконавчий орган, що керує поточною діяльністю підприємства в інтересах акціонерів. У склад правління входять директор, заступники, члени Правління.

Під організаційно-управлінською структурою акціонерного товариства розуміється склад і підпорядкованість взаємопов'язаних органів управління, які виконують різні функції управління товариством. Організаційно-управлінську структуру ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» зображено в додатку А.

Основним видом діяльності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» є виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу. Також товариство займається виробництвом підіймальних та вантажно-розвантажувальних устаткувань, автотранспортних засобів, машин і устаткувань спеціального призначення, кузовів для автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, пасажирського залізничного транспорту міжміського сполучення, вантажного залізничного і автомобільного транспорту трубопровідного транспорту; виготовленням підшипників, зубчастих передач, елементів механічних передач і приводів. Підприємство виготовляє меблі для офісів і підприємств торгівлі,

робочий одяг, друкарські форми, металеві баки, готові металеві матеріали та інші вироби.

Основними видами продукції ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» є такі:

1) серед вантажного вагонобудування: напіввагони, вагони-хопери, вагони-платформи, криті вагони, вагони-цистерни, візки вантажного вагонобудування, запасні частини;

2) серед пасажирського вагонобудування: моторно вагонний рухомий склад пасажирські вагони локомотивної тяги, ходові частини;

3) серед продукції для метрополітенів: вагони метро, візки метро, ескалатори, запасні частини;

4) серед машинобудування: комунальна техніка, спеціальна будівельна техніка, металоконструкції, контейнери, металоконструкції за індивідуальним замовленням.

Фінансовий стан підприємства представляє собою результат взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів та формулюється системою показників, що показують наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить значною мірою від доцільності та правильності вкладення фінансових ресурсів у активи. Щоб оцінити фінансовий стан підприємства доцільним буде складання агрегованого балансу задля аналізу майна й капіталу за допомогою вертикального та горизонтального аналізу.

Агрегований баланс ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр. представлено в таблиці 3.1. Згідно з проведеними розрахунками структура майна підприємства є легкою, адже оборотні активи значно переважають необоротні і становлять 86,47 % в структурі загальних активів на кінець 2022 року. Їх частка зростає протягом досліджуваного періоду, що дозволяє підприємству за умови ефективного управління розширювати свою діяльність.

Таблиця 3.1

Агрегований баланс ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 роки

Актив	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення (+,-)		Темп зрос- тання 2021/ 2020, %	Відхилення (+,-)		Темп зрос- тання 2022/ 2021, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	2021/2020			2022/2021		
							в сумі, тис. грн.	в питомій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в питомій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Необоротні активи (1095)	720624	18,02	705645	14,37	613061	13,53	-14979	-3,65	97,92	-92584	-0,85	86,88
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи (1000+...+1020)	672289	16,81	652094	13,28	600611	13,25	-20195	-3,53	97,00	-51483	-0,03	92,10
1.2.Довгострокові фінансові інвестиції (1030+1035)	6891	0,17	6917	0,14	6983	0,15	26	-0,03	100,38	66	0,01	100,95
1.3. Відстрочені податкові активи (1045)	41444	1,04	32264	0,66	2747	0,06	-9180	-0,38	77,85	-29517	-0,60	8,51
1.4 Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (1040+1050+...+1090)	0	0,00	14370	0,29	2720	0,06	14370	0,29	0,00	-11650	-0,23	18,93
2. Оборотні активи (1195)	3277976	81,98	4204008	85,63	3919232	86,47	926032	3,65	128,25	-284776	0,85	93,23
2.1. Запаси (1100+1110)	1290541	32,27	1738446	35,41	1406722	31,04	447905	3,13	134,71	-331724	-4,37	80,92
2.2. Дебіторська заборгованість (1120+1125+...+1155)	400570	10,02	941958	19,19	1904308	42,02	541388	9,17	235,15	962350	22,83	202,16
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти (1160+1165)	1586046	39,67	1522829	31,02	607750	13,41	-63217	-8,65	96,01	-915079	-17,61	39,91
2.4. Витрати майбутніх періодів (1170)	337	0,01	376	0,01	52	0,00	39	0,00	111,57	-324	-0,01	13,83
2.5. Інші оборотні активи (1180+1190)	482	0,01	399	0,01	400	0,01	-83	0,00	-	1	0,00	-
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (1200)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
Всього майна (1300)	3998600	100	4909653	100	4532293	100	911053	0,00	122,78	-377360	0,00	92,31

Продовження таблиці 3.1

Пасив	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення (+,-) 2021/2020		Темп зростання 2021/ 2020, %	Відхилення (+,-) 2022/2021		Темп зростання 2022/ 2021, %
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	в сумі, тис. грн.	в питомій вазі, %		в сумі, тис. грн.	в питомій вазі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Власний капітал (1495)	3391492	84,82	3230533	65,80	3288098	72,55	-160959	-19,02	95,25	57565	6,75	101,78
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	271915	6,80	217920	4,44	216990	4,79	-53995	-2,36	80,14	-930	0,35	99,57
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	335193	8,38	1461200	29,76	1027205	22,66	1126007	21,38	435,93	-433995	-7,10	70,30
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	-
3.2. Кредиторська заборгованість (1605+...+1650)	252388	6,31	1384904	28,21	932021	20,56	1132516	21,90	548,72	-452883	-7,64	67,30
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660+...+1690)	82805	2,07	76296	1,55	95184	2,10	-6509	-0,52	92,14	18888	0,55	124,76
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду (1800)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-	0	0,00	-
Всього капіталу (1900)	3998600	100,00	4909653	100,00	4532293	100,00	911053	0,00	122,78	-377360	0,00	92,31

Проаналізувавши баланс ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за досліджуваний період з 2020 по 2022 роки можна побачити наступне. Станом на 31 грудня 2021 року сукупний розмір майна становив 4909653 тис. грн.. На відміну від результату цього показника станом на 31 грудня 2020 року, спостерігається збільшення на 911053 тис. грн., або на 22,78%. Така зміна корелює із постійним збільшенням оборотних активів та незначним ростом суми необоротних активів. Динаміку зміни оборотних та необоротних активів майна підприємства зображено на рис. 3.1.

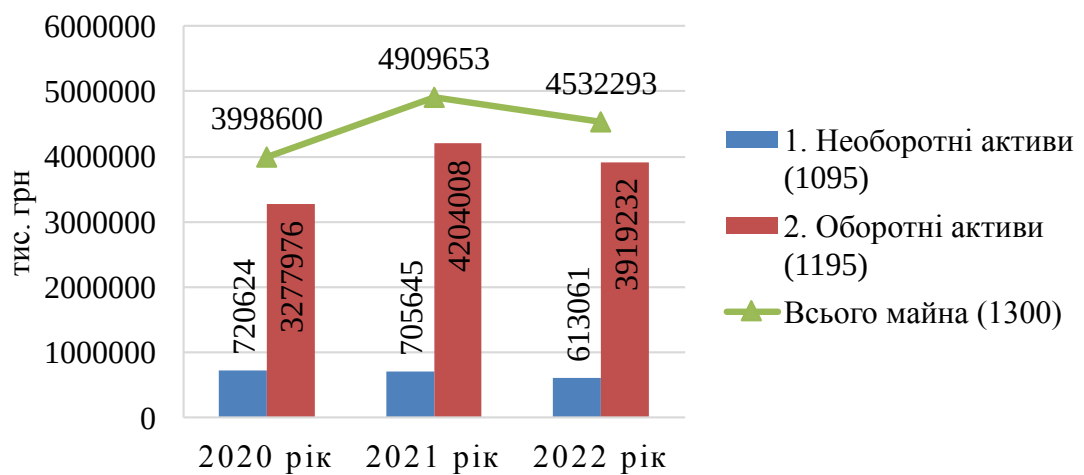

Рис. 3.1. Динаміка обсягу оборотних, необоротних та сукупних активів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» впродовж 2020-2022 років

Однією з причин зростання майна став укладений у 2021 році договір з АТ «Укрзалізниця» на виробництво та поставку 100 пасажирських вагонів, що здійснювався за рахунок державних коштів за бюджетною програмою КПКВК 3101270 «Оновлення рухомого складу для перевезення пасажирів та модернізація залізничної інфраструктури для розвитку пасажирських перевезень». Станом на 31.12.2022 було відвантажено 85 пасажирських вагонів, решту – в лютому 2023 р. Також підприємство за друге півріччя 2020 року виробили і поставили 3 дизель-поїзди ДПКр-3.

До того ж, підприємство визнало відстрочений податковий актив у сумі 32264 тис. грн., який відображається окремою статтею необоротних активів.

Зростання загальної суми майна ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2021 році зумовлене невеликим зменшенням необоротних активів на 2,08%, або на 14979 тис. грн. та істотним збільшенням оборотних активів на 28,25%, або на 926032 тис. грн. При цьому істотно у відсотковому співвідношенні зросли такі показники як дебіторська заборгованість (на 135,15%), запаси (на 34,71%) та витрати майбутніх періодів (на 11,57%). Зміна структури необоротних активів проілюстровано на рисунку 3.2.

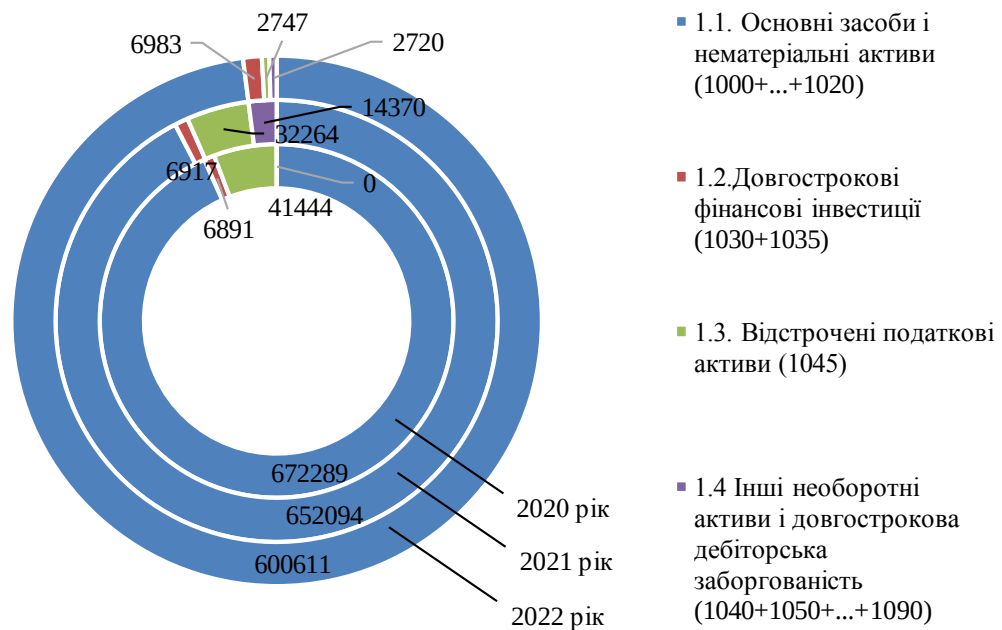

Рис. 3.2. Зміна структури необоротного майна ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у період із 2020 по 2022 роки, тис.грн.

Щодо дебіторської заборгованості, то станом на 2021 рік вартість торгової заборгованості становила 289516 грн. (у 2020 р. – 190243 грн.), аванси постачальникам – 638090 грн. (у 2020 р. - 69047 грн.).

На противагу 2021 року, у 2022 році сума всього майна зменшилася на 377360 тис. грн., або на 7,69 %. У структурі можна бачити, що скоротилися як необоротні (на 13,12%), так і оборотні (на 6,77%) активи. Можна спостерігати, що майже кожен показник у складі майна зменшився, деякі з них істотно. У відсотковому відношенні найбільших негативних змін зазнали відстрочені податкові активи (на 91,49%), витрати майбутніх періодів (на 86,17%), інші

необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість (на 81,07%), а також гроші та їх еквіваленти (60,09%). Скорочення витрат майбутніх періодів означає списання їх на витрати звітного періоду.

Також через невизначеність, спричинену воєнним станом, завод фактично призупинив інвестиційну діяльність, чим значно скоротив суму довгострокових фінансових інвестицій. Зменшення коштів у касі й на банківських рахунках може говорити про виникнення фінансових труднощів у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», при цьому за рахунок наявних грошових коштів було сплачено борги поточних кредиторів.

Дебіторська заборгованість продовжує зростати і у 2022 році становила 1904308 тис. грн., що на 102,16% більше минулорічного показника. Ріст дебіторської заборгованості – це не завжди негативна ознака, адже є нормальна і прострочена заборгованість. У цьому випадку заморожені кошти від дебіторської заборгованості інкасуються на забезпечення роботи заводу.

Активи та виробничі площі знаходиться достатньо віддалено від фронту. Протягом 2022 року підприємство не мало пошкодженого чи втраченого майна внаслідок бойових дій.

Дослідивши капітал ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» видно, що немає стабільної динаміки (рис. 3.3). На противагу 2020 року, у 2021 році сукупний розмір капіталу збільшився на 911053 тис. грн. (на 22,78%). Найбільше посприяли його збільшенню ріст кредиторської заборгованості на 448,72% та поточних зобов'язань і забезпечень на 335,93%. При цьому власний капітал заводу зменшився на 160959 тис. грн., або на 4,75%, загалом через реалізацію продукції за цінами, нижчими собівартості її виготовлення, адже ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» не в повному обсязі включало до фактичної вартості продукції загальновиробничі витрати. Насамперед, дане скорочення власного капіталу відбулося за рахунок збиткової діяльності протягом 2021 року.

У 2021 та 2022 роках поступово скорочувався обсяг довгострокових зобов'язань і забезпечень, що вказує про їх погашення.

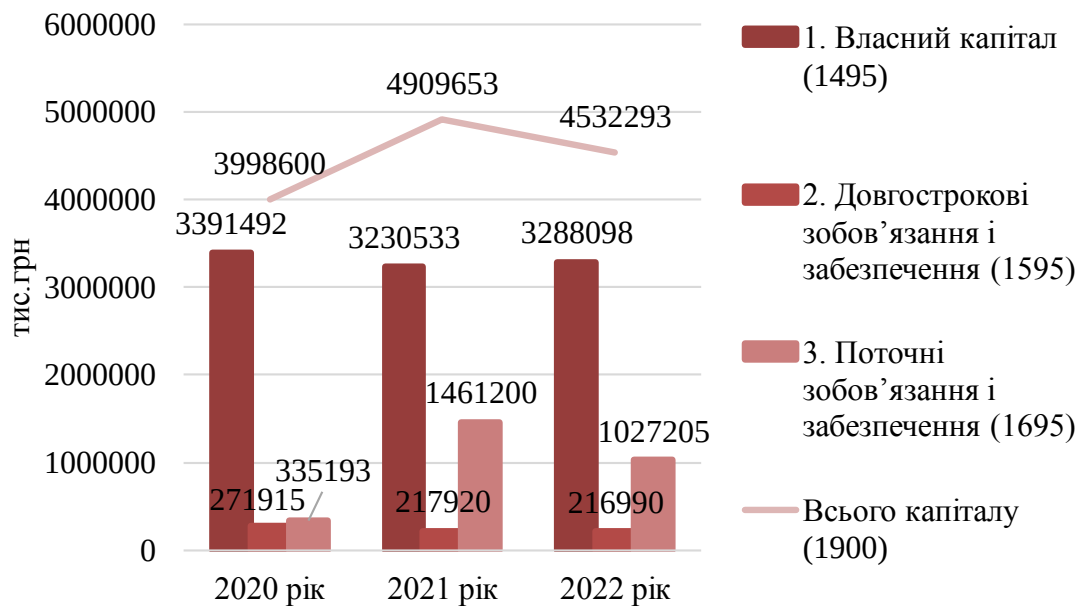

Рис. 3.3. Структурна динаміка капіталу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом 2020-2022 років

Порівняно із 2020 роком, у 2021 році значно збільшилася сума поточних зобов'язань та забезпечень, а точніше заборгованість за одержаними авансами від покупців й заборгованість за товари, роботи і послуги в загальній сумі 1314431 тис. грн. (у 2020 році – 213825 тис. грн.). Цей факт вказує на збільшення в структурі позичкового капіталу, а отже зростає ступінь фінансових ризиків підприємства, а також рівня фінансової незалежності. Заборгованість за кредитами за товари, роботи і послуги погашаються упродовж трьох місяців, а на непогашений залишок не нараховуються відсотки. Інші поточні зобов'язання залишилися майже на рівні попереднього року (у 2021 році – 62149 тис. грн., у 2020 році – 63660 тис. грн.).

Резерв поточних забезпечень та зобов'язань визначають на основі статистичних даних про продукцію, що реалізується упродовж двох останніх років, а точніше про проведення ремонтів пасажирських вагонів, що реалізувалися, вагонів-метро, міжрегіональних поїздів, вантажних вагонів та контейнерів. Станом на кінець 2022 року поточні зобов'язання скоротилися з 1461200 тис. грн. до 1027205 тис. грн. (на 29,70%), а отже більша частина витрат припала на їх погашення за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом досліджуваного періоду не користувалося короткостроковими кредитами банків, тобто протягом операційного періоду підприємству вистачало власних та залучених ресурсів для підтримки свого функціонування.

У 2022 році знизився показник сукупного капіталу на 6,65%, що було спричинене сильною зміною суми поточних зобов'язань і забезпечень, кредиторської заборгованості та невеликим скороченням довгострокових зобов'язань і забезпечень. Проте, сума власного капіталу в структурі зросла на 6,75% (тис. грн.), а в загальній кількості на 57565 тис. грн. (на 1,78%).

Підприємство вживало наступні заходи і фактори, які позитивно вплинули на його фінансовий стан:

- 1) зростання конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку через велику інфляцію гривні;
- 2) диверсифікація виробництва;
- 3) опанування нових ринків збуту та дотримання нових технічних стандартів ЄС;
- 4) ефективне використання енергії;
- 5) продаж непрофільних активів;
- 6) удосконалення капітальних витрат через підтримку програм розробки нової продукції;
- 7) зменшення адміністративних та інших витрат через впровадження програми економії.

Важливим показником у оцінці фінансового стану підприємства є аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Як відомо, ліквідність підприємства – це спроможність підприємства розрахуватися зі своїми поточними зобов'язаннями та перетворення активів на гроші [27, 39, 40]. Платоспроможність підприємства – це наявність грошових коштів на підприємстві упродовж певного достатнього періоду часу для того щоб вчасно були виконані фінансові зобов'язання.

Під час проведення аналізу ліквідності балансу відбувається порівняння статей активу та пасиву. У балансі в активі засоби підприємства розміщуються за мірою зростання їх ліквідності, а в пасиві зобов'язання розміщуються за скороченням термінів їхнього погашення [27,39]. Отже, якщо під час такого порівняння активів є достатньо, тоді баланс вважається ліквідним та саме підприємство безпосередньо є платоспроможним. Та навпаки, якщо активів не достатньо, тоді баланс вважається не ліквідним тобто підприємство є неплатоспроможним. Під час зіставлення перших двох груп активів та перших двох груп пасивів оцінюється поточна ліквідність, яка показує чи є підприємство платоспроможним на найближчий час. Порівняння активів (А3) та пасивів (П3), показує перспективну ліквідність.

Отже, проаналізувавши дані таблиці 3.2 протягом 2020-2021 років було виявлено, що баланс є абсолютно ліквідним у 2020 та 2021 роках, адже виконуються усі умови ліквідності. Вартість ліквідних активів перевищує суму найбільш термінових заборгованостей, а підприємство платоспроможне.

У 2022 році спостерігається невиконання першої нерівності – сума поточних зобов'язань та кредиторської заборгованості за товари, роботи (група П1) була більшою за суму грошових коштів (А1) на 419153 тис. грн.. Нестача коштів тільки в теорії може компенсуватися їх надмірністю в інших групах, адже майже завжди присутня компенсація за вартісною величиною. Якщо розглядати реальну ситуацію, то ліквідніші засоби не можуть бути замінені менш ліквідними. Отож, ліквідність балансу в ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2022 рік відрізняється від абсолютної. Підприємство не в змозі погасити термінову заборгованість на дату складання балансу. При цьому виконується співвідношення $A4 \leq P4$. З цього можна зробити висновок, що компанія платоспроможна, проте у середньостроковий термін.

Проте, порівнявши розмір майбутніх надходжень і платежів ($A3 \geq P3$ та $A4 \leq P4$), можна виявити перспективну ліквідність та платоспроможність у подальшому, адже ці умови виконуються протягом всього досліджуваного періоду.

Таблиця 3.2

Баланс ліквідності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

Актив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Пасив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Платіжний надлишок +,-		
								2020 р.	2021 р.	2022 р.
Група А1 Грошові кошти	1586046	1522829	607750	Група П1 Поточні зобов'язання Кредит. Заборгованість за товари, роботи	334865	1460885	1026903	1251181	61944	-419153
Група А2 Дебіторська заборгованість, Готова продукція	400570	941958	1904308	Група П2 Короткострокові кредити банку	0	0	0	400570	941958	1904308
Група А3 Виробничі запаси, незавершене виробництво	1339695	1792772	1419624	Група П3 Довгострокові зобов'язання	272243	218235	217292	1067452	1574537	1202332
Група А4 Необоротні активи	672289	652094	600611	Група П4 Власний капітал	3391492	3230533	3288098	-2719203	-2578439	-2687487
Баланс гр. 1+2+3+4	3998600	4909653	4532293	Баланс гр. 1+2+3+4	3998600	4909653	4532293	-	-	-

Метою ПАТ «Крюківський вагобудівний завод» є забезпечення безперервності та гнучкості фінансування за рахунок кредитних ліній, наданих постачальниками, відсоткових позик та банківських кредитів. Обережність в управлінні ризиком ліквідності полягає у підтримці достатнього обсягу грошових коштів та ліквідних цінних паперів аби виконати зобов'язання, коли настає їх строк погашення. Керівництво здійснює постійний моніторинг рівня ліквідності.

Також широко використовуються авансові платежі для управління як ліквідністю, так і кредитним ризиком. ПАТ «Крюківський вагобудівний завод» використовує детальне бюджетування та прогнозування грошових коштів для забезпечення достатнього обсягу фінансових ресурсів, щоб виконувати свої платіжні зобов'язання. Значення коефіцієнтів ліквідності і платоспроможності ПАТ «Крюківський вагобудівний завод» за 2020-2022 роки наведені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Показники ліквідності та платоспроможності ПАТ «Крюківський вагобудівний завод» у 2020-2022 рр.

№ з/п	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп зростання, %	
					2021/2020	2022/2021
1	2	3	4	5	6	7
Показники ліквідності підприємства						
1	Власний оборотний капітал, тис. грн	2 991 446	2 796 674	2 904 779	93,49	103,87
2	Загальний коефіцієнт ліквідності (покриття), грн/грн	9,93	2,91	3,83	29,34	131,37
3	Коефіцієнт швидкої ліквідності, грн/грн	5,93	1,69	2,45	28,44	144,99
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, грн/грн	4,74	1,04	0,59	22,01	56,78
5	Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей, грн/грн	4,00	1,23	1,38	30,67	112,65
6	Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості, грн/грн	1,20	0,64	1,85	53,90	287,60
Показники платоспроможності підприємства						
7	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами, грн/грн	0,90	0,66	0,74	73,04	112,47
8	Коефіцієнт загальної платоспроможності, грн/грн	6,59	2,92	3,64	44,39	124,58

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6	7
9	Коефіцієнт фінансового лівериджу, грн/грн	0,08	0,07	0,07	84,16	97,82
10	Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності, грн/грн	0,09	-0,04	0,31	-46,21	-841,83
11	Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості, грн/грн	0,02	0,04	0,06	207,20	131,42
12	Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами, грн/грн	0,79	0,78	0,81	99,24	104,09

Із проаналізованих даних у таблиці 3.3, можна зробити такі висновки. Сума власних оборотних коштів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» упродовж досліджуваного періоду була додатною, тобто величина поточних зобов'язань була меншою за величину оборотних активів. Чим більшою є його величина, тим стабільніша діяльність компанії. Можна спостерігати невелике зменшення розміру власного оборотного капіталу у 2021 році на 6,51%, проте в 2022 році показник зріс на 3,87%. Отже, у підприємства є достатньо власних оборотних активів для щоденної операційної діяльності.

Загальний коефіцієнт ліквідності вказує на забезпечення поточними активами поточних зобов'язань. Нормативне значення даного показника – $K_{пл} \geq 2$. У 2020 році поточні активи у 9,93 рази перевищували короткострокові зобов'язання. У 2021 році коефіцієнт зменшився на 70,66% та становив 2,91 грн./грн, що вказує про можливість компанії погашати свої поточні зобов'язання. У 2022 році показник збільшився до 3,83 грн./грн, що свідчить про ліквідний баланс.

Коефіцієнт швидкої ліквідності схожий з коефіцієнтом покриття, проте обчислюється для більш вузького кола поточних зобов'язань. Цей коефіцієнт показує яка частина короткострокових зобов'язань компанії погашається в найкоротші строки наявними коштами та можливими надходженнями. У 2020 році коефіцієнт дорівнював 5,93 грн./грн, у 2021 – 1,69, у 2022 році – 2,45 грн./грн. В усіх випадках значення більші за нормативне (0,7-0,8 грн./грн.).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує ту частку поточних зобов'язань, яку товариство може погасити негайно. Можна спостерігати тенденцію до зниження цього показника із 4,74 грн./грн у 2020 році до 0,59 грн./грн у 2022 році, проте, навіть попри різкий спад коефіцієнта, він є вищим нормативного значення (0,2-0,3 грн./грн.). Надто високе значення коефіцієнта абсолютної ліквідності каже про нераціональне використання фінансових ресурсів. Динаміка коефіцієнтів загальної, швидкої й абсолютної ліквідності продемонстрована на рисунку 3.4.

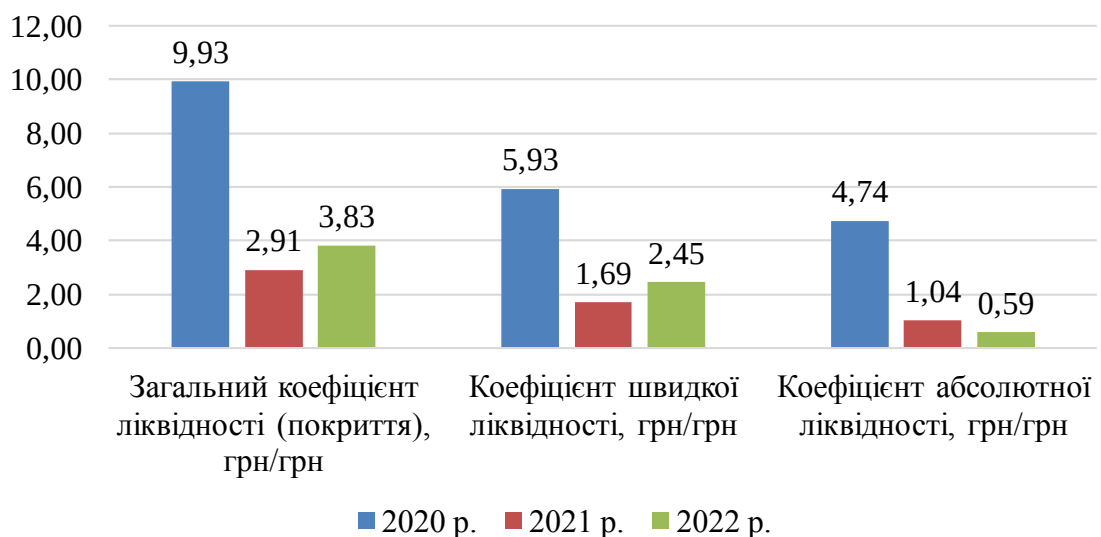

Рис. 3.4. Динаміка коефіцієнтів ліквідності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр.

Коефіцієнт ліквідності товарно-матеріальних цінностей показує наскільки поточні зобов'язання перекриваються запасами. Як і попередній, цей показник також щорічно знижується, і якщо у 2020 році він дорівнював 4,00 грн./грн, то в 2021 році становив 1,26 грн./грн, що на 69,33% менше. У 2022 році ситуація дещо покращилася, адже коефіцієнт зріс на 12,65%.

Щодо коефіцієнту ліквідності дебіторської заборгованості, то він вказує на використання очікуваних надходжень від дебіторів на сплату короткострокових зобов'язань. Спостерігається достатня ліквідність у

2020 році (1,20 грн./грн.) та 2022 році (1,85 грн./грн.), а в 2021 році на 1 гривню короткострокових зобов'язань припадає 0,64 гривень доходів від дебіторів.

Щоб дати оцінку платоспроможності на підприємстві розраховують показники платоспроможності, значення яких наведено у таблиці 3.4. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів вказує на забезпечення власними коштами підприємством, щоб сформувати оборотні активи підприємства. Нормативне значення коефіцієнта – $K_z \geq 0,5$. Величина цього показника у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» упродовж досліджуваного періоду була вищою за норму (навіть, попри невелике зменшення в 2021 році на 26,96%) та становила у 2020 р. – 0,90 грн./грн, у 2021 р. – 0,66 грн./грн, у 2022 р. – 0,74 грн./грн.

Коефіцієнт загальної платоспроможності говорить про спроможність компанії виплатити кошти по всім своїм зобов'язанням, як короткостроковим, так і довгостроковим. Оптимальне значення цього коефіцієнта знаходяться в межах 0,5-0,7 грн./грн. Можна помітити набагато вищі значення показника: у 2020 році – 6,59 грн./грн, у 2021 році – 2,92 грн./грн, у 2022 році – 3,64 грн./грн (рис. 3.5), що є позитивним фактором, адже рівень платоспроможності підприємства є високим, навіть попри надзвичайний стан.

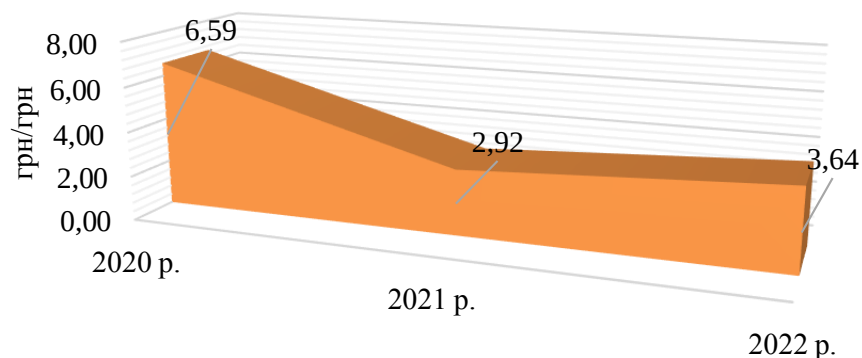

Рис. 3.5. Динаміка коефіцієнту загальної платоспроможності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр.

Коефіцієнт фінансового левериджу показує, яка кількість одиниць зобов'язань припадає на одиницю власних коштів компанії та спроможність

підприємства функціонувати довгий проміжок часу. Нормою вважається значення $K_{\text{фр}} < 0,5$, критичним значенням – 1. У ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» показник дорівнює у 2020 році – 0,08 грн./грн, у 2021 році – 0,07 грн./грн, у 2022 році – 0,07 грн./грн. Зниження цього коефіцієнта є позитивною рисою, проте зумовлює зниження ефекту фінансового левериджу. При цьому невелика частинка довгострокових запозичень у структурі капіталу не завжди вказує про невміння керівництва залучати фінансові ресурси із зовнішніх джерел. Іноді дана ситуація спостерігається у компаніях, які є високорентабельними, та отримують прибутки, які в достатній мірі покривають поточні та майбутні витрати.

Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності розраховують у тому випадку, коли коефіцієнти поточної ліквідності й забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами або менші за нормативні значення, або ж в межах норми, але є тенденція до зниження. У ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» присутній другий варіант. Спостерігається така динаміка: у 2020 році коефіцієнт становив 0,11 грн./грн, у 2021 році – -0,05 грн./грн, у 2022 році – 0,45 грн./грн. Значення коефіцієнта менше 1 вказує на відсутність реальної можливості відновити платоспроможність протягом 6 місяців.

Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» дорівнювала у 2020 році – 0,09 грн./грн, у 2021 році – -0,04 грн./грн, у 2022 році – 0,31 грн./грн. Низький рівень цього показника характеризує найкращий фінансовий стан компанії, навіть із підвищенням показника у 2022 році за рахунок зменшення кількості активів.

Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами показує рівень співвідношення між оборотними та чистими активами. Спостерігається зниження у 2021 році до 0,78 грн./грн із 0,79 грн./грн у 2020 році, та зростання цього показника до 0,81 грн./грн у 2022 році. Збільшення

коефіцієнта є позитивною тенденцією, так як більше коштів авансується в мобільні (оборотні) активи.

Таким чином, після аналізу фінансового стану підприємства виявлено зростання валюти балансу підприємства у 2021 році. Цьому посприяв укладений договір з АТ «Укрзалізниця» на виробництво та поставку 100 пасажирських вагонів, що здійснювався за рахунок державних коштів за відповідною бюджетною програмою. У 2022 році через військові дії, високий рівень невизначеності та складну макроекономічну ситуацію в Україні відбулося зменшення величини майна підприємства й зростання суми дебіторської заборгованість. Проте при аналізі ліквідності та платоспроможності було з'ясовано, що у підприємства є запас платоспроможності у обсязі, який дозволяє підприємству стабілізувати свій фінансовий стан в кризових умовах.

3.2. Аналіз показників ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

Кожне підприємство ставе за мету досягнення такого фінансового стану, за якого ефективно використовуються фінансові ресурси, а також відбувається вчасне розрахування із зобов'язаннями. При аналізі ділової активності оцінюється те, з якою ефективністю проводиться управління активами також визначається можливість її покращення.

Метою аналізу ділової активності є пошук резервів підвищення рентабельності підприємства, ліквідності та платоспроможності, адже ділова активність проявляється у підтриманні ділової репутації серед конкурентів, а також розширення збуту виготовленої продукції.

Ступінь ділової активності на рівні підприємства визначають коефіцієнтами оборотності, значення яких представлено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Показники ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у
2020-2022 рр.

№ з/п	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп зростання, %	
					2021/2020	2022/2021
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,938	0,682	0,873	72,64	127,99
2	Тривалість обороту оборотних активів	383,609	528,095	412,602	137,66	78,13
3	Коефіцієнт ефективності використання ресурсів	0,780	0,573	0,751	73,45	131,11
4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,682	3,799	2,490	81,14	65,55
5	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	6,941	3,115	3,059	44,88	98,20
6	Тривалість обороту дебіторської заборгованості	76,886	94,759	144,570	123,25	152,57
7	Тривалість обороту кредиторської заборгованості	51,867	115,564	117,683	222,81	101,83
8	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	2,044	1,684	2,253	82,37	133,83
9	Тривалість обороту матеріальних запасів	176,107	213,792	159,752	121,40	74,72
10	Коефіцієнт оборотності власного оборотного капіталу	1,125	0,881	1,243	78,35	141,07
11	Період обороту власного оборотного капіталу	320,078	408,538	289,593	127,64	70,89

Коефіцієнт оборотності оборотних активів є індикатором якості управління та здатності утворювати прибуток, щоб сформувати необхідну суму власного оборотного капіталу. Також він показує розмір обсягу виручки від реалізації в розрахунку на гривню оборотних коштів. Чим вищий рівень цього показника, тим кращі умови стабільного фінансового стану підприємства формуються. Спостерігається зниження показника із наявних 0,938 грн/грн у 2020 році до 0,682 грн/грн у 2021 році, що вказує на зростання потреби в фінансових ресурсів. У 2022 році коефіцієнт зріс до 0,873 грн/грн (на 27,99%), отже компанії можна використовувати менше ресурсів, аби підтримувати поточний рівень активності, а також свідчить про постійну роботу компанії щодо поліпшення політики управління запасами. Щодо тривалості обороту оборотних активів, то протягом досліджуваного періоду він становив більше року, а саме: в 2020 році – 384 днів, у 2021 році – 528 днів, у 2022 році – 413 днів.

Коефіцієнт ефективності використання ресурсів характеризує раціональне використання ресурсів, що є у розпорядженні. Нормою цього коефіцієнту вважають значення не менше 0,4 грн/грн. У випадку ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» спостерігається 0,780 грн/грн у 2020 році, спад до 0,573 грн/грн у 2021 році, та зростання до 0,751 грн/грн у 2022 році. Його високі значення свідчать про те що процес виробництва добре налагоджений, трудова дисципліна є високою, а також присутня досконала технологія виробництва.

Коефіцієнт обігу дебіторської заборгованості показує, скільки разів протягом звітного року дебіторська заборгованість трансформується в реальні грошові кошти. Можна бачити достатньо високі значення обороту дебіторської заборгованості, проте з тенденцією до зменшення: у 2020 році – 4,682 грн/грн, у 2021 році – 3,799 грн/грн, у 2022 році – 2,490 грн/грн. Його зростання свідчить про покращення платіжної дисципліни покупців, тобто збільшення швидкості сплати заборгованості підприємству, зменшення продажу в кредит, а його зниження збільшення обсягу кредиту, що надає підприємство, тобто зростання купівлі продукції в кредит покупцями. Тривалість обороту дебіторської заборгованості зросла майже вдвічі (із 77 днів у 2020 році до 118 днів у 2022 році), що також є погано, адже покупці довше віддають свої борги підприємству.

Значення коефіцієнту обігу кредиторської заборгованості характеризує швидкість розрахунків компанії з постачальниками та іншими кредиторами. Так само, як і попередній показник, цей також має тенденцію до зниження: у 2020 році – 6,941 грн/грн, у 2021 році – 3,115 грн/грн, у 2022 році – 3,059 грн/грн. Зменшення рівня цього показника свідчить про збільшення купівлі продукції у кредит. Термін обороту кредиторської заборгованості зріс більше, ніж удвічі: із 52 днів у 2020 році до 118 днів у 2022 році.

Значення показників обігу кредиторської та дебіторської заборгованостей представлено на рисунку 3.6.

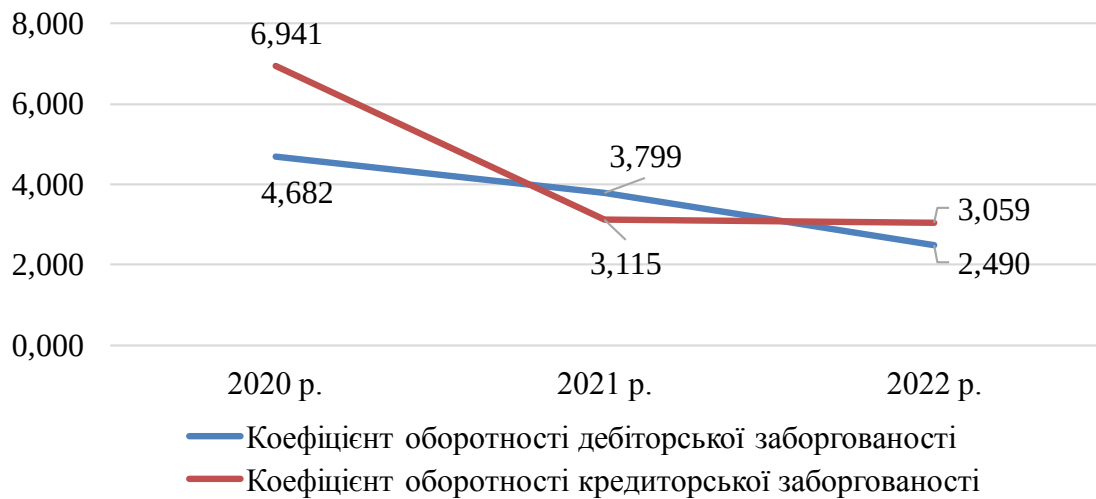

Рис. 3.6. Динаміка коефіцієнтів обігу дебіторської та кредиторської заборгованостей у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

Важливість дослідження співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості визначається тим фактом що з одного боку, недостатня увага до цього питання може призвести до банкрутства повністю процвітаючий бізнес, з іншого боку, реструктуризацію боргів слід розглядати як метод фінансового оздоровлення компанії. Саме тому було досліджено співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» (рис. 3.7).

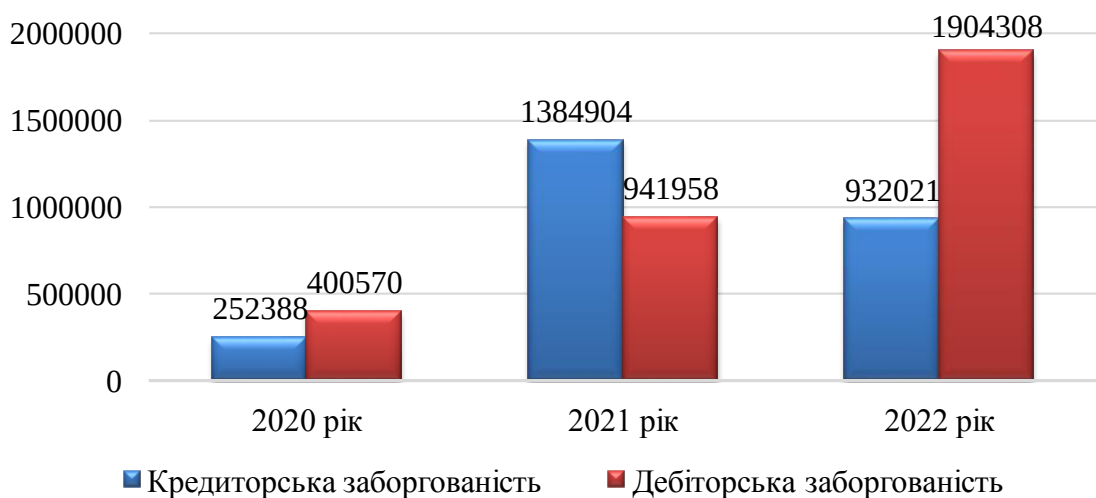

Рис. 3.7. Співвідношення величини дебіторської та кредиторської ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом 2020-2022 рр.

Зробивши аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості товариства за 2020-2022 рр., можна дійти до висновку, що у 2020 та 2022 роках дебіторська заборгованість перевищувала кредиторську на 58,71% та 104,32% відповідно (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Динаміка співвідношення дебіторської й кредиторської заборгованості

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 роках

Найменування статей	На кінець року		Найменування статей	На кінець року		Співвідношення ДЗ і КЗ	
	абсолютне значення, тис. грн.	питома вага,%		абсолютне значення, тис. грн.	питома вага,%	Δ	%
2020 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	400570	100	Кредиторська заборгованість, усього	252388	100	148182	158,71
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	190243	47,49	1. За товари, роботи, послуги	49859	19,75	140384	381,56
2. По розрахунках	208469	52,04	2. По розрахунках	202529	80,25	5940	102,93
3. Інша дебіторська заборгованість	1858	0,46	3. Інша кредиторська заборгованість	0	0,00	1858	-
2021 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	941958	100	Кредиторська заборгованість, усього	1384904	100	-442946	68,02
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	289516	30,74	1. За товари, роботи, послуги	121232	8,75	168284	238,81
2. По розрахунках	650819	69,09	2. По розрахунках	1263672	91,25	-612853	51,50
3. Інша дебіторська заборгованість	1623	0,17	3. Інша кредиторська заборгованість	0	0,00	1623	-
2022 рік							
Дебіторська заборгованість, усього	1904308	100	Кредиторська заборгованість, усього	932021	100	972287	204,32
У тому числі:			У тому числі:				
1. За товари, роботи, послуги	1635322	85,87	1. За товари, роботи, послуги	167622	17,98	1467700	975,60
2. По розрахунках	268303	14,09	2. По розрахунках	764399	82,02	-496096	35,10
3. Інша дебіторська заборгованість	683	0,04	3. Інша кредиторська заборгованість	0	0,00	683	-

Розглядаючи склад заборгованостей, видно вагомі зміни. Наприклад, дебіторський борг за товари, роботи і послуги в структурі у 2020 році становили 47,49% (190243 тис. грн.), у 2021 році – 30,74% (289516 тис. грн.), а в 2022 році

– 85,87% (1635322 тис. грн.), хоча при цьому їх обсяг сильно зріс. Стрімке збільшення такого боргу свідчить про необдуману кредитну політику ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» щодо покупців, збільшення продажів чи банкрутство деяких покупців (що було можливо із початком повномасштабної війни). Дебіторський борг по розрахунках у 2020 році склав 52,04% (208469 тис. грн.) у структурі, у 2021 році – 69,09% (650819 тис. грн.), у 2022 році – 14,09% (268303 тис. грн.). Отже, 2021 рік був складним для покупців та замовників, адже сума їхнього боргу як в структурі так і кількісно сильно зросла. Щодо іншої дебіторської заборгованості, то вона складає менше одного відсотка щорічно, а саме у 2020 році – 0,46% (1858 тис. грн.), у 2021 році – 0,17% (1623 тис. грн.), у 2022 році – 0,04% (683 тис. грн.).

Проаналізувавши дані дебіторської заборгованості також можна побачити збільшення загальної суми на 135,15% із наявних у 2020 році 400570 тис. грн. до 941958 тис. грн., а в 2022 році вона зросла ще на 102,16%. З одного боку це вказує на неефективну кредитну політику підприємства до покупців а також збільшення частки неплатоспроможних покупців, з іншої – про збільшення обсягів реалізації ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод».

Структура кредиторської заборгованості залишилася майже незмінною. Найбільшу частку займають зобов'язання по розрахунках: у 2020 році – 80,25%, у 2021 році – 91,25%, у 2022 році – 82,02%. При цьому сукупний розмір кредиторської заборгованості зріс із 252388 тис. грн. у 2020 році до 1384904 тис. грн. (на 448,72%) у 2021 році, а потім дещо зменшився до 932021 тис. грн. (на 32,70%) у 2022 році. Це свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства у 2021 році, проте слід зазначити, що кредиторська заборгованість є джерелом погашення дебіторської заборгованості.

Отже, відбувалося відволікання коштів із загального обороту, що може привести до потреби у залученнях грошей у вигляді дорогих кредитів банку та позик, щоб забезпечити подальшу діяльність підприємства. Лише у 2021 році ситуація була зворотна: кредиторська перевищувала дебіторську на 31,98%, що спричинило удар по фінансовій стійкості товариства.

Коефіцієнт обігу матеріальних запасів характеризує швидкість трансформації виробничих запасів в обсяги товарної продукції на складі підприємства. Цей коефіцієнт показує, скільки разів у середньому поповнювалися запаси підприємства протягом звітного року. Бачимо зменшення даного показника в ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» з 2 оборотів у 2020 році до 1,6 оборотів у 2021 році та до відновлення попереднього значення в 2 обороти у 2022 році. Зростання кількості оборотів свідчить про підвищення ефективності виробництва і зменшенні потреби в оборотному капіталі для його організації. Період обігу матеріальних запасів із 177 діб у 2020 році збільшилася до 214 діб у 2021 році та зменшилася до 160 діб у 2022 році і в кожному випадку триває менше року.

Коефіцієнт обороту власного капіталу характеризує ефективність використання власного капіталу підприємства. Із наявного у 2020 році 1,125 обороту показник знизився до 0,881 обороту в 2021 році, що збільшило збитковість власного капіталу. У 2022 році коефіцієнт зріс до позначки 1,243 оборотів, що свідчить про покращення фінансового стану підприємства. Період оборотності власного капіталу обернено пропорційний до його коефіцієнта, тобто присутнє зростання із 320 діб у 2020 році до 409 діб у 2021 році та зменшення тривалості оборотності до 290 діб у 2022 році.

Наступним етапом аналізу ділової активності підприємства є перевірка «золотого правила» економіки підприємства (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Перевірка виконання «золотого правила» економіки ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

№ з/п	Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1	Темп зростання прибутку до оподаткування (Тпр), %	8,06	-274,22	-32,64
2	Темп зростання обсягу реалізації (Тр), %	40,60	76,43	138,96
3	Темп зростання авансового капіталу (Тк), %	85,52	122,78	92,31
4	Виконання «золотого правила»	$T_{пр} < T_r < T_k$ < 100%	$T_{пр} < T_r < T_k$ > 100%	$T_{пр} < T_r > T_k$ < 100%

Можна спостерігати невиконання «золотого правила», лише у 2022 році темп зростання обсягу реалізації був більший 100% (138,96%), в 2021 році показник темпу зростання авансованого капіталу також був вищим за 100% (122,78%). І, хоча в 2020-2021 роках і здійснювалася рівність $T_{пр} > T_r > T_k$, проте усі їх значення були менші за 100%. Отже це свідчить про недостатній рівень ділової активності підприємства, зниження його потенціалу, а також неефективне використання ресурсів чи зростання витрат на виробництво.

За умов нестабільної економіки звісно що було порушено динаміка та співвідношення показників. У 2021 році завод майже довели до банкрутства багато факторів, основним з яких є відсутність попиту на продукцію, проте у 2022 році ситуація дещо покращилася. Отож, підвищення темпів зростання вищезгаданих показників – це одне з головних завдань кожного підприємства.

Важливим етапом аналізу ділової активності є розрахунок тривалості операційного і фінансового циклів підприємства. Операційний цикл являє собою проміжок часу, упродовж якого оборотні активи компанії здійснюють повний оборот, тобто від закупівлі запасів для здійснення діяльності підприємства до отримання виручки від реалізації виготовленої продукції. Фінансовий цикл визначають періодом, що починається із моменту сплати постачальникам за матеріали, погашення заборгованості за кредитами, а закінчується коли надходять кошти від покупців за певний товар.

Розрахунки показників тривалості операційного і фінансового циклів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за три роки у представлено у таблиці 3.7. Можна спостерігати збільшення кількості днів у періоді обороту дебіторської заборгованості у 2021 році до 41 дня із наявних у 2020 році 21 дня. Це свідчить про триваліше перетворення дебіторської заборгованості в кошти. У 2022 році спостерігається дане перетворення щодня, адже час оборотності кредиторської заборгованості становить менше одного дня, тобто кошти підприємства є ліквідними. Тривалість обороту запасів у 2020 році становила 140 діб, а в 2021 році збільшилася до 246 діб. У 2022 році показник знизився до 143 діб. Зниження показника є позитивною рисою, так як каже про те, що стало відволікатися менше коштів на створення запасів. Значення показника не є надто низьким.

Таблиця 3.7

Періоди обороту поточних активів і зобов'язань у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

№ з/п	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+/-)	
					2021/2020	2022/2021
1	Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	3336667	2550219	3543812	76,43	138,96
2	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (ДЗг), тис. грн.	190243	289516	1635322	152,18	564,85
3	Запаси (З), тис. грн.	1290541	1738446	1406722	134,71	80,92
4	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (КЗт), тис. грн.)	49859	121232	167622	243,15	138,27
	Період обороту, дні:					
5	1) дебіторської заборгованості	20,53	40,87	0,002	199,11	0,01
6	2) запасів	139,24	245,41	142,90	176,25	58,23
7	3) кредиторської заборгованості	5,38	17,11	17,03	318,13	99,50
8	Операційний цикл (п.1+п.2)	159,76	286,28	142,90	179,19	49,92
9	Фінансовий цикл (п.1+п.2-п.3)	154,39	269,16	125,88	174,34	46,77

Період оборотності кредиторської заборгованості із наявних у 2020 році 6 днів збільшився на третину у 2021 році й став дорівнювати 18 дням, що свідчить про труднощі товариства із погашанням кредитів. У 2022 році показник майже не змінився. Періоди обороту запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 роки зображено на рисунку 3.8.

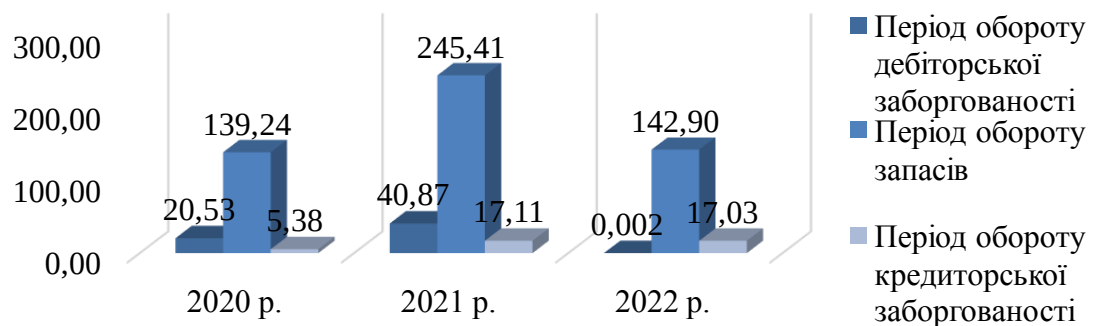

Рис. 3.8. Зміна періодів обороту запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр.

На рисунку 3.9 зображено графічну інтерпретацію тривалості операційного й фінансового циклу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» та її зміну у період 2020-2022 рр.

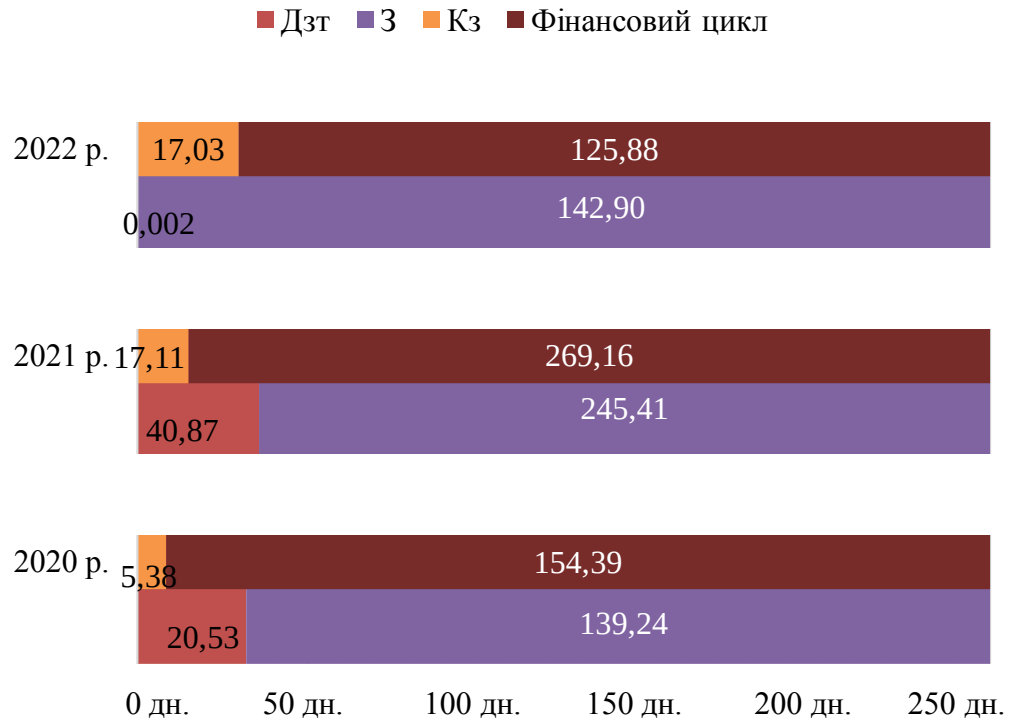

Рис. 3.9. Тривалість операційного та фінансового циклу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

Тривалість операційного циклу заводу має таку ж саму динаміку, як і попередні показники. Так, із 160 діб у 2020 році період збільшився до 287 діб у 2021 році, а в 2022 році зменшився до 143 діб, що в результаті свідчить про підвищення ділової активності компанії.

Фінансовий цикл має наступні зміни: у 2020 році – 155 діб; у 2021 році – 270 діб; у 2022 році – 126 діб. Зменшення цього показника є позитивним моментом у діяльності підприємства, проте також можливе при відстроченні платежів постачальникам в межах розумного. Якщо значення фінансового циклу збільшуються, що спостерігалось у 2021 році, то підприємству необхідно збільшити кількість коштів аби придбати виробничі оборотні кошти. Оптимальним є стан, коли розмір цього показника або ж рівний нулю, або ж

має від’ємне значення. Тобто підприємство має достатню кількість грошових засобів, щоб профінансувати свою діяльність.

Отже, проаналізувавши ділову активність ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» було виявлено зростання переважної більшості коефіцієнтів оборотності у 2022 році, на відміну від їх негативної динаміки у 2021 році. Це свідчить про зростання ділової активності підприємства, за рахунок нарощення обсягів реалізації продукції. При цьому зростання величини дебіторської та кредиторської заборгованості зумовило зростання періоду їх обороту та зростання тривалості операційного й фінансового циклів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2021 році. Проте вже у 2022 році ситуація стабілізувалася й відбулося підвищення рівня ділової активності підприємства, незважаючи на несприятливу ринкову кон’юнктуру.

3.3. Оцінювання фінансових результатів діяльності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

Аналіз ділової активності пов’язаний з фінансово-економічною діяльністю її ефективністю, адже за допомогою даного аналізу визначається вплив економічних чинників на фінансовий результат підприємства. Як узагальнюючий фінансовий показник фінансово-економічної діяльності підприємства представлений його прибуток, який формується за всіма видами його діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової.

У сучасних ринкових умовах господарювання отримання прибутку та дотримання рентабельності діяльності підприємства є потрібною умовою ефективності, за допомогою якої відбувається зростання ринкової вартості підприємства. Прибуток при цьому виступає як основний узагальнюючий результат діяльності підприємства, джерело формування його капіталу, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Порядок формування та розподілу прибутку ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» в період із 2020 по 2022 роки представлено в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Аналіз формування та розподілу прибутку ПАТ «Крюківський
вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

№ з/п	Показник	Рядок Ф №2	Розрахунок	Значення			Відхилення	
				2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абс., ст.6-ст.5	Абс., ст.7-ст.6
1	Чистий дохід від реалізації продукції	2000		3336667	2550219	3543812	-786448	993593
2	Собівартість реалізованої продукції	2050		3084072	2515022	3372553	-569050	857531
3	Валовий прибуток	2090	(p1-p2)	252595	35197	171259	-217398	136062
4	Інші операційні доходи	2120		331788	19341	240513	-312447	221172
5	Сумарні операційні доходи	(2000+2120)	(p1+p4)	3668455	2569560	3784325	- 1098895	1214765
6	Адміністративні витрати	2130		132169	133339	157327	1170	23988
7	Витрати на збут	2150		41784	30618	29950	-11166	-668
8	Інші операційні витрати	2180		317588	117095	150077	-200493	32982
9	Сумарні операційні витрати	(2050+2130+2150+2180)	(p2+p6+p7+p8)	3575613	2796074	3709907	-779539	913833
10	Прибуток від операційної діяльності	2190	(p5-p9)	92842	-226514	74418	-319356	300932
11	Дохід від інвестиційної та фінансової діяльності	(2200+2220+2240)		50797	28295	32859	-22502	4564
12	Витрати від інвестиційної і фінансової діяльності	(2250+2255+2270)		58249	35944	30854	-22305	-5090
13	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	2290	(p10+p11-p12)	85390	-234163	76423	-319553	310586
14	Витрати з податку на прибуток	2300		16374	5646	35135	-10728	29489
15	Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	(p13-p14)	69016	-228517	41288	-297533	269805
16	Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		27235	67558	16277	40323	-51281
17	Сукупний дохід	2465	(p15+p16)	96251	-160959	57565	-257210	218524

Використавши дані форми №2 «Звіт про фінансові результати», було здійснено дослідження динаміки показників формування та розподілу прибутку підприємства. Тому, можна зробити такі висновки. Спостерігається зниження величини чистого доходу від реалізації у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» в 2021 році на 786448 тис. грн., а в 2022 році вона зросла на 993593 тис. грн. (38,96%), отже капітал підприємства дещо виріс, порівнюючи з базовим значенням (2020 рік).

Собівартість реалізованої продукції знизилася у 2021 році на 569050 тис. грн. та дорівнює 2515022 тис. грн. У 2022 році собівартість збільшилася на 857531 тис. грн. (34,09%). Випередження темпу приросту чистого доходу від реалізації продукції над темпом приросту повної собівартості реалізованої продукції вказує на те, що використання коштів на підприємстві покращилося, порівнюючи звітний період із попереднім, зворотна ж ситуація характеризує погіршення використання грошових коштів компанії.

Валовий прибуток та інші операційні доходи знизилися у 2021 році на 86,17% та 94,17% відповідно у 2021 році до 2020 року. Також цього року зменшилися сумарні операційні доходи (на 29,96%). Отже, є зниження ефективності виробництва, тобто операційної діяльності. У 2022 році дохідна частина зросла, а саме: валовий прибуток на 386,57%, інші операційні доходи на 1143,54%, а сумарні доходи на 47,28%. Це сталося за рахунок збільшення обсягу продажів.

Щодо витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», то їхня динаміка наступна. Адміністративні витрати у 2021-2022 мали щорічне зростання на 1170 тис. грн. та 23988 тис. грн. Проте, інші операційні витрати упродовж 2021 року знизилися на 2,18%, а витрати на збут зменшилися на 63,13% у 2021 році та на 2,18%. Сумарні витрати у 2021 році, в порівнянні з 2020 роком зменшилися аж на 21,80%, що в цілому є досить непогано, так як темп зниження витрат перевищує зниження доходів в кількісному співвідношенні.

У 2022 році в товаристві відбулося збільшення деяких видів операційних

витрат. Інші операційні витрати зросли на 32982 тис. грн., а загальні операційні витрати на 913833 тис. грн.. Отож, можна сказати про те, що ріст витрат супроводжується не збільшенням кількості виробленої продукції, а підвищенням направлення коштів на утримання персоналу, утримання основних засобів, що перебувають в загальному користуванні та інших матеріальних необігових активів загального призначення.

Співставлення обсягу загальних операційних доходів та операційних витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 роки зображено на рисунку 3.10.

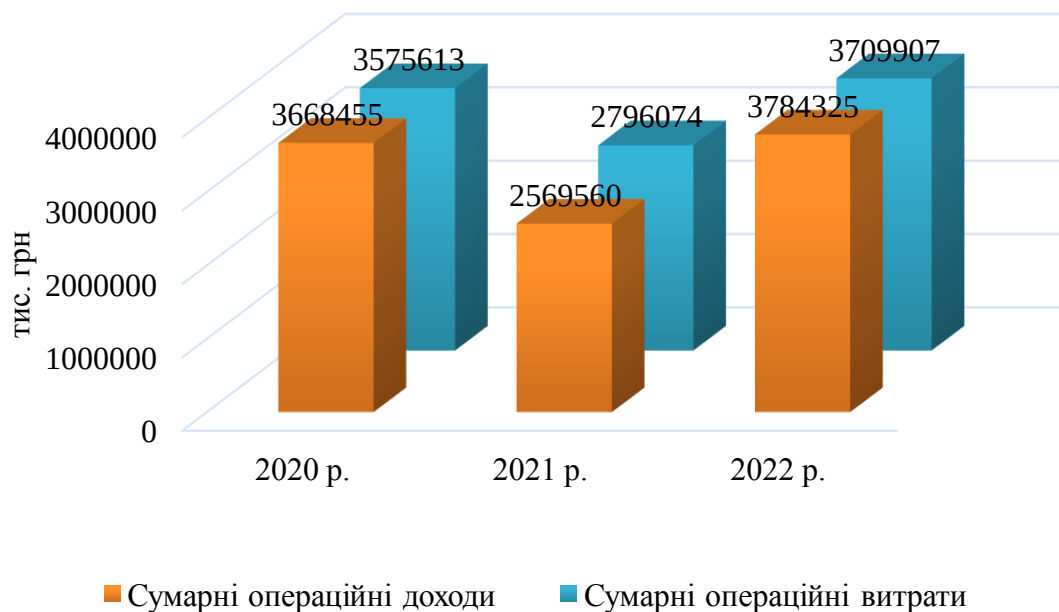

Рис. 3.10. Зміна операційних доходу та витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом 2020-2022 рр.

Зменшився прибуток від операційної діяльності у 2021 році на 319356 тис. грн., порівняно з попереднім роком. Це було пов'язане з тим, що протягом досліджуваного періоду стаття витрат обігу збільшилася, що відповідно і спричинило до зменшення операційного прибутку ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод». Шляхом до збільшення операційного прибутку може бути нарощення обсягу виробництва, зниження

собівартості реалізованої продукції, розумна асортиментна політика, підвищення якості продукції. У 2022 році прибуток зріс на 132,85% або на 310586 тис. грн., що є позитивним фактором.

Відбулося зменшення доходу від інвестиційної діяльності та фінансової на 22502 тис. грн. у 2021 році, у 2022 році спостерігалось невелике зростання на 4564 тис. грн.. Щодо витрат на ці види діяльності, то динаміка є такою: зменшення у 2021 році, порівняно із 2020 роком на 22305 тис. грн, та зниження на 5090 тис. грн. у 2022 році. Проте, негативним є також той факт, що підприємство знизило кількість фінансових та інвестиційних операцій, які б підвищили прибутковість його діяльності загалом.

Прибуток до оподаткування прибуток сильно скоротився у 2021 році (на 374,23%), тобто доходи отримані у звітному періоді та собівартість товарів значно менші за адміністративні, виробничі та інші операційні витрати. У 2022 році ситуація дещо покращилася, адже присутній приріст у 32,64%. Витрати на податок на прибуток мають схожу динаміку, а саме: зменшення у 2021 році на 10728 тис. грн. та зростання у 2022 році на 29489 тис. грн..

Чистий фінансовий результат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» зменшився на 297533 тис. грн. у 2021 році, та в результаті був отриманий збиток в розмірі 228517 тис. грн., що свідчить про необхідність підвищення ефективності діяльності підприємства та його ділової активності. У 2022 році спостерігався прибуток розміром 41288 тис. грн.. Інший дохід після оподаткування у 2020 році становив 27235 тис. грн., у 2021 році – 67558 тис. грн., у 2022 році – 16277 тис. грн.. Сукупний дохід у 2020 році був розміром у 96251 тис. грн., у 2021 році - -160959 тис. грн. (за рахунок збиткової діяльності підприємства), у 2022 році – 57565 тис. грн..

Обсяг фінансового результату діяльності підприємства загалом визначає загальний обсяг доходів та витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» в період 2020-2022 років, дослідження яких здійснюється в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Аналіз складу, структури та динаміки доходів і витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр.

Показник	Рядок Ф №2	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021/2020			Відхилення 2022/2021		
		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Темп зрост., %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Темп зрост., %
ДОХОДИ		3752466	100	2680243	100	3833461	100	-1072223	-	71,43	1153218		143,03
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	2000	3336667	88,92	2550219	95,15	3543812	92,44	-786448	6,23	76,43	993593	-2,70	138,96
Інші операційні доходи	2120	331788	8,84	19341	0,72	240513	6,27	-312447	-8,12	5,83	221172	5,55	1243,54
Дохід від участі в капіталі	2200	145	0,004	40	0,001	68	0,002	-105	0,00	27,59	28	0,00	170,00
Інші фінансові доходи	2220	44492	1,19	25907	0,97	27662	0,72	-18585	-0,22	58,23	1755	-0,24	106,77
Інші доходи	2240	6160	0,16	2348	0,09	5129	0,13	-3812	-0,08	38,12	2781	0,05	218,44
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	33214	0,89	82388	3,07	16277	0,42	49174	2,19	248,05	-66111	-2,65	19,76
ВИТРАТИ		-3644257	100	-2811542	100	-3775896	100	832715	0,00	77,15	-964354	0,00	134,30
Собівартість реалізованої продукції	2050	-3084072	84,63	-2515022	89,45	-3372553	89,32	569050	4,83	81,55	-857531	-0,14	134,10
Адміністративні витрати	2130	-132169	3,63	-133339	4,74	-157327	4,17	-1170	1,12	100,89	-23988	-0,58	117,99
Витрати на збут	2150	-41784	1,15	-30618	1,09	-29950	0,79	11166	-0,06	73,28	668	-0,30	97,82
Інші операційні витрати	2180	-317588	8,71	-117095	4,16	-150077	3,97	200493	-4,55	36,87	-32982	-0,19	128,17
Фінансові витрати	2250	-39300	1,08	-30155	1,07	-25052	0,66	9145	-0,01	76,73	5103	-0,41	83,08
Витрати від участі в капіталі	2255	-86	0,002	-14	0,0005	-3	0,0001	72	0,00	16,28	11	0,00	21,43
Інші витрати	2270	-18863	0,52	-5775	0,21	-5799	0,15	13088	-0,31	30,62	-24	-0,05	100,42
Витрати з податку на прибуток	2300	-16374	0,45	5646	-0,20	-35135	0,93	22020	-0,65	-34,48	-40781	1,13	-622,30
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	5979	-0,16	14830	-0,53	0	0	8851	-0,36	248,03	-14830	0,53	0,00

Проаналізувавши розрахунки, які зображено в таблиці вище, можна дійти наступного. Структура доходів упродовж досліджуваного періоду зазнала деяких коливань, проте дещо залишилося незмінним – найвагомішу частку займає чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг: у 2020 році – 88,92%, у 2021 році – 95,15%, у 2022 році – 92,44%. Така динаміка досить дивна для ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», адже майже до кінця 2021 року у товариства були проблеми із продажем своєї продукції. З іншими складовими у структурі сталися такі зміни. Інші операційні доходи у загальній структурі доходів становили у 2020 році 8,84%, у 2021 році – 0,72% (зменшення в обсязі на 312447 тис. грн.), у 2022 році – 6,27% (зростання на 221172 тис. грн.).

Інші фінансові доходи в структурі займають у 2020 році – 1,19%, у 2021 році – 0,97%, у 2022 році – 0,72%, навіть при зростанні обсягу фінансових доходів у 2022 році на 1755 тис. грн.. Інший сукупний дохід до оподаткування мають таку тенденцію: збільшення із 33214 тис. грн. у 2020 році (частка у структурі – 0,89%) до 82388 тис. грн. у 2021 році (частка у структурі – 3,07%), та зменшення до 16277 тис. грн. 2022 році (частка у структурі – 0,42%). Дохід від участі в капіталі у складає найменше – від 0,001 до 0,004 відсотків.

Сукупна сума доходу у 2020 році дорівнює 3752466 тис. грн., а в 2021 році вона зменшилася на 1072223 тис. грн. (здебільшого за рахунок скорочення чистого доходу від реалізації), проте у 2022 році відбулося зростання доходів до 3833461 тис. грн., що є вищим за початковий рік. Отож, станом на кінець 2022 року в підприємства покращилися значення показників у розрізі доходів, що свідчить про ефективніше управління компанією, зростання обсягів реалізації.

Співставлення чистого доходу від реалізації та сукупного доходу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» та їх зміну упродовж 2020-2022 років можна побачити на рисунку 3.11.

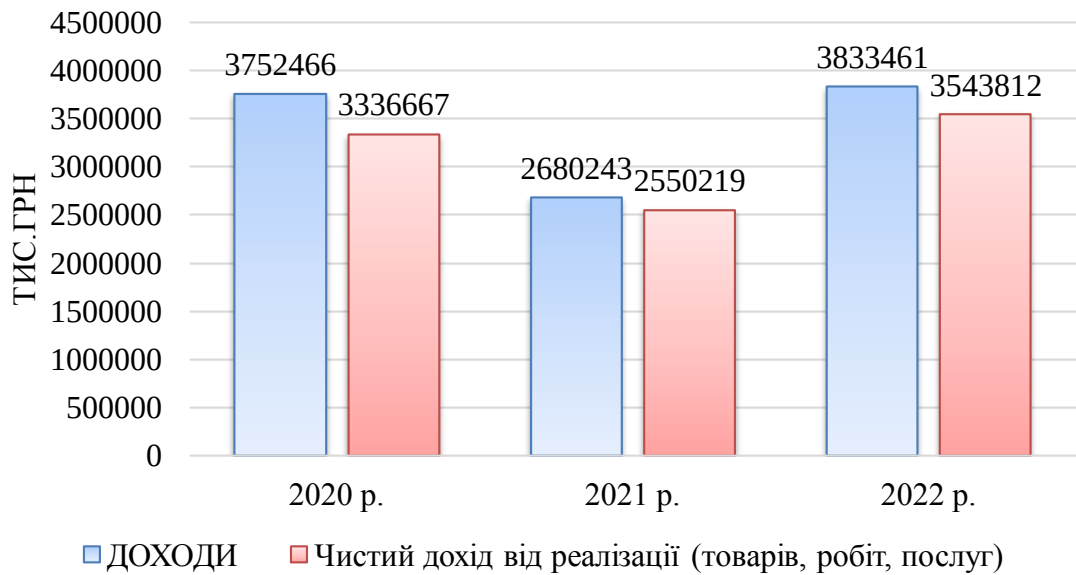

Рис. 3.11. Зміна кількості доходу та чистого доходу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 роки

Загальні витрати ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» мають наступну динаміку: у 2020 році витрати склали 3644257 тис. грн., у 2021 році вони зменшилися на 832715 тис. грн., проте у 2022 році відбувся ріст на 964354 тис. грн.. Варто дізнатися причину такої зміни, розпочавши із структури витрат підприємства. Як і в кожній компанії, найбільша частка випадає на собівартість реалізованої продукції (від 84,63% до 89,45%). Далі невелику частину займають інші операційні витрати: у 2020 році – 8,71%, у 2021 році – 4,16%, у 2022 році – 3,97%, відповідно до цього така ж динаміка була і в їхньому розмірі, тобто поступове зменшення. Адміністративні витрати щорічно збільшувалися – за 2021 рік вони зросли на 0,89%, а за 2022 рік – на 17,99%, що зумовлює підприємство шукати кращі методики їх обліку та контролю, які необхідно адаптувати до потреб керуючих компанією та інших користувачів цієї фінансової інформації.

Зовсім малу долю в складі витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» займають витрати на збут, які щорічно знижуються. У 2020 році вони були рівні 41784 тис. грн., у 2021 році – 30618 тис. грн., а в 2022 році – 29950 тис. грн., тому можна сказати про те, що підприємство організувало

постійне управління ними, адже даний вид витрат – це один із головних чинників, що підвищують ефективність роботи господарюючого суб'єкта та забезпечує його фінансову стабільність. Також близько одного відсотка в структурі займають фінансові витрати товариства, які щорічно зменшуються. З одного боку це є позитивною рисою, адже зменшуються разом з цим і загальні витрати, з іншого – це може свідчити про неспроможність компанії виплачувати кредити. Найменша частка припадає на витрати від участі в капіталі, інші витрати та витрати з податку на прибуток – менше 1%, які так само щорічно зменшуються. Зменшення витрат і ефективне розпорядження ними забезпечує стабільність роботи компанії та вищий рівень прибутку.

Виконавши аналіз доходів та витрат потрібно надати оцінку динаміки доходів та витрат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», що безпосередньо впливають на утворення його чистого прибутку, та проаналізувати динаміку окремих показників доходів і витрат підприємства за 2020-2022 роки у табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Аналіз динаміки показників дослідження доходів і витрат ПАТ
«Крюківський вагонобудівний завод» у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2021/2020		Відхилення (+,-) 2022/2021	
				Δ	темп зростання, %	Δ	темп зростання, %
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Доходи	3752466	2680243	3833461	-1072223	71,426	1153218	143,027
2. Витрати	3644257	2811542	3775896	-832715	77,150	964354	134,300
3. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності (п.1-п.2)	108209	-131299	57565	-239508	-121,338	188864	-43,843
4. Середньорічна вартість активів	4280481	4454127	4720973	173646	104,057	266847	105,991
5. Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	3336667	2550219	3543812	-786448	76,430	993593	138,961
6. Рентабельність активів, % (п.3/п.4)	2,528	-2,948	1,219	-5,476	-116,608	4,167	-41,365
7. Рентабельність продаж, % (п.3/п.5)	3,243	-5,149	1,624	-8,392	-158,757	6,773	-31,550

Продовження таблиці 3.10

1	2	3	4	5	6	7	8
8. Рентабельність витрат, % (п.3/п.2)	2,969	-4,670	1,525	-7,639	-157,276	6,195	-32,645
9. Виручка від реалізації в 1 грн. доходів (п.5/п.1)	0,029	-0,049	0,015	-0,078	-169,879	0,064	-30,654
10. Доходи на 1 грн. активів (п.1/п.4)	0,877	0,602	0,812	-0,275	68,642	0,210	134,942
11. Доходи на 1 грн. витрат (п.1/п.2)	1,030	0,953	1,015	-0,076	92,581	0,062	106,498

Із таблиці 3.10 можна побачити, що у 2020 році доходи перевищують витрати, тому був отриманий прибуток в розмірі 108209 тис. грн.. 2021 рік відзначився збитком у 131299 тис. грн. через стрімке зменшення дохідної частини та перевищенням над ними витрат. У 2022 році ситуація була кращою, адже доходи перевищили витрати на 57565 тис. грн..

Щодо середньорічної вартості активів підприємства, то спостерігається щорічне його зростання: у 2021 році – на 173646 тис. грн., у 2022 році – на 266847 тис. грн..., тобто на 4-6% щорічно.

Рентабельність активів підприємства має хвилеподібну динаміку, тобто із показника, розміром 2,528 у 2020 році відбулося зменшення у 2021 році до 2,948 зі знаком мінус й подальше зростання показника у 2022 році до 1,219. Отож, можна побачити, 2020 та 2022 роки були рентабельними, адже на 1 гривню прибутку припадала вища сума, а 2021 рік характеризувався своєю нерентабельністю.

Рентабельність продаж та витрат мають ту ж саму динаміку, що і попередній показник, тобто зменшення у 2021 році та підвищення у 2022 році. Якщо розглядати детальніше, то рентабельність продаж змінився так: у 2021 році зменшився на 8,392, у 2022 році зріс на 6,773. Рентабельність витрат була такою: у 2020 році становила 2,969, у 2021 році – 4,670 зі знаком мінус, а в 2022 році – 1,525. Для наочного уявлення зміни даної групи показників рентабельності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр. пропонується розглянути рисунок 3.12.

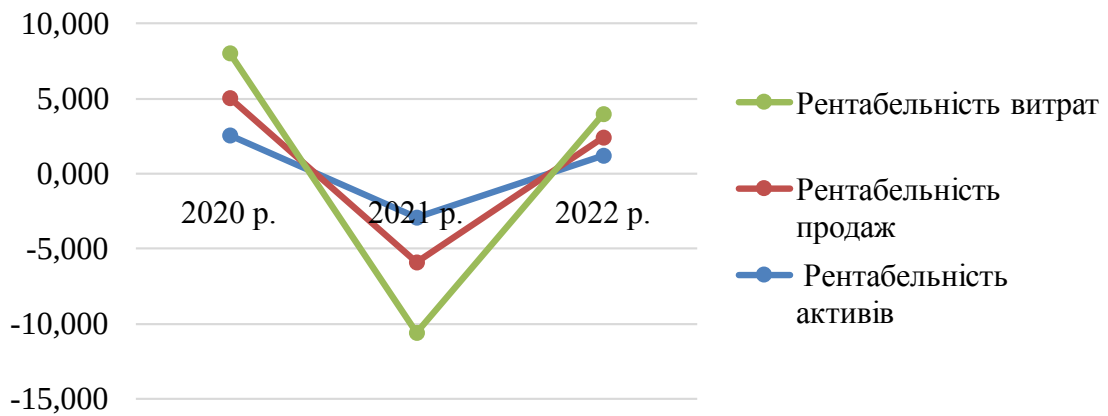

Рис. 3.12. Динаміка рентабельності витрат, продаж та активів ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» за 2020-2022 рр.

Також слід розглянути виторг від реалізації 1 гривні доходів. Помічається коливання у 2021 році на 0,078 грн. у від'ємну сторону та зростання у 2022 році на 0,064 грн. Проте в 1 гривні доходів виручка складає 0,029 грн. у 2020 році, 0,049 грн. у 2021 році та 0,015 грн. у 2022 році. Доходи на 1 грн. активів становлять 0,877 грн. в 2020 році, 0,602 грн. в 2021 році та 0,812 грн. в 2022 році. Доходи на 1 грн. витрат у 2020 році складають 1,030 грн., у 2021 році – 0,953 грн., у 2022 році – 1,015 грн.

Фінансовий результат від операційної діяльності за 2020-2021 роки скоротився на 319356 тис. грн., що сталося через скорочення реалізації продукції, тоді як за 2021-2022 роки він зріс на 300932 тис. грн., тобто було підписано угоду з АТ «Укрзалізниця», яка була згадана вище в розділах.

Валовий прибуток та операційні доходи від інших джерел мають подібну динаміку до фінансового результату. Валовий прибуток за 2020-2021 роки скоротився на 217398 тис. грн., а за 2021-2022 роки він зріс на 136062 тис. грн.. Інші операційні доходи за 2020-2021 роки скоротилися на 312447 тис. грн., а за 2021-2022 роки він зросли на 221172 тис. грн.

Адміністративні витрати підприємства щорічно збільшувалися: за 2020-2021 роки на 1170 тис. грн., а за 2021-2022 роки – на 23988 тис. грн.. А витрати на збут та інші операційні витрати мають тенденцію до зниження у 2020-2021 роках та до зростання у 2021-2022 роках.

Фінансовий результат у 2020 та 2022 роках від фінансової діяльності є прибутком у розмірі 5251 тис. грн. та 2675 тис. грн. відповідно. 2021 рік закінчився зі збитком у 4222 тис. грн., отож сума фінансових витрат та втрат від участі в капіталі перевищувала дохідну частину. Фінансовий результат від іншої діяльності кожного року був збитковим. Проте, сума збитку ставала дедалі меншою: із -12703 тис. грн. у 2020 році до -670 тис. грн. у 2022 році.

Чистий фінансовий результат до оподаткування складається із попередніх фінансових результатів, тому його динаміка корелює із динамікою складників. Отож за 2020-2021 роки було зменшення на 319553 тис. грн., а за 2021-2022 роки відбулося зростання на 300932 тис. грн. На рисунку 3.13 проілюстровано співставлення фінансових результатів до сукупного доходу та їх динаміку протягом 2020-2022 років.

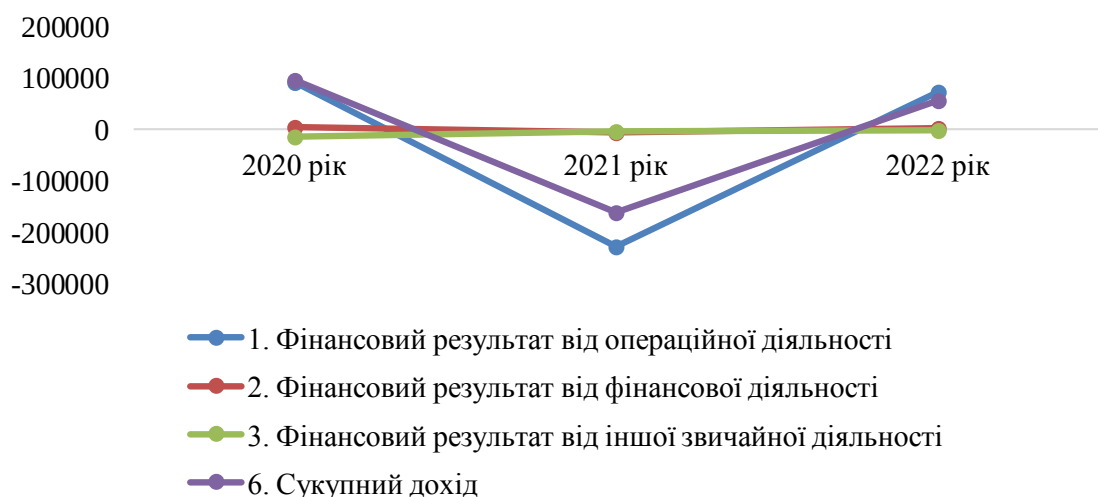

Рис. 3.13. Динаміка фінансових результатів від різних видів діяльності та сукупного доходу ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом 2020-2022 рр.

Чистий фінансовий результат ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» включає в себе фінансовий результат до оподаткування за виключенням прибутку до оподаткування, витрат (доходу) з податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування. У 2020 році можна спостерігати прибуток у розмірі 69016 тис. грн., тобто прибуток до

оподаткування був вищим, ніж всі відрахування від нього. 2021 рік відзначився збитком обсягом 228517 тис. грн., адже фінансовий результат, що був оподаткований уже був збитком, проте його розмір дещо зменшив дохід із податку на прибуток сумою 5646 тис. грн.

Сукупний дохід включає в себе такі статті як чистий прибуток та інший дохід після оподаткування. По суті його динаміка є такою ж, як і динаміка чистого фінансового результату, тобто прибутковими є 2020 та 2022 роки, а збитковим залишився 2021 рік.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі роботи проведено оцінювання ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», проаналізовано основні показники фінансового стану, що її визначають, та досліджено вплив ділової активності підприємства на фінансові результати його діяльності.

У підприємства ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом аналізованого періоду прослідковується тенденція до підвищення ділової активності у 2022 році, чому посприяв укладений у 2021 році договір з АТ «Укрзалізниця» на виробництво та поставку 100 пасажирських вагонів, що здійснювався за рахунок державних коштів за відповідною бюджетною програмою. В цілому, підприємство є ліквідним і платоспроможним, хоча показник кредиторської заборгованості говорив про те, що компанія має складнощі з погашеннями своїх зобов'язань, а показник дебіторської заборгованості свідчив про зростання неплатоспроможних чи недобросовісних клієнтів.

Невиконання «золотого правила» економіки ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» протягом аналізованого періоду пояснюється несприятливою економічною кон'юнктурою й підвищення ділової активності в несприятливих умовах можливе у напрямі підвищення темпів зростання прибутку до оподаткування, авансового капіталу та обсягу реалізації.

РОЗДІЛ 4

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

4.1. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства як умова підвищення його ділової активності в умовах невизначеності

Якість фінансового менеджменту підприємства відіграє вирішальну роль в умовах невизначеності та несприятливих умов ринкового середовища і визначається ефективністю управління фінансовими ресурсами підприємства. Це включає в себе ряд аспектів, що охоплюють планування, контроль, аналіз та оптимізацію фінансових процесів.

При цьому в умовах неплатежів, низького платоспроможного попиту через дефіцит фінансових ресурсів як на макро-, так і на мікрорівні виводить на перший план необхідність забезпечення високої якості та конкурентоспроможності продукції, що відповідає потребам споживачів. Саме в цьому полягає основна мета управління діловою активністю в умовах невизначеності.

Конкурентоспроможність продукції (competitiveness of products) – сукупність якісних і вартісних властивостей продукції, які забезпечують задоволення конкретних потреб споживачів на певному сегменті зовнішнього ринку. Конкурентоспроможність продукції (послуг) – вагомий критерій доцільності виходу підприємства на зовнішній ринок, умова ефективного проведення зовнішньоекономічних операцій і складова вибору засобів та методів виробничо-експортної діяльності, яка являє собою сукупність якісних і вартісних ознак продукції, що забезпечують задоволення конкретних потреб споживачів.

Критеріями оцінки конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку слід вважати фактори, які визначають його кон'юнктуру:

- наявність споживача даного виду продукції,
- кількість конкурентів, які випускають аналогічну продукцію,

- обсяги виробництва й реалізації продукції підприємств–конкурентів у цілому й у сфері діяльності українського підприємства,
- важливість для конкурентів «панування» на тому сегменті ринку, який опанований чи планується до «завоювання» вітчизняним підприємством,
- основні напрямки конкурентної боротьби на зовнішньому ринку,
- оцінка стратегічної діяльності конкурентів (контроль за каналами збуту та діяльністю підприємств–постачальників з метою зниження рівня витрат),
- політика горизонтальної інтеграції (з метою виявлення можливостей проведення контролю та управління станом сектору певної галузі),
- розмаїття методів конкуренції (ціни, якість, технологічний рівень, дизайн продукції, сервісні послуги, імідж підприємства, товарний знак тощо),
- стабільність попиту на продукцію, яку має підприємство на кожному сегменті ринку.

Кожне підприємство має власний імідж. Позитивний імідж підприємства є головним компонентом забезпечення його конкурентоспроможності. Призначення заходів іміджмейкінгу – позацінова конкуренція, що має за мету формування керованого іміджу товарів (послуг), самої фірми (підприємства), особистості, моди, ідеології тощо. Як правило, ці заходи складаються не зі штучних (що сприймаються клієнтами як випадкові), а з цілої системи взаємоузгоджених акцій, спрямованих на дійсних і потенційних клієнтів, партнерів і владу.

Корпоративний імідж (corporation image) – це сума вражень від сприйняття підприємства суспільством та його окремими членами (споживачами, діловими партнерами, урядовцями, службовцями тощо).

Корпоративний імідж формується з чотирьох складових:

- 1) продукти та послуги (включаючи якість продукту, інновації та турботу про споживача);
- 2) соціальна відповідальність, розуміння ролі суспільством та його підприємства в суспільстві, етичні норми;
- 3) оточення (офіси, виробничі споруди);

4) комунікації (реклама, Public Relations, особиста комунікація, корпоративної ідентичності).

Створення позитивного іміджу підприємств на зовнішніх ринках згідно із зазначеними складовими формується завдяки розробці відповідних стратегій на різних ієрархічних ланках управління підприємством.

Концепція формування іміджу підприємства на зовнішньому ринку починається із опрацювання стратегії комунікацій, тобто серед багатьох засобів комунікаційної політики обираються саме ті, які, на думку фахівців відповідної галузі, сприятимуть привертанню уваги потенційних споживачів продукції, що випускає підприємство. На основі обраної комунікаційної стратегії визначається стратегія маркетингу, яку буде сповідати підприємство залежно від сфери своєї діяльності, товарного асортименту, частки зовнішнього ринку, якою воно вже володіє чи сподівається оволодіти.

Наступним кроком буде формування маркетингової концепції управління підприємством залежно від обраної мети та напрямків розвитку.

І, нарешті, визначальним фактором у становленні позитивного іміджу підприємства на зовнішньому ринку виступає розробка майбутнього образу підприємства, в якому вирішальну роль відіграє такий засіб, як Public Relations (PR) (зв'язки із громадськістю).

Заходи PR спрямовані на досягнення однієї із п'яти основних цілей:

- позиціювання об'єкта;
- підвищення іміджу;
- антиреклама (зниження іміджу);
- відрив від конкурентів;
- контрреклама.

Формування іміджу вбирає в себе елементи усіх перерахованих вище завдань Public Relations, але базою для поняття іміджмейкінгу служить позиціювання. Позиціювання (position) – це створення і підтримка (відтворення) зрозумілого Іміджу; роз'яснення клієнтам існуючих проблем. Найбільш поширеними методами іміджмейкінгу виступають:

1. Приєднання клієнта до:

- дії інших клієнтів, яка відбувається в поточному періоді;
- раніше зробленої ним дії.

Ефект цього методу заснований на психотогічному впливі, коли людина несвідомо засвоює емоційний стан групи або авторитетної для неї особи. На практиці він використовується як заснування і підтримка корисних традицій, ритуалів, свят, як приєднання клієнта до дій, які впевнено здійснюються іншими клієнтами.

2. Вкладена дія, яка містить в собі:

- пропозицію клієнту здійснити дію, знайому йому і пов'язану з дією, необхідною виробнику;
- пропозицію клієнту на вибір діапазону товарів (послуг), при якій не обговорюється можливість відмови від вибору;
- ситуацію, коли клієнтів ставлять перед проблемою вибору, знаходячи нові докази «за» і «проти», тим самим роблячи об'єкт звичним для себе і для населення (у випадку трансляції або публікації дискусії);
- «ефект Герострата», коли впроваджується «ніби-то заборона» на якусь дію. Насправді, щоб усвідомити власне заборону, клієнту необхідно спочатку уявити «дію, що забороняється».

3. Зміна каналу сприйняття. Якщо вплив обраного каналу на клієнта недостатній, то варто удатися до:

- зміни методу впливу;
- зміни каналу сприйняття (при цьому врахувати, що орієнтовно людина запам'ятовує 10% того, що читала, 20% того, що чула, 30% того, що бачила, 50% того, що чула і бачила, 70% того, про що сама розповіла, 90% того, що сама зробила);
- зміни часу або місця впливу;
- одночасного впливу по різних каналах.

4. «Диво» і наступні розповіді про нього. При цьому засобами створення «дива» виступають:

- аномально великі об'єкти і рекордні досягнення;
- «постановка клієнта в глухий кут з наступним виходом із нього»;
- подолання або порушення заборон, норм поведінки (реальне або вдаване).

5. Натяк. Краще запам'ятовуються ще не закінчені людиною дії і забуваються закінчені. При неможливості виконати бажану дію вона замінюється іншого. На базі цих ефектів застосовуються такі композиції:

- натяк як осмислення клієнтом сприйнятого у своїх словах, уявленнях за рахунок використання «вічних стереотипів»;
- осмислення клієнтом потрібного змісту за рахунок попередньо виробленої тенденції;
- «прорив» клієнта до змісту за рахунок «перекладу» навмисно ускладненої форми на мову власної уяви.

Слід зазначити, що секрет успіху далеко не в кількості появ рекламних матеріалів у газетах, на радіо і телебаченні, а в правильності концепції розвитку суспільних зв'язків.

Ще одним методом для покращення конкурентоспроможності підприємства є метод контакту з клієнтом. Надання можливості клієнту висловити свою думку про якість послуг і рекомендації щодо їх покращення є одним з методів підвищення конкурентоспроможності підприємства. Адже тільки клієнти можуть показати сильні сторони підприємства, які потрібно удосконалювати і розвивати і слабкі сторони, яких потрібно позбутися. Найбільш відомий спосіб вирішення цього питання полягає в розповсюдженні анкет, опитування в соціальних мережах, тощо, які допомагають клієнтам зробити оцінку послуг. Вони потрібні для того, щоб клієнт висловив свою думку про помилки загалом та окремі елементи обслуговування, що дає змогу керівникові виявити проблемні ланки ще в їхньому зародженні, до того як вони спричинять серйозні проблеми.

Отже, такий метод опитування клієнтів є найефективнішим маркетинговим дослідженням, адже думка споживача є головною інформацією для керівника будь-якої організації. Оцінивши попередню думку споживача,

зробивши відповідні висновки і прийнявши відповідні рішення, керівник готелю зміцнює його конкурентоспроможність.

Ще одним методом, який може підвищити конкурентоспроможність підприємства є створення потреб вищого ряду, а саме потреб уваги, визнання самореалізації. Враховуючи індивідуальний характер цих потреб, вони можуть бути предметом стандартної пропозиції. Однак їхнє розпізнавання та задоволення може мати велике значення для створення позитивного іміджу підприємства, тобто підвищення конкурентоспроможності підприємства. Обов'язковою умовою задоволення таких потреб, є бездоганне обслуговування.

Щодо покращення конкурентоспроможності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» як ключової умови підвищення його ділової активності та результативності виробничо-господарської діяльності, то можна сказати наступне. Оскільки основним видом діяльності підприємства є виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу, підприємство випускає наступні види продукції: напіввагони, вагони-хопери, вагони-платформи, криті вагони, вагони-цистерни, візки вантажного вагонобудування, запасні частини; моторно вагонний рухомий склад пасажирські вагони локомотивної тяги, ходові частини; вагони метро, візки метро, ескалатори, запасні частини; комунальна техніка, спеціальна будівельна техніка, металоконструкції, контейнери, металоконструкції за індивідуальним замовленням.

Виробництво всієї вищевказаної продукції є перспективним. Залежність від державного замовлення – суттєва. Підприємство самостійно здійснює збут виробленої продукції. Замовниками продукції товариства, насамперед, є ПАТ «Укрзалізниця», якому 1 березня 2023 року ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» передав останні 15 вагонів із 100 замовлених; КП «Київський метрополітен», який цього рік визнав перемогу у тендері на поставку метропоїздів на 79,2 млн. євро; американська компанія General Electric, спільно з якою виробили рухомий склад на суму 1 млрд. дол.; «Моторвагонне депо Тернопіль»; французька компанія «Alstom», якій виготовили електровози

та багато інших компаній. До початку повномасштабної війни покупцями також були ВАТ «Беларуськалій», а також низка російських компаній.

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» представляє свою продукцію на міжнародному ринку, адже самостійно вийшов на ринки збуту в країнах Європи, Азії, Америки та Африки, постачаючи свої товари у більше, ніж 20 країн світу. Серед них основними країнами-партнерами є Німеччина, Франція, Нідерланди, Швеція, Норвегія, Данія, США, Канада, Куба, КНР, країни Балтії, та інші. Наразі компанія не постачає продукцію в країни СНД через геополітичну ситуацію в Україні. Також існують певні перешкоди для прориву вітчизняного вагонобудування на ринок ЄС: перша – інші стандарти виготовлення вагонів для залізниць; друга – невелика частка вантажного залізничного транспорту (20%) на ринку; третя – за прогнозами можливий спад продажів нових вантажних вагонів.

З початком війни завод відмовився від імпорту матеріалів із країн СНД, натомість постачає їх із таких заводів Польщі, як «Knorr-bremse», «UNIVERSUM-BLC Sp. z o. o.» та Румунського «Flexibil SRL SASAR».

ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» займав 69 місце в рейтингу найбільших приватних компаній України у 2020 році. Товариство є провідним у галузі вагонобудування. Частина ринку українського вантажного вагонобудування, яка належить товариству складає близько 52%, а в 2021 році посіло 1 місце в рейтингу основних виробників вагонів.

На українському ринку конкурентами є ПАТ «Дніпровагонмаш» у м. Кам'янське Дніпропетровської області, ПрАТ «Полтавахімаш» у м. Полтава, ДМЗ «Карпати» у м. Новий Розділ Львівської області, ТОВ «Харківський вагонобудівний завод» у м. Харків, ТОВ «Дизельний завод» у м. Кривий Ріг.

Головними конкурентами ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» на міжнародному ринку є підприємства із країн СНД, а саме:

1) російські компанії, що виготовляють вантажні вагони – ЗАТ «Тихвинський вагонобудівний завод», ЗАТ «Завод металоконструкцій», ВАТ «Алтайвагон», ВАТ «НПК «Уралзавод», ВАТ «Рузхімаш»;

2) із виготовлення пасажирських вагонів – російський ВАТ «Тверський вагонобудівний завод», казахський ТОО «Тулпар-Тальго»;

3) із виготовлення вагонів метро – ВАТ «Жовтневий електровагоноремонтний завод», ЗАТ «Метровагонмаш».

Спостерігається посилення ринкової конкуренції на зовнішньому, так як наразі є близько 20 підприємств-конкурентів на міжнародному ринку. На внутрішньому ринку ситуація протилежна: через повномасштабне вторгнення багато компаній вагонобудівної галузі не могли в повній мірі виконувати свої зобов'язання, виготовляти продукцію (ТОВ «Азоввагон»).

Товариство ще з 1962 року здійснює зовнішньоекономічну діяльність. Зручність, простота використання і висока надійність продукції заслужили йому високу репутацію серед багатьох клієнтів. За умов зниження попиту на вантажні вагони ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» акцентує увагу на виготовлення і продаж спеціалізованих вантажних вагонів з навантаженням 25 тонн на вісь. Також товариство веде багато проектів, серед яких є міжнародний, спільний з японським підприємством «ІТОСНУ», який діє в рамках Кіотського протоколу та фінансується коштами «зелених інвестицій».

Станом на кінець 2022 року майже всі продажі продукції ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» були в Україні, так як основним ринком збуту для підприємства була Росія. Лише невелика частина, а саме товару вартістю 4,69 млн грн., що на 22,31 млн грн. менше попереднього року, доставили в країни Європи. Компанія планує повернутися до попередніх показників із продажу товарів за кордон та в подальшому розширити експортний ринок.

Також одним з головних критеріїв конкурентоспроможності – це імідж, який наявний у досліджуваного підприємства. ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» має стійку ділову репутацію, сприяє розвитку промисловості й транспортної інфраструктури України, формує ділову культуру ведення національного бізнесу, своєчасно реагує на звернення партнерів, несе

відповідальність за взяті на себе зобов'язання, виконує умови контрактів, захищає репутацію компанії, не допускає дій, які можуть негативно позначитись на корпоративному іміджі. Якщо намагатися покращити свій імідж, відповідати всім стандартам якості продукції, виготовляти тільки якісну продукцію, то це значно збільшить вашу позицію серед інших підприємств. Також для підвищення свого іміджу та впізнаваності слід спілкуватись з клієнтами, вдосконалювати продукцію у відповідь на потреби покупців, аналізувати ринок для знаходження найбільш вигідних товарів, це не тільки підвищить репутацію підприємства, а ще й дозволить підвищити його ділову активність, принесе більший прибуток.

Важливим напрямом підвищення ділової активності підприємства в умовах сьогодення є прискорення оборотності найбільш мобільної частини його активів. Як відомо, сутність та пріоритетність впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на оборотність оборотних активів підприємства дозволяє визначити вплив даних чинників на результативний показник, що в свою чергу забезпечує пошук запасів задля прискорення показників оборотності, а також в прийнятті вирішень щодо покращення рівня ділової активності [34].

Оцінити вплив окремих факторів на результат можна за допомогою так званого факторного аналізу. Факторний аналіз – комплексне дослідження впливу чинників на результативний показник, за допомогою якого можна представити узагальнену інформацію про структуру зв'язків між ознаками.

Проведення факторного аналізу можливе за такими етапами:

- формування мети аналізу, відбір чинників, які впливають на результативний показник;
- визначення форми залежності між чинниками та результативним показником;
- побудова з позиції факторного аналізу економіко-математичної макету;
- розрахунок впливу факторів та оцінювання кожного чинника на результативний показник;
- формування висновків щодо проведеного факторного аналізу.

Доцільним буде проведення аналізу динаміки показників які є основними для використання оборотних активів та впливу чинників на безпосередньо сам економічний результат від прискорення оборотності.

На зміну тривалості обороту оборотних активів підприємства впливають такі чинники як середньорічні залишки оборотних активів та дохід від реалізації. Тривалість оборотності оборотних активів у днях розраховують за формулою:

$$T_{OA} = \frac{\overline{OA}}{ЧД} * 360 \quad (4.1)$$

Із даної формули, використавши метод ланцюгових підстановок можна розрахувати вплив усіх факторів на зміну періоду обороту:

$$\Delta T_{OA} (\overline{OA}) = \left(\frac{\overline{OA1}}{ЧД0} * 360 \right) - \left(\frac{\overline{OA0}}{ЧД0} * 360 \right), \text{ днів} \quad (4.2)$$

$$\Delta T_{OA} (\overline{OA}) = \left(\frac{\overline{OA1}}{ЧД1} * 360 \right) - \left(\frac{\overline{OA1}}{ЧД0} * 360 \right), \text{ днів} \quad (4.3)$$

Сума вивільнених (залучених) із (до) обороту коштів за рахунок прискорення (сповільнення) обороту під впливом аналізованих факторів визначають так:

$$OK_{\overline{OA}}^{\text{вивільн. (залуч.)}} = \frac{ЧД}{360} * \Delta T_{OA} (\overline{OA}), \text{ тис. грн.}, \quad (4.4)$$

$$OK_{\overline{OA}}^{\text{вивільнені (залучені)}} = ЧД \div 360 \times \Delta T_{OA} (ЧД), \text{ тис. грн} \quad (4.5)$$

Загальний вплив обох чинників на зміну економічного результату у зв'язку з прискоренням оборотності оборотних коштів складає:

$$OK_{\text{вивільн. (залуч.)}} = OK_{\overline{OA}}^{\text{вивільн. (залуч.)}} + OK_{ЧД}^{\text{вивільн. (залуч.)}}, \text{ тис. грн.}, \quad (4.6)$$

Результати розрахунків вищезгаданих показників ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» відображено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1

Аналіз динаміки основних показників використання оборотних активів і впливу чинників на економічний результат від прискорення оборотності
ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

№ з/п	Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2021/2020		Відхилення (+,-) 2022/2021	
					Δ	темп зростання, %	Δ	темп зростання, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Дохід (виручка) від реалізації, тис. грн.	3336667	2550219	3543812	-786448	76,43	993593	138,96
2	Середньорічні залишки активів, тис. грн.	4280481	4454127	4720973	173645,5	104,06	266846,5	105,99
3	Коефіцієнт оборотності оборотних активів, об. (п1:п2)	0,78	0,57	0,75	-0,21	73,45	0,18	131,11
4	Коефіцієнт закріплення оборотних активів (п2:п1)	1,28	1,75	1,33	0,46	136,15	-0,41	76,27
5	Тривалість одного обороту оборотних активів, дн. (п2:п1*360)	461,83	628,76	479,58	166,93	136,15	-149,18	76,27
6	Ододенний оборот, тис. грн. (п1:360)	9268,52	7083,94	9843,92	-2184,58	76,43	2759,98	138,96
7	Прискорення (-), сповільнення (+) оборотності, днів	-	-	-	166,93	-	-149,18	-
	Розрахунок впливу факторів:	-	-	-	-	-	-	-
	за рахунок зміни середньорічних залишків оборотних активів	-	-	-	18,73	-	37,67	-
	за рахунок зміни доходу (виручки) від реалізації продукції	-	-	-	148,20	-	-186,85	-
8	Сума вивільнених (залучених) з обороту коштів за рахунок прискорення (-), сповільнення (+) оборотності, тис. грн.	-	-	-	-364679,84	-	-411737,60	-
	Розрахунок впливу факторів:	-	-	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	за рахунок зміни середньорічних залишків оборотних активів	-	-	-	-40928,01	-	103966,29	-
	за рахунок зміни доходу (виручки) від реалізації продукції	-	-	-	-323751,83	-	-515703,89	-
9	Сукупний вплив двох чинників на зміну економічного результату	-	-	-	-364679,84	-	-411737,60	-

Вплив зміни обсягу виручки від реалізації визначається як середній залишок оборотних коштів (базисний рік) поділений на одноденну виручку за звітний рік за мінусом оборотності оборотних коштів за базисний рік.

У випадку ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» оборотність оборотних коштів протягом 2020-2021 роки сповільнилася на 166,93 днів, що спричинило зменшення обсягу продукції на 2184,58 тис. грн. на одну гривню поточних витрат, а також простій частини коштів.

За проміжок з 2021 по 2022 роки тривалість оборотності скоротилася на 149,18 діб, що призвело до збільшення обсягу товару на кожну грошову одиницю поточних витрат на 2759,98 тис. грн. вивільнення частини грошових коштів і створенню додаткових резервів для розширення виробництва. Також внаслідок даного прискорення зменшилася потреба у фінансах. Одноденний оборот активів за 2020-2021 роки змінився на 2184,58 тис. грн. зі знаком мінус, а за період 2021-2022 роки – на 2759,98 тис. грн. зі знаком плюс.

Якщо обсяг продажу прибуткової продукції зростає, прибуток пропорційно збільшується. Якщо продукт є збитковим (неприбутковим), прибуток від продажу прибуткової продукції буде зменшуватися зі збільшенням обсягів продажу. З таблиці видно, що середньорічні залишки кожного року зростали: у 2021 році на 173645,50 тис. грн., у 2022 році на 266846,5 тис. грн.. Розглядаючи вплив зміни середньорічних залишків оборотних активів, то можна побачити зниження економічного результату на 40928,01 тис. грн. станом на кінець 2021 року.

Дохід від реалізації мав наступну динаміку: зменшення на 786448 тис. грн. у 2021 році та збільшення на 993593 тис. грн. у 2022 році. Так як дохід від реалізації продукції є одним із головних чинників, який впливає на прибуток підприємства. Коливання доходу від реалізації продукції за 2021 рік теж призвело до зниження фінансового результату на 323751,83 тис. грн., а за 2022 рік відбулося зниження на 515703,89 тис. грн., навіть попри підвищення вищезгаданого показника.

Загальний вплив даних чинників спричинив зміну економічного результату на -364679,84 тис. грн. у 2021 році та на -411737,60 тис. грн. у 2022 році. Даний факт є негативним у діяльності підприємства, адже присутнє перенакопичення активів, зниження попиту на продукцію та при цьому зниження доходів.

Отже, для підвищення ділової активності й конкурентоспроможності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» необхідно удосконалювати продукцію для нарощення обсягів продажу, виходити на нові ринки збуту. Але також слід остерігатись великої конкурентності, тому слід розвивати свою рекламну політику, нестабільна економічна ситуація в країні також є загрозою, хоча за результатами 2022 року ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» показав достойні фінансові результати.

4.2. Вдосконалення підходів до управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства

За новітніх умов розвитку економіки підвищення ділової активності, являє собою стратегічні цілі підприємства, щодо покращення фінансового становища. Виявлення проблемної або кризової ситуації при оцінюванні ділової активності характеризується в необхідності прийняття рішень щодо регулювання фінансового-господарської діяльності підприємства. Підвищення якості ділової активності підприємства втілюється в покращенні, як кількісних так і якісних показників [78] (рис. 4.1).

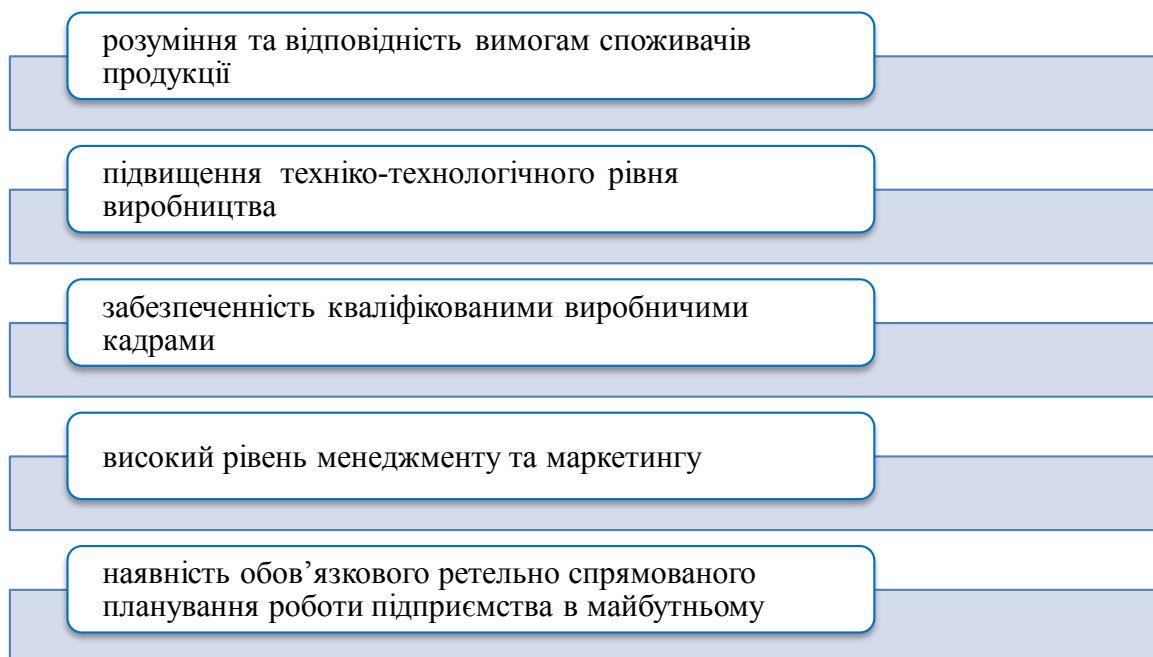

Рис. 4.1. Перелік вимог щодо покращення кількісних та якісних критеріїв ділової активності підприємства [78].

Для досягнення високого рівня ділової активності на підприємстві потрібно насамперед покращувати ефективність використання фінансових та виробничих ресурсів, як результат відбудеться прискорення періоду їх обороту та операційного циклу [63].

Важливе місце займає саме високий рівень менеджменту, що характеризується підвищенням конкурентоспроможності виготовленої продукції, поновленням та модернізацією виробництва, шуканням нових ринків збуту, а також прийняттям зважених рішень, щодо знаходження напрямів, які допоможуть у зменшенні витрат на виробництво. При застосуванні вищезазначених порад підприємство зможе здобути деякі преоритети серед конкурентів [75].

Також, для покращення рівня ділової активності доцільним буде впровадження моделі управління діловою активністю в умовах кризи (рис. 4.2) для забезпечення гармонічної роботи підприємства, ліквідація затримок обладнання, збоїв у постачанні, створення оптимальної конструкції виробничих ресурсів, активів та безпосередньо капіталу підприємства.

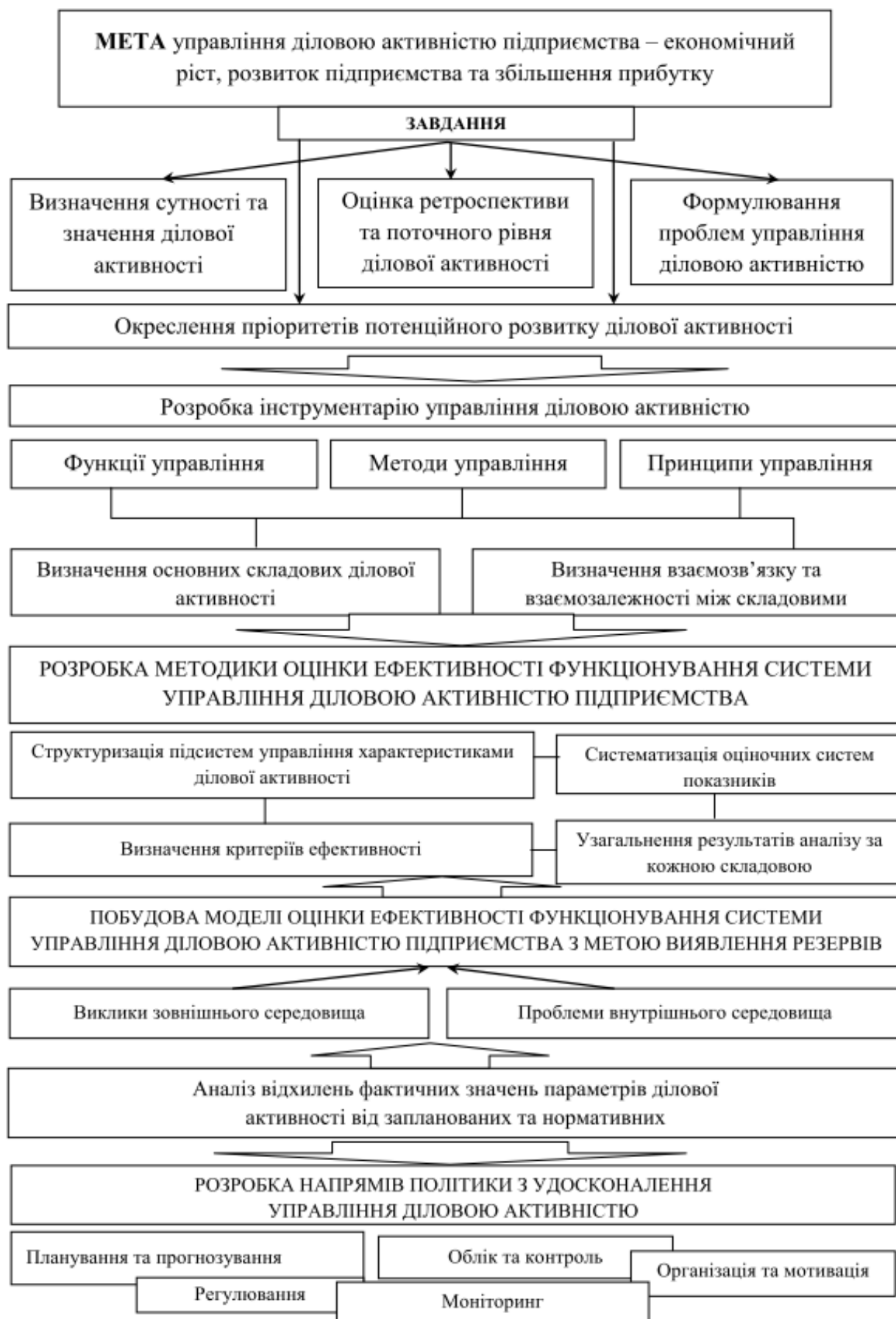

Рис. 4.2. Модель управління діловою активністю підприємства в умовах кризи [64]

Підприємство, що аналізується, одне із найдавніших та найбільших в країні машинобудівних підприємств, яке зосереджене на виготовленні засобів транспорту, здебільшого залізничних вагонів, метропотягів та інших виробів. На думку фахівців підприємства виробни користуються попитом, відрізняються досить високою якістю. Проблема у високій собівартості. Це пов'язано з великим рівнем фондомісткості продукції та високими цінами на ресурси, що закуповують для виробництва даних виробів. Тому найголовніша задача для даного підприємства – зниження собівартості.

Основними шляхами зниження витрат є економія усіх видів ресурсів, що споживаються у виробництві: трудових та матеріальних. Так, значну долю в структурі витрат виробництва займає оплата праці. Тому актуальною є задача зниження трудомісткості продукції, що виготовляється, зростання продуктивності праці.

Як, відомо до погіршення рівня ділової активності впливають такі негативні фактори:

- недостатня кількість фінансових ресурсів;
- падіння масштабів виробництва та реалізації;
- високий рівень інфляції;
- зменшення масштабів замовлень продукції;

Для ефективного функціонування ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» необхідно:

- оптимізувати дебіторську заборгованість;
- розробляти методичне забезпечення процесу прогнозування фінансового стану підприємства;
- вивчення ринку збуту продукції та підвищення обсягу реалізованої продукції;
- збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства призведе до збільшення коефіцієнта абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довго і короткострокові позики в банку для фінансування

поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду.

Зниження трудомісткості продукції, збільшення продуктивності праці можна досягнути різними шляхами. Найбільш важливі з них – механізація та автоматизація виробництва, розробка та застосування прогресивних, високопродуктивних технологій, заміна та модернізація застарілого обладнання. На даному підприємстві дуже багато застарілого обладнання, яке можна продати без будь-якої шкоди для виробництва, це допоможе скоротити простой. Отримані кошти можна вкласти в нове, ресурсозберігаюче обладнання, яке підвищить фондівдачу, а також виготовлятиме більше продукції і надасть їй більшої якості.

Важливим є підвищення вимог та застосування вхідного контролю за якістю матеріалів і комплектуючих виробів, які надходять від постачальників.

Скорочення витрат по амортизації основних виробничих фондів можна досягнути шляхом кращого використання цих фондів, збільшення їх навантаження.

Як і у всіх інших підприємствах, в умовах кризи неплатежів виникає нестача грошових коштів.

Щодо джерел отримання грошових коштів, то до них відносяться :

1. Реалізація продукції з негайною оплатою або із знижкою.
2. Отримання дебіторської заборгованості.
3. Продаж резервних грошових активів.
4. Продаж матеріальних і нематеріальних активів (зайвих запасів).
5. Отримання банківських кредитів.
6. Залучення інвестицій, приватного капіталу та інших внесків до статутного фонду.

Перші чотири шляхи більш доцільні, тому що не приводять до збільшення валюти балансу. В цих випадках грошові кошти формуються шляхом реструктуризації активів. Два останніх можуть використовуватись для підтримки поточної платоспроможності в крайніх випадках, тому що вони приводять до відволікання залучених фінансових ресурсів від цільового використання.

Сума дебіторської заборгованості та запасів покриває суму оборотних активів у нормативному значенні. Якщо провести правильну політику по управлінню дебіторською заборгованістю, то необхідну суму можна отримати із неї, а частину дебіторської спрямувати на покриття кредиторської. Але для цього потрібно вибрати найбільш доцільні строки платежів та форми розрахунків із споживачами.

В умовах ринкової економічної діяльності підприємства доцільно впроваджувати такі корисні заходи, як реструктуризація або рефінансування дебіторської заборгованості, що дозволить прискорити процес її погашення. Рефінансування дебіторської заборгованості – це переведення її в гроші, короткострокові фінансові вкладення, що підтримується підвищенням фінансової стійкості на підприємстві [78].

Провідними методами рефінансування дебіторської заборгованості є форфейтинг і факторинг. Скориставшись послугами факторингу, постачальник мінімізує свої ризики, пов'язані зі своєчасним отриманням оплати, що дає змогу прискорити оборотність оборотних коштів, не вдаючись до додаткового залучення кредитів банку.

Для поповнення власного капіталу треба, перш за все, оцінити вартість його залучення з різних джерел. До того, як звертатись до зовнішніх джерел формування власного капіталу, повинні бути реалізовані можливості його формування за рахунок внутрішніх джерел. А основні внутрішні джерела – прибуток та амортизаційні відрахування. Так, для удосконалення діяльності треба здійснити наступне:

1. Проводити заходи щодо прискорення оборотності оборотних активів та підвищення ефективності їх використання. Збільшення швидкості оборотності оборотних засобів можливе як за рахунок удосконалення технології, автоматизації виробництва, так і за рахунок скорочення часу обертання: налагодження постачання та збуту, прискорення розрахунків та документообігу.

Суму вивільнених (додатково залучених оборотних активів внаслідок зміни їх оборотності можна визначити, помноживши фактичний одноденний оборот з чистого доходу (виручки) за звітний період на різницю показників оборотності (у днях) звітного та базового періодів, тобто на кількість днів прискорення (сповільнення) оборотності.

Прискорювати оборотність запасів, зменшуючи при цьому вартість неліквідних запасів. Надлишкові запаси, звісно є непродуктивними, і представляють інвестиції з низьким чи нульовим доходом.

При уповільненні оборотності активів підприємства, можна її компенсувати підвищенням рівня рентабельності. Якщо немає можливості підвищити рентабельність необхідно виготовляти і реалізовувати більший обсяг продукції.

2. Знизити витрати електроенергії через проведення ревізії обладнання, блокування деяких машин та впровадження блочного, місцевого включення світла та інших заходів.

3. Зменшення витрат на обробку продукції.

Ці всі заходи будуть підґрунтям підвищення виручки, а також прибутку на необхідну величину, що дозволить підвищити рентабельність капіталу. Але якщо сума власного капіталу із внутрішніх джерел є недостатньою, треба звертатись до зовнішніх джерел залучення. Це вимагає необхідність розробки емісійної політики підприємства. Основною метою цієї політики є залучення на фондовому ринку необхідного обсягу власних фінансових коштів в мінімально можливі строки.

Процес управління вартістю залученого капіталу за рахунок зовнішніх джерел характеризуються високим рівнем складності і потребує відповідної кваліфікації виконавців.

Вартість внутрішньої кредиторської заборгованості при визначенні вартості капіталу враховується по нульовій ставці, тому що це безплатне фінансування підприємства за рахунок цього позикового капіталу. Але не можна збільшувати суму капіталу за рахунок цього джерела, бо якщо кошти затримуються на тривалий час в обігу і своєчасно не повертаються, це може стати причиною простроченої кредиторської заборгованості, що в кінці приведе до виплати штрафів, санкцій та погіршити фінансовий стан .

Оптимізація фінансової структури капіталу є одним з найбільш важливих та складних завдань. Оптимальна структура капіталу – це таке співвідношення його власних і залучених джерел, при якому забезпечується оптимальне співвідношення між рівнем рентабельності власного капіталу та рівнем фінансової стійкості, тобто максимізація ринкової вартості підприємства.

Хоча залучення кредитів можливо, коли вже забезпечена висока рентабельність капіталу іншим способом. Це дозволить зрівняти суми дебіторської та кредиторської заборгованості.

Таким чином, в результаті розглянутих варіантів можна сказати, що політика оптимізації структури капіталу спрямована на підвищення долі власного капіталу. А саме прибутку, через неможливість залучення кредитів.

Для підвищення рівня ділової активності необхідно також шукати резерви підвищення рентабельності.

Основними джерелами резервів збільшення рентабельності є:

1) збільшення обсягу реалізації продукції. Для визначення резервів зростання рентабельності за рахунок зміни обсягу реалізації продукції необхідно різницю в обсягах реалізації помножити на фактичний прибуток за кожним видом продукції. І виходячи з розрахованого резерву прибутку розрахувати

резерв рентабельності. Сума таких резервів за різними видами продукції складе загальний резерв зростання прибутку за рахунок зміни обсягу реалізації. Джерелами інформації для визначення резерву є результати аналізу випуску та реалізації продукції;

2) зниження собівартості продукції (робіт, послуг). Важливим напрямом пошуку резервів зростання рентабельності є зниження витрат на виробництво та – реалізацію продукції (наприклад, економія палива, сировини, трудових витрат через удосконалення технології тощо). На підставі порівняння нормативів витрат, використання виробничих потужностей з фактичними витратами визначається резерв їх зниження, а отже, й зростання прибутку та рентабельності;

3) підвищення ціни реалізації при підвищенні якості продукції, продажу на більш вигідних ринках збуту.

Підприємство має також можливість збільшити прибуток за рахунок зміни та розширення ринків збуту продукції. У цьому важлива роль належить маркетинговій службі підприємства. Моніторинг ринків збуту дає змогу виявити незадоволені потреби споживачів, скоригувати цінову політику з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Необхідно значну увагу приділяти аналізу фінансових результатів від надзвичайних подій, тобто чітко розрізняти де було справжнє стихійне лихо (пожежа, аварія тощо), а де звичайна недбалість, безгосподарність. Збитки від цих подій є резервами зростання прибутку та рентабельності.

Значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування; при можливості орієнтуватися на збільшення кількості замовників для зменшення ризику не оплати, який є значним при наявності монопольного замовника.

Контроль стану розрахунків за простроченою заборгованістю. В умовах інфляції будь-яка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально отримує лише частину боргу. Своєчасне виявлення недопустимих видів дебіторської і кредиторської заборгованості, до яких в першу чергу відносять прострочену заборгованість постачальникам і прострочену заборгованість покупцям понад трьох місяців, по платежам до бюджету тощо.

Також, головним етапом у покращенні фінансового стану на підприємстві та безпосередньо ділової активності може стати дотримання таких рекомендацій (рис. 4.3).

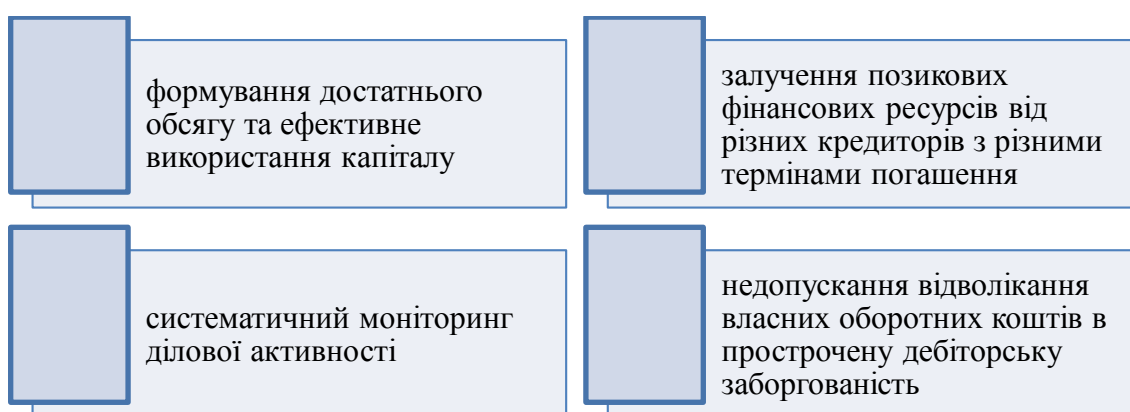

Рис. 4.3. Рекомендації щодо покращення фінансового стану та ділової активності підприємства

Ефективність діяльності підприємства та рівня ділової активності залежить від прискорення оборотності коштів, задля покращення використовуються такі методи: збільшення обсягу продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат підприємства, а також вивільнення частини коштів задля створення додаткових резервів для розширення виробництва [59].

Всі ці заходи, на нашу думку, допоможуть підприємству досягти рівня фінансової стабільності та підвищити показники ділової активності.

Висновки до розділу 4

У четвертому розділі виявлено напрями підвищення ефективності управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства в умовах невизначеності.

Встановлено, що основними заходами з покращення використання активів є: зменшення понаднормативних запасів сировини, матеріалів, скорочення часу протягом якого відбуваються поставки, зменшення витрат на придбання матеріалів задля виробництва, скорочення циклу виробництва продукції, раціональне використання фінансових ресурсів. Важливим моментом є оптимізація обсягу дебіторської заборгованості та забезпечення її своєчасної інкасації.

Покращення обороту дебіторської заборгованості є основним із завдань управління діловою активністю підприємства. Чим краще відбувається керування дебіторською заборгованістю, тим кращим буде грошовий потік. І наявність позитивного грошового потоку – один із найкращих показників довгострокового успіху в бізнесі. З'ясовано, що дохід від реалізації продукції у 2022 році збільшувався, що свідчить про розширення діяльності підприємства, також було виявлено зменшення одного обороту дебіторської заборгованості, що свідчить про прискорення перетворення дебіторської заборгованості на грошові кошти.

Значних успіхів в зниженні загальної потреби в оборотних коштах можна досягти напрацювавши ефективну політику управління дебіторською заборгованістю. Також, головним напрямом покращення фінансового стану на підприємстві та безпосередньо ділової активності може стати дотримання таких рекомендацій: раціональне формування та використання капіталу; залучення позикових фінансових ресурсів від різних кредиторів з різними строками погашення.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі узагальнено теоретичні підходи, проведено аналіз ділової активності підприємства й запропоновано напрями підвищення ефективності управління нею, що виявляється у наведених нижче положеннях.

1. Ділова активність це багатогранна категорія, котра трактується по різному, та є узагальнюючою характеристикою, яка відображає зусилля підприємства, щодо здійснення та забезпечення його розвитку, а також досягнення цілей, котрі спрямовані на покращення фінансового стану підприємства.

За результатами наукових досліджень сформовано багатокритеріальну класифікацію ділової активності підприємства. З практичної точки зору найбільш значимим є її поділ за рівнем на такі види, як висока, середня і низька.

2. Визначено, що кожен рівень ділової активності відповідає за певну фінансово-господарську ситуацію на підприємстві, а саме нормальну, проблемну і кризову ситуації. З'ясовано, що при нормальній діловій активності спостерігається високий рівень ділової активності, при задовільному рівні підприємства спостерігається погіршення стану підприємства а також нестійка динаміка фінансових коефіцієнтів ділової активності, кризова ситуація характеризується незадовільним рівнем ділової активності, та свідчить про низьке значення фінансових показників, та про низький фінансовий потенціал суб'єкта господарювання.

3. Встановлено, що управління діловою активністю в системі фінансового менеджменту підприємства відіграє вирішальну роль для забезпечення стабільності та ефективності його фінансової діяльності в кризових умовах. Управління діловою активністю – це комплекс взаємопов'язаних стратегій, процесів та дій, спрямованих на досягнення мети підприємства та його сталого розвитку в умовах ринкової конкуренції.

Доведено, що ефективне управління діловою активністю в умовах сьогодення має здійснюватися за комплексним підходом поєднуючи кілька з існуючих стратегій: агресивної, маркетингової та стратегію зростання; помірної, виробничої та стратегії стабілізації; консервативної, ресурсної та стратегії виживання.

4. Систематизовано методичні підходи та показники оцінювання ділової активності підприємства. Визначено, що у межах системного й комплексного підходів можуть використовуватися сукупність методів оцінювання ділової активності, зокрема, статистичні, математичні, матричні, експертних оцінок, рейтингової оцінки та інші. В рамках цих підходів здійснюється горизонтальний і вертикальний аналіз звіту про прибутки та збитки (оцінка результатів діяльності компанії), аналіз рентабельності інвестицій капіталу (показники прибутковості), аналіз ефективності використання ресурсів (показники оборотності).

Доведено, що ключову роль в системі показників ділової активності відіграють коефіцієнти оборотності активів, періоди обороту та темпові показники виручки від реалізацій й прибутку. Крім цього, разом із коефіцієнтним аналізом оборотності для аналізу ділової активності підприємства розраховуються такі показники, як: тривалість операційного циклу, кількість операційних циклів, фінансовий цикл, тривалість фінансового циклу.

З'ясовано, що потрібно дотримуватися рівноваги між фінансовим та операційним циклом, адже вони є важливими показниками рівня ділової активності, оскільки ділова активність знаходиться на високому рівні за умови зменшення тривалості операційного та фінансового циклів, і свідчить про наявність на підприємстві фінансових ресурсів для забезпечення фінансування господарської діяльності.

5. Аналіз ділової активності підприємства здійснено на матеріалах ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», що є одним із найдавніших та найбільших в Україні машинобудівних підприємств, яке зосереджене на

виготовленні засобів транспорту, здебільшого залізничних вагонів, метропотягів та інших виробів.

Під час оцінки фінансового стану, а саме, проведеними розрахунками структура майна підприємства було виявлено зростання валюти балансу підприємства у 2022 році, що свідчить про розширення його виробництва. Збільшення валюти підприємства відбулося, головним чином, за рахунок збільшення оборотних активів. Оборотні активи зростали більшими темпами, ніж необоротні активи. Позитивною динамікою вважається зростання оборотних активів, що свідчить про розширення господарської діяльності підприємства, також така динаміка свідчить про підвищення мобільності майна, адже оборотні активи мають значно вищу швидкість обороту, а значить можуть забезпечити більший приріст прибутку.

Аналізуючи динаміку дебіторської заборгованості, варто відміти тенденцію до зростання її величини. Збільшення дебіторської заборгованості може мати двоякий характер, із однієї сторони збільшення дебіторської заборгованості може свідчити про збільшення обсягів продажу, що є позитивною тенденцією, або ж про неплатоспроможність певної частини покупців. Щоб уникнути простроченої дебіторської заборгованості потрібно перед укладанням договору перевіряти потенційного контрагента, чи були в нього заборгованості за відвантажену йому продукцію, якщо ж таких заборгованостей немає, то можна укладати договір, при цьому особливу увагу варто приділити штрафним санкціям за невиконання чи неналежне виконання його умов.

Під час аналізу співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості було виявлено переважання дебіторської заборгованості над кредиторською. Напрямами прискорення погашення дебіторської заборгованості можуть бути: надання потенційним покупцям знижки, адже це буде стимулом для прискорення оплати, встановлення штрафних санкцій за несплату за відвантажену продукцію, ретельна перевірка потенційних покупців, тобто перевірка їх платоспроможності, припинення будь яких відносин з дебіторами котрі є порушниками платіжної системи.

6. Під час проведення аналізу ділової активності варто відмітити результати коефіцієнта оборотності оборотних активів, які зростали протягом аналізованого періоду та є ознакою, що підприємству потрібно менше фінансових ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень ділової активності. Коефіцієнт оборотності дебіторською заборгованістю свідчить про якісне управління заборгованістю клієнтів та інших дебіторів.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості збільшувався у 2022 році, але у 2021 році відбулося зменшення така тенденція пояснюється тим, що у 2021 році собівартість реалізованої продукції перевищувала середньо річний залишок кредиторської заборгованості.

Під час аналізу тривалості операційного циклу у 2021 році відбулася тенденція до його збільшення до 286 днів, та у 2022 році відбувається його зменшення до 143 днів, що є позитивною динамікою, збільшення у 2021 році може бути пов'язане тим, що збільшилась тривалість фінансового циклу порівняно з 2020 роком. Знизити тривалість операційного циклу можна шляхом зниження середнього періоду погашення дебіторської заборгованості.

Аналізуючи тривалість фінансового циклу протягом оцінюваного періоду спостерігається тенденція до суттєвого зменшення у 2022 році, що є позитивною характеристикою. Отже, загалом можна сказати, що у підприємства в 2021 році збільшилася потреба у грошових коштах для того, щоб придбати виробничі оборотні кошти, проте у 2022 році потреба у грошових коштах значно зменшилася, незважаючи на несприятливі зовнішні умови діяльності.

7. Під час дослідження ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства було виявлено зростання чистого доходу від реалізації продукції у 2022 році, що свідчить про збільшення реалізованої продукції. Валовий прибуток суттєво зменшився у 2021 році, проте вже у 2022 році за рахунок додаткового замовлення ПАТ «Укрзалізниця» вдалося суттєво наростити позитивні фінансові результати діяльності підприємства. Таким чином, зростання ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» у 2022 році забезпечило отримання чистого прибутку після збиткової діяльності у 2021 році. Прослідковується

також зниження рентабельності продажів внаслідок збиткового результату у 2021 році, вирішенням цієї проблеми може стати підвищення доходів шляхом збільшення реалізованої продукції, або ж зменшенням витрат.

8. Обґрунтовано основні напрями підвищення ефективності управління діловою активністю підприємства та запропоновано низка заходів із підвищення її рівня. За результатами факторного аналізу оборотності активів та оцінки грошових потоків підприємства було обґрунтовано напрями підвищення ділової активності ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», а саме: раціональне формування та використання капіталу; залучення позикових фінансових ресурсів від різних кредиторів з різними строками погашення; контроль за співвідношенням кредиторської та дебіторської заборгованості; постійне здійснення аналізу ділової активності; не допущення відволікання власних оборотних коштів у прострочену дебіторську заборгованість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2015. 336 с.
3. Школьник І.О., Боярко І. М., Дейнека О. В. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. 2016. 368 с.
4. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність. практикум. Вінниця. 2017. 143 с.
5. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник (2-ге видання, змінене і доповнене). Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
6. Кащена Н.Б., Горошанська Т.В., Польова Т.В. Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу : монографія. Х. : Видавництво Іванченка І.С., 2016. 196 с.
7. Assessment of investment attractiveness of industrial enterprises / Jacek Binda, Maryna Prokopenko, Andrii Ramskyi [et al.]. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11, Iss. 2, February. P. 27-35.
8. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдаєнко Ю.М. Економічний аналіз: Навч. посібник. Одеса. 2015. С. 142.
9. Польова Т. В. Ділова активність як комплексна економічна категорія та теоретичні аспекти її аналізу. *Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євроінтеграції : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф.*, м.Одеса, 26.05.2016 р. Херсон, 2016. С. 403-406.
10. Мешкова Н. Л. Економічна сутність ділової активності промислового підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2018. № 1. С. 105–108.
11. Тимчишин-Чемерис Ю. В., Гвоздь С. І. Поняття ділової активності підприємства та напрями її підвищення. *Наука онлайн*. 2015. № 14. С. 161–170.

12. Ігнатенко М.Ю. Проблеми щодо сутності поняття «ділова активність підприємства». *Вісник КТУ*. 2010. №22. С. 63-69.
13. Ділова активність як комплексна економічна категорія та теоретичні аспекти її аналізу. Матеріали IV Міжнар. наук.- практ. конф. (26 трав. 2016, м. Херсон). Херсон, 2016. 406 с.
14. Мартусенко І.В., Дончак Л.Г. Ділова активність : теоретичні аспекти та особливості формування. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск № 19 / 2018. С. 501-505.
15. Хома І.Б., Рій М.М. Теоретичні аспекти та особливості управління діловою активністю підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.6. С. 150-155.
16. Shtal T., Buriak M., Ukubassova G., Amirbekuly Y., Toiboldinova Z., Tlegen T. Methods of analysis of the external environment of business activities. *Espacios*. 2018. Vol. 39 (12). P. 22.
17. Дончак Л.Г., Ціхановська О.М. Ділова активність підприємства та шляхи її зміцнення. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск № 10 / 2017. С. 250-255.
18. Томчук О. Ф., Фабіянська В.Ю., Довгополук Г.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті фінансового стану підприємства. *Міжнародний науковий вісник*: загально. наук. журн. 2015, жовтень. Київ. № 7.
19. Воронко Р. М., Воронко О. С. Аналіз ділової активності в системі управління розвитком підприємства. *Підприємництво і торгівля*. 2018. Вип. 23. С. 64-69.
20. Шурпенкова Р. К. Організаційні підходи до методики аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2016. № 3.
21. Приймак С. В. Ділова активність як фактор зростання економічного потенціалу підприємства. Збірник тез звітної наукової конференції Львівського національного університету імені Івана Франка за 2017 рік. Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 2018. С. 121–125.

22. Петренко Л.М. Оцінка та напрями покращення ділової активності. *Зб. наук. праць*. 2017. С. 57.
23. Ткачук Г. Ю. Оцінка ділової активності підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 13. Ч. 4. С. 88–90.
24. Войнаренко М.П., Рзаєва Т.Г. Ділова активність підприємств: проблеми аналізу та оцінки : монографія. Хмельницький : Вид-во ХНУ, 2008. 284 с.
25. Ясіновська І., Фелісеєв В. Ділова активність промислових підприємств України: оцінка, проблеми та напрями забезпечення. *Економіка та суспільство*, 2022. Вип. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-16>
26. Конєва Т. А. Фінансовий цикл промислових підприємств України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. Вип. 34. С. 71-76.
27. Воробець Н.С., Корбутяк А.Г. Ділова активність підприємства – основа його інвестиційної привабливості. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. С. 1086-1090.
28. Рубан Л. О., Гриценко Л. В. Методичні аспекти формування системи показників аналізу ділової активності підприємства. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Економічні науки*. 2016. № 28 (1200). С. 22-25.
29. Гаркуша Н.М. *Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу*: Монографія. За ред. проф. Н.М. Гаркуші. Харк. держ. ун-т харч. та торг. Харків, 2016. 182 с.
30. Овчаренко Є. І., Годящев М. О. Особливості управління діловою активністю підприємств у сучасних умовах. *Регіональна економіка та управління*. 2016. № 4 (11). С. 30–33.
31. Петренко М.І. Оцінка ділової активності підприємства. *Зб. Наук. праць*. Київ. 2015. С. 227.
32. Майстренко В. М. Аналіз та прогнозування ділової активності в системі управління фінансовим станом підприємств сільськогосподарської галузі.

автореф. дипл. роб. Миколаїв, 2019. 17 с. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/216>.

33. Майбутнє українських компаній після війни: Європейська Бізнес Асоціація. URL: <https://eba.com.ua/> (дата звернення: 21.11.2023).

34. Власюк Н.І. Оцінка ділової активності підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. Вип. 14.4. С. 172–176.

35. Масюк Ю.В., Качур В.С. Економічна сутність ділової активності підприємств та підходи до її оцінки. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_10_25

36. Ключник О.С., Кодратюк О.В. Вдосконалення комплексної оцінки фінансового стану підприємства. *Науковий вісник Рівненського інституту ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*. 2016. № 1. С. 120-127.

37. Аверіна М. Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. *Економічний простір*. 2018. № 9. С. 92-100.

38. Лагун М.І. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств при визначенні його потенціалу. *Інтернаука*. 2007. № 9. С. 64 – 68.

39. Соловей Н.В., Гудима В.Ю. Аналіз ділової активності підприємства як основа підвищення ефективності його діяльності. *Молодий вчений*. 2019. № 1. С. 247-249.

40. Томчук О. Ф., Фабіянська В.Ю., Довгополук Г.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №5. С. 345–351.

41. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності. Навч.посібник. Київ. 2017. С. 288

42. Чемчикаленко Р. А., Майборода О.В., Дьякова Ю.Ю. Аналіз ділової активності підприємства. *Бізнес інформ*. 2017. №12. С. 644–648.

43. Офіційний сайт ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод». URL: <https://www.kvsz.com/index.php/ua/>

44. Салига К.С. Методичні підходи діагностування фінансового стану підприємства. *Приазовський економічний вісник*. №3. 2016. С. 204-210.
45. Годящев М. О. Фактори впливу на ділову активність промислових підприємств. *Економічний розвиток України: фінансові механізми та інструменти подолання дисбалансів*: матеріали Міжнар. наук.-практич. конф. для студентів, аспірантів та молодих учених, 14–15 жовт. 2016 р. К.: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2016. С. 29–31.
46. Коляденко І. І., Кавтиш О. П. Аналіз ділової активності підприємства як основа підвищення ефективності його діяльності. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва : збірник наукових праць*. 2017. Вип. 20. С. 248–256.
47. Д'яченко І. І. Методичне забезпечення аналізу ділової активності підприємства. *Управління розвитком*. 2014. № 10. С. 140- 142. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_10_54
48. Турило А.М., Зінченко О.А., Вчешня І.С. Визначення критерію розмежування категорій «ділова активність підприємства» і «ринкова активність підприємства». *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 1. С. 82-85.
49. Харченко В.А. Ділова активність як складова системи управління розвитком промислового підприємства. *Схід : зб. наук. праць*. 2013. № 4. С. 87-92.
50. Щербань О.Д. Стратегічні орієнтири управління ліквідністю та діловою активністю підприємства. *Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопільського національного економічного університету*. Тернопіль, 2016. Том 23. № 2. С. 206-212.
51. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. *Фінансовий менеджмент*: Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : Знання, 2005. 456 с.
52. Ткаченко Т.П., Тульчинська С.О., Бойчук Д.В. Управління доходами на підприємстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. №3. С 145 –150.

53. Короткевич О.В. Рентабельність діяльності підприємств: вплив на формування прибутку для оподаткування. *Економічний аналіз*. 2013. № 4. С. 91-97.

54. Кащена Н.Б., Горошанська О.О., Цуканова О.В. Удосконалення методики аналізу ділової активності підприємства. Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика: [монографія]: у 2-х т.; за ред. П.Й. Атамас. Дніпропетровськ: ФОП Дробязко С.І., 2014. Т. 2. С. 46–55.

55. Завадська Н.О. Удосконалення системи показників аналізу грошових потоків. *Фінанси України*. 2008. № 2. С. 51 – 56.

56. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навч. Посібник. 2009. С. 256

57. Ступницька Т. М. Кредиторська заборгованість підприємства: оцінка та механізми управління. *Проблеми економіки*. 2018. Т. 10. Вип. 4. С. 66-78.

58. Тимошик Н. С., Шимич І.Г. Оцінка результатів макросередовища та ділової активності підприємств. *Тенденції розвитку маркетингу в умовах економічних трансформацій* : монографія, ФОП Шпак В. Б, 2017. С. 205–214.

59. Петик Л., Фелісеєв В. Ділова активність промислових підприємств України. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 188-191. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-33>

60. Тихонова І.М. Шляхи підвищення ділової активності підприємства. *Вісник Хмельницького. Нац. Університету. Економічні науки*. 2011. №4. С. 231-234.

61. Жигалкевич Ж.М. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства. *Економічний аналіз*. 2016. №4. С.145-148.

62. Воронкова Т. Є. Шляхи підвищення прибутковості підприємства в умовах нестабільного середовища. *Облік та фінанси*. 2016. № 19. С. 42- 44.

63. Чуй І., Шемчук Л., Боднарюк В. Прикладні аспекти аналізу ділової активності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5, Том 1. С. 288-293. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/12/2022-310-47.pdf>

64. Сидоренко В., Мельник Г. Контроль ділової активності за ключовими показниками ефективності. *Економіка та держава*. 2013. № 10. С. 74-75.
65. Shtepenko K., Svystun L., Krekoten I. Планування ділової активності та оцінювання її впливу на фінансову стабільність підприємства. *Економіка і регіон*. 2020. Вип. 4(79). С. 78-84.
66. Ясіновська І.Ф., Іщенко В.А. Ділова активність підприємства та шляхи її підвищення. Матеріали міжнародної конференції: *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2019. С. 206–209.
67. Зиз Д. О. Аналіз та оцінка ділової активності підприємств машинобудування як основа підвищення ефективності їх діяльності. *Бізнес Інформ*. 2020. №11. С. 230–240. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-230-240>
68. Пильнов Д.О. Ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю як засіб контролю за фінансовим станом підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 10. С. 88-92.
69. Жукевич С.М., Бурденюк Т.Г. Аналітична складова в управління діловою активністю підприємства. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія : матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*. Тернопіль, 2017. С. 228-231.
70. Мукомела-Михалець В. О. Концептуальні засади створення ефективної системи управління діловою активністю машинобудівного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету: зб. наук. пр.* 2011. Том 1, № 3. С. 40–43.
71. Гуменюк М.М., Грицак А.В. Удосконалення механізму управління діловою активністю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 10 (50). С. 874-877.
72. Васечко Л. І. Напрями вдосконалення ефективності ділової активності підприємства. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*, № 2(8), С. 4-19. URL: <https://doi.org/10.32750/2021-0201>
73. Марченко О. І. Фінансові аспекти ділової активності підприємств. *Фінанси України*. 2017. № 5. С. 144.

74. Донченко Т. В. Теоретичні основи формування механізму управління діловою активністю підприємства. *Науковий вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 1. Т. 1. С. 23–27.

75. Тарасюк Г.М., Протасова Л.В. Оцінка розвитку підприємства: теоретико-методичні та евристичні аспекти. *Наукові праці НУХТ. К. : НУХТ*, 2016. № 3. Том 22. С. 132–139.

76. Осовська Г. В. *Менеджмент організацій*: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. 860 с.

77. Хвень А. Шляхи зростання ділової активності підприємства. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2012/shlyahy-zrostannya-dilovoji-aktyvnosti-pidpryjemstva/>

78. Кобрин Л. Й. Теоретико-методичні підходи до управління діловою активністю підприємства. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2018. № 1. С. 193–200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_2018_1_23

79. Нашкерська М.М. Управління дебіторською заборгованістю у структурі оборотного капіталу підприємства. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2017. № 4. С.136-140.

80. Кобрин Л. Й. Теоретико-методичні підходи до управління діловою активністю підприємства. *Наукові записки. Сер.: Економічні науки*. 2018. № 1 (56). С. 193–200.

81. Binda J., Prokopenko M., Ramskyi A. Assessment of investment attractiveness of industrial enterprises. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11, Iss. 2. P. 27-35. DOI:10.34218/IJM.11.2.2020.004.

ДОДАТКИ

Додаток А

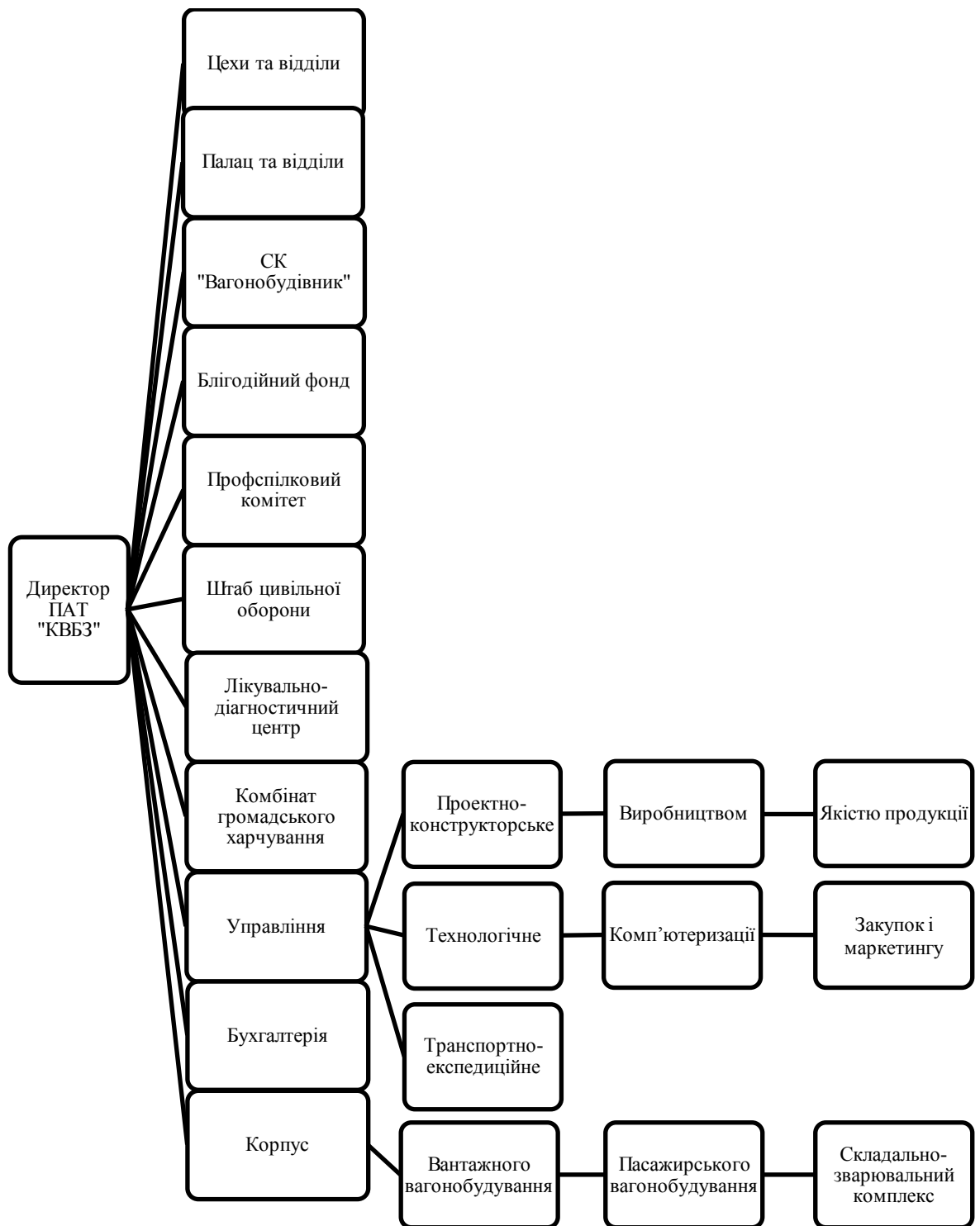

Рис. А.1. Організаційно-управлінська структура ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»

Додаток Б

Таблица Б.1

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2020	12	31
Підприємство <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>	за ЄДРПОУ	05763814		
Територія <u>Полтавська</u>	за КОАТУУ	5310436500		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу</u>	за КВЕД	30.20		
Середня кількість працівників <u>5 464</u>				
Адреса, телефон вул. <u>Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621</u>				
Одиниця виміру: <u>тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях с копійками)</u>				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V		

КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1

Код по ДКУД

1801001

Актив	Прим.	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1		2	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	16	1000	33 636	35 071
первісна вартість		1001	103 095	113 927
накопичена амортизація		1002	(69 459)	(78 856)
Незавершені капітальні інвестиції	16	1005	15 091	8 673
Основні засоби	16	1010	632 235	628 545
первісна вартість		1011	1 361 151	1 426 437
знос		1012	(728 916)	(797 892)
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі	21	1030	2 001	2 060
Інші фінансові інвестиції	21	1035	4 831	4 831
Відстрочені податкові активи		1045	41 570	41 444
Інші необоротні активи		1090	-	-
у тому числі за податком на прибуток			-	-
Всього за розділом I		1095	729 364	720 624
II. Оборотні активи				
Запаси	17	1100	1 973 970	1 290 541
виробничі запаси		1101	997 139	705 256
незавершене виробництво		1102	711 117	517 884
готова продукція		1103	264 819	66 977
товари		1104	715	424
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	18	1125	663 207	190 243
Дебіторська заборгованість по розрахунках: за виданими авансами	19	1130	232 872	66 852
з бюджетом	20	1135	125 867	141 617
у тому числі з податку на прибуток		1136	-	3 427
із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	2 715	1 858
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їхні еквіваленти	22	1165	833 211	1 586 046
Витрати майбутніх періодів		1170	757	337
Інші оборотні активи		1190	399	482
Всього за розділом II		1195	3 832 998	3 277 976
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200		
Баланс		1300	4 562 362	3 998 600

Продовження таблиці Б.1

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

Пасив	Прим	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	4	5
I. Власний капітал	23			
Зареєстрований капітал		1400	86 010	86 010
Капітал у дооцінках	23	1405	41 333	41 333
Додатковий капітал		1410	2 239 291	3 029 776
Резервний капітал		1415	104 531	105 819
Нерозподілений прибуток		1420	824 075	128 554
Всього за розділом I		1495	3 295 240	3 391 492
II. Довгострокові зобов'язання й забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	24	1505	272 800	271 915
Інші довгострокові зобов'язання	24	1515	54 431	-
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Всього за розділом II		1595	327 231	271 915
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків		1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	25	1610	49 200	-
товари, роботи, послуги	26	1615	126 093	49 859
розрахунками з бюджетом	29	1620	15 003	4 586
В тому числі з податку на прибуток		1621	10 704	-
розрахунками зі страхування		1625	12 670	5 646
Розрахунками з оплати праці		1630	47 591	20 619
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	26	1635	450 808	163 966
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	7 716	7 712
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточні забезпечення	27	1660	19 530	18 817
Доходи майбутніх періодів		1665	341	328
Інші поточні зобов'язання	28	1690	210 939	63 660
Всього за розділом III		1695	939 891	335 193
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
Баланс		1900	4 562 362	3 998 600

Від імені керівництва Підприємства:

Крамаренко Максим Вікторович,
Голова Правління

Яблонська Любова Василівна,
Головний бухгалтер

Таблиця Б.2

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2020	12	31
Підприємство Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»	за ЕДРПОУ	05763814		
Територія <u>Полтавська</u>	за КОАТУУ	5310436500		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів та рухомого складу</u>	за КВЕД	30.20		
Середня кількість працівників <u>5 464</u>				
Адреса, телефон вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
				V

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА 2020 РІК

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	2000	3 336 667	8 218 515
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	8	2050	(3 084 072)	(6 843 921)
Валовий:				
прибуток		2090	252 595	1 374 594
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи		2120	331 788	382 129
У тому числі доходи від курсових різниць			272 433	215 765
Адміністративні витрати		2130	(132 169)	(175 835)
Витрати на збут	10	2150	(41 784)	(55 710)
Інші операційні витрати	11	2180	(317 588)	(484 243)
у тому числі (збитки) від курсових різниць			(224 831)	(264 929)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	92 842	1 040 935
збиток		2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі		2200	145	31
Інші фінансові доходи	12	2220	44 492	61 239
Інші доходи		2240	6 160	4 563
Фінансові витрати	13	2250	(39 300)	(36 894)
Втрати від участі в капіталі		2255	(86)	(1 402)
Інші витрати	14	2270	(18 863)	(9 436)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	85 390	1 059 036
збиток		2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	15	2300	(16 374)	(216 722)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	69 016	842 314
Збиток		2355	(-)	(-)

Продовження таблиці Б.2

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка(уцінка) необоротних активів		2400	(1)	(-)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, що підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах		2405	-	(-)
Інший сукупний дохід (збиток)		2445	33 215	(46 809)
у тому числі актуарний прибуток/(збиток), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах				(46 809)
Інший сукупний дохід (збиток) до оподатковування		2450	33 214	(46 809)
Податок на прибуток, пов'язаний із іншим сукупним доходом		2455	(5 979)	8 426
у тому числі, що відноситься до актуарного прибутку/(збитку), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах			(5 979)	8 426
у тому числі що відноситься до переоцінки фінансових інвестицій, наявних для продажу, що підлягає рекласифікації до складу прибутків і збитків у майбутніх періодах				(-)
Інший сукупний дохід (збиток) після оподатковування		2460	27 235	(38 383)
Сукупний дохід (сума рядків 2350,2355 й 2460)		2465	96 251	803 931

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1 990 223	5 866 742
Витрати на оплату праці	2505	743 525	1 132 615
Відрахування на соціальні заходи	2510	174 303	251 803
Амортизація	2515	92 804	97 836
Інші операційні витрати	2520	101 895	154 019
Разом	2550	3 102 750	7 503 015

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	114 679 552	114 679 552
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	114 679 552	114 679 552
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,60	7,34
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,60	7,34
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-

Від імені керівництва Підприємства:

Крамаренко Максим Вікторович,
Голова Правління

Яблонська Любов Василівна,
Головний бухгалтер

Таблиця Б.3

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2020	12	31
Підприємство <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>	за ЄДРПОУ	05763814		
Територія <u>Полтавська</u>	за КОАТУУ	5310436500		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	по КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу</u>	по КВЕД	30.20		
Середня кількість працівників <u>5 464</u>				
Адреса, телефон <u>вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621</u>				
Одиниця виміру: <u>тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого вказуються в гривнях з копійками)</u>				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
		V		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) ЗА 2020 РІК

Форма № 3 Код по ДКУД 1801004

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	3000	2 083 663	3 472 261
Повернення податків і зборів		3005	37 409	23
у тому числі податку на додану вартість		3006	37 387	-
Цільове фінансування		3010	16 300	915
Надходження авансів від покупців і замовників		3015	1 759 005	5 683 872
Надходження від повернення авансів		3020	15 195	6 734
Надходження від відсотків по залишкам коштів на поточних рахунках		3025	42 285	57 424
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035	1 798	5 407
Надходження від операційної оренди		3040	1 631	11 534
Надходження від отриманих роялті		3045	1 743	5 711
Інші надходження		3095	261 704	186 416
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)		3100	(677 262)	(2 146 261)
Праці		3105	(658 735)	(911 958)
Відрахувань на соціальні заходи		3110	(176 463)	(246 446)
Зобов'язань з податків і зборів		3115	(199 811)	(369 776)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	(36 412)	(69 709)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	(5 334)	(49 965)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів		3118	(158 065)	(250 102)
Витрачання на оплату авансів		3135	(1 360 026)	(4 993 905)
Витрачання на оплату повернення авансів		3140	(326)	(23 101)
Інші витрачання		3190	(269 514)	(267 284)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	878 596	471 566
II. Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій		3200	-	41
необоротних активів		3205	5 239	6 627
Надходження від отриманих:				
відсотків		3215	1 005	2 033
дивідендів	12	3220	1 202	1 782
Інші надходження		3230	-	-
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій		3255	-	(1 441)
необоротних активів		3260	(49 790)	(79 552)
Витрачання на надання позик		3275	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	(42 344)	(70 510)

Продовження таблиці Б.3

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
І		2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу		3300	-	-
Отримання позик		3305	2 400	-
Витрачання на:				
Викуп власних акцій		3345	-	-
Погашення позик		3350	(120 280)	(3 194)
Сплату дивідендів		3355	(4)	(191 813)
Інші платежі		3390	(9 315)	(9 264)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	(127 199)	(204 271)
Чистий рух коштів за звітний період		3400	709 053	196 785
Залишок коштів на початок року		3405	833 211	666 718
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів		3410	43 782	(30 292)
Залишок коштів на кінець року	22	3415	1 586 046	833 211

Від імені керівництва Підприємства:

Крамаренко Максим Вікторович,
Голова Правління

Яблонська Любов Василівна,
Головний бухгалтер

Таблиця Б.4

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

Підприємство Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонбудівний завод» за ЕДРПОУ
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2020	12	31
05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЗА 2020 РІК

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	2 239 291	104 531	824 075	—	—	3 295 240
Коректування:									
Зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	—	—	—
Виправлення помилок	4010	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	2 239 291	104 531	824 075	—	—	3 295 240
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	—	—	—	—	69 017	—	—	69 017
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	—	—	(1)	—	27 236	—	—	27 235
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	—	—	—	—
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	1 288	(1 288)	—	—	—
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	—	—	790 486	—	(790 486)	—	—	—
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом змін у капіталі	4295	—	—	790 485	1 288	(695 521)	—	—	96 252
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	—	—	3 391 492

Від імені керівництва Підприємства:

Крамаренко Максим Вікторович,
Голова Правління

Яблонська Любов Василівна,
Головний бухгалтер

Продовження таблиці Б.4

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

Дата (рік, місяць, число)
 Підприємство Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод» за ЕДРПОУ
 (найменування)

КОДИ		
2019	12	31
05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЗА 2019 РІК

Форма № 4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	2 024 946	104 316	435 393	—	—	2 691 998
Коректування:									
Зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	—	—	—
Виправлення помилок	4010	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	2 024 946	104 316	435 393	—	—	2 691 998
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	—	—	—	—	842 314	—	—	842 314
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	—	—	—	—	(38 383)	—	—	(38 383)
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	(200 689)	—	—	(200 689)
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	215	(215)	—	—	—
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	—	—	216 027	—	(216 027)	—	—	—
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	—	(1 682)	—	1 682	—	—	—
Разом змін у капіталі	4295	—	—	214 345	215	388 682	—	—	603 242
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	2 239 291	104 531	824 075	—	—	3 295 240

Від імені керівництва Підприємства:

Крамаренко Максим Вікторович,
 Голова Правління

Яблонська Любов Василівна,
 Головний бухгалтер

Додаток В

Таблица В.1

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		2021 12 31
Підприємство <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>	за ЄДРПОУ	05763814
Територія <u>Полтавська</u>	за КАТОТТГ	UA53020110010228624
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу</u>	за КВЕД	30.20
Середня кількість працівників <u>4 573</u>		
Адреса, телефон вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях с копійками)		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V

**КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
на 31 грудня 2021 р.**

Форма № 1-к

Код по ДКУД

1801001

Актив	Прим.	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	16	1000	35 071	34 661
первісна вартість		1001	113 927	122 576
накопичена амортизація		1002	(78 856)	(87 915)
Незавершені капітальні інвестиції	16	1005	8 673	24 508
Основні засоби	16	1010	628 545	592 925
первісна вартість		1011	1 426 437	1 450 810
знос		1012	(797 892)	(857 885)
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі	22	1030	2 060	2 086
Інші фінансові інвестиції	22	1035	4 831	4 831
Довгострокова дебіторська заборгованість	17	1040	-	14 370
Відстрочені податкові активи	15	1045	41 444	32 264
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	720 624	705 645
II. Оборотні активи				
Запаси	18	1100	1 290 541	1 738 446
виробничі запаси		1101	705 256	1 141 366
незавершене виробництво		1102	517 884	542 856
готова продукція		1103	66 977	53 757
товари		1104	424	467
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	19	1125	190 243	289 516
Дебіторська заборгованість по розрахунках: за виданими авансами	20	1130	66 852	636 091
з бюджетом	21	1135	141 617	14 728
у тому числі з податку на прибуток		1136	3 427	3 559
із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	1 858	1 623
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їхні еквіваленти	23	1165	1 586 046	1 522 829
Витрати майбутніх періодів		1170	337	376
Інші оборотні активи		1190	482	399
Усього за розділом II		1195	3 277 976	4 204 008
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200		
Баланс		1300	3 998 600	4 909 653

Продовження таблиці В.1

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Пасив	Прим	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I		2	4	5
I. Власний капітал	24			
Зареєстрований капітал		1400	86 010	86 010
Капітал у дооцінках	24	1405	41 333	41 333
Додатковий капітал		1410	3 029 776	3 128 817
Резервний капітал		1415	105 819	105 819
Нерозподілений прибуток		1420	128 554	(131 446)
Усього за розділом I		1495	3 391 492	3 230 533
II. Довгострокові зобов'язання й забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	25	1505	271 915	217 920
Інші довгострокові зобов'язання		1515	-	-
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	271 915	217 920
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків		1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями		1610	-	-
товари, роботи, послуги	26	1615	49 859	121 232
розрахунками з бюджетом	29	1620	4 586	11 457
В тому числі з податку на прибуток		1621	-	-
розрахунками зі страхування		1625	5 646	10 528
Розрахунками з оплати праці		1630	20 619	40 785
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	26	1635	163 966	1 193 199
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	7 712	7 703
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточні забезпечення	27	1660	18 817	13 832
Доходи майбутніх періодів		1665	328	315
Інші поточні зобов'язання	28	1690	63 660	62 149
Усього за розділом III		1695	335 193	1 461 200
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
		1700	-	-
Баланс		1900	3 998 600	4 909 653

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО
Голова правління, директор

Любов ЯВЛОНЬКА,
Головний бухгалтер

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		2021 12 31
Підприємство <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>	за ЕДРПОУ	05763814
Територія <u>Полтавська</u>	за КАТОТТГ	UA53020110010228624
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів та рухомого складу</u>	за КВЕД	30.20
Середня кількість працівників <u>4 573</u>		
Адреса, телефон вул. <u>Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях с копійками)		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		V

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА 2021РІК**

Форма № 2-к

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	2000	2 550 219	3 336 667
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	8	2050	(2 515 022)	(3 084 072)
Валовий:				
прибуток		2090	35 197	252 595
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	11	2120	19 341	331 790
Адміністративні витрати		2130	(133 339)	(132 169)
Витрати на збут	10	2150	(30 618)	(41 784)
Інші операційні витрати	11	2180	(117 095)	(317 588)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	-	92 844
збиток		2195	(226 514)	(-)
Дохід від участі в капіталі		2200	40	145
	12			
Інші фінансові доходи		2220	25 907	44 491
Інші доходи		2240	2 348	6 160
Фінансові витрати	13	2250	(30 155)	(39 300)
Втрати від участі в капіталі		2255	(14)	(86)
Інші виграти	14	2270	(5 775)	(18 863)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	-	85 391
збиток		2295	(234 163)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	15	2300	5 646	(16 374)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	-	69 017
збиток		2355	(228 517)	(-)

Продовження таблиці В.2

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка(уцінка) необоротних активів		2400	(-)	(1)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, що підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах		2405	-	-
Інший сукупний дохід (збиток)	25	2445	82 388	33 215
у тому числі актуарний прибуток/(збиток), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах			82 388	33 215
Інший сукупний дохід (збиток) до оподаткування		2450	82 388	33 214
Податок на прибуток, пов'язаний із іншим сукупним доходом	15	2455	14 830	5 979
у тому числі, що відноситься до актуарного прибутку/(збитку), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах	25		14 830	5 979
у тому числі що відноситься до переоцінки фінансових інвестицій, наявних для продажу, що підлягає рекласифікації до складу прибутків і збитків у майбутніх періодах			-	-
Інший сукупний дохід (збиток) після оподаткування		2460	67 558	27 235
Сукупний дохід (сума рядків 2350,2355 й 2460)		2465	(160 959)	96 252

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	1 893 441	1 990 223
Витрати на оплату праці	2505	603 349	743 525
Відрахування на соціальні заходи	2510	143 349	174 303
Амортизація	2515	83 406	92 804
Інші операційні витрати	2520	87 135	101 895
Разом	2550	2 810 680	3 102 750

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	114 679 552	114 679 552
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	114 679 552	114 679 552
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(1,99)	0,60
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(1,99)	0,60
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директорЛюбов ЯБЯОНСЬКА,
Головний бухгалтер

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Дата (рік, місяць, число)		2021	12	31
Підприємство <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>		за ЕДРПОУ 05763814		
Територія <u>Полтавська</u>		за КАТОТТГ UA53020110010228624		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>		по КОПФГ 230		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу</u>		по КВЕД 30.20		
Середня кількість працівників <u>4 573</u>				
Адреса, телефон <u>вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621</u>				
Одиниця виміру: <u>тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого вказуються в гривнях с копійками)</u>				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності		v		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ) ЗА 2021 РІК

Форма № 3-к Код по ДКУД 1801004

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	3000	1 943 448	2 083 663
Повернення податків і зборів		3005	10 829	37 409
у тому числі податку на додану вартість		3006	10 821	37 387
Цільове фінансування		3010	11 622	16 300
Надходження авансів від покупців і замовників	26	3015	2 479 987	1 759 005
Надходження від повернення авансів		3020	10 093	15 195
Надходження від відсотків по залишкам коштів на поточних рахунках		3025	22 895	42 285
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035	1 519	1 798
Надходження від операційної оренди		3040	1 042	1 631
Надходження від отриманих роялті		3045	1 511	1 743
Інші надходження		3095	179 540	261 704
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)		3100	(1 121 414)	(677 262)
Праці		3105	(472 903)	(658 735)
Відрахувань на соціальні заходи		3110	(133 153)	(176 463)
Зобов'язань з податків і зборів		3115	(132 183)	(199 811)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	(85)	(36 412)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	(9 274)	(5 334)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів		3118	(122 824)	(158 065)
Витрачання на оплату авансів		3135	(2 392 596)	(1 360 026)
Витрачання на оплату повернення авансів		3140	(201 953)	(326)
Інші витрачання		3190	(216 957)	(269 514)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	(8 673)	878 596
II. Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій		3200		
необоротних активів		3205	1 023	5 239
Надходження від отриманих:				
відсотків		3215	902	1 005
дивідендів		3220	1 353	1 202
Інші надходження		3230		
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій		3255		
необоротних активів		3260	(33 593)	(49 790)
Витрачання на надання позик		3275		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	(30 315)	(42 344)

Продовження таблиці В.3

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Стаття	Прим.	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від: Власного капіталу		3300		-
Отримання позик		3305	2 905	2 400
Витрачання на: Викуп власних акцій		3345		
Погашення позик		3350	(2 905)	(120 280)
Сплату дивідендів		3355	(8)	(4)
Інші платежі		3390		(9 315)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	(8)	(127 199)
Чистий рух коштів за звітний період		3400	(38 996)	709 053
Залишок коштів на початок року		3405	1 586 046	833 211
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів		3410	(24 221)	43 782
Залишок коштів на кінець року	22	3415	1 522 829	1 586 046

Від імені керівництва Підприємства:

 Максим КРАМАРЕНКО
 Голова правління, директор

 Любов ЯБЛОНЬСКА,
 Головний бухгалтер

Таблиця В.4

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Дата (рік, місяць, число) 2021 12 31
 Підприємство Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонубудівний завод» за ЕДРПОУ 05763814
 (найменування)

КОДИ		
2021	12	31
05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЗА 2021 РІК

Форма № 4-к

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	—	—	3 391 492
Коректування:									
Зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	—	—	—
Виправлення помилок	4010	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	—	—	3 391 492
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	—	—	—	—	-228 517	—	—	-228 517
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	—	—	(4)	—	67 562	—	—	67 558
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	—	—	—	—
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	—	—	—	—	—
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цілевих) фондів	4220	—	—	99 045	—	(99 045)	—	—	—
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом змін у капіталі	4295	—	—	99 041	—	(260 000)	—	—	(160 959)
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	3 128 817	105 819	(131 446)	—	—	3 230 533

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
 Голова правління, директор

Любов ЯБЛОНСЬКА,
 Головний бухгалтер

Продовження таблиці В.4

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Дата (рік, місяць, число)
 Підприємство Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод» за ЕДРПОУ
 (найменування)

КОДИ		
2020	12	31
05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЗА 2020 РІК

Форма № 4-к

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	2 239 291	104 531	824 075	—	—	3 295 240
Коректування:									
Зміна облікової політики	4005	—	—	—	—	—	—	—	—
Виправлення помилок	4010	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни	4090	—	—	—	—	—	—	—	—
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	2 239 291	104 531	824 075	—	—	3 295 240
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	—	—	—	—	69 017	—	—	69 017
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	—	—	(1)	—	27 236	—	—	27 235
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	—	—	—	—	—	—	—	—
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	—	—	—	—	—	—	—	—
Відрахування до резервного капіталу	4210	—	—	—	1 288	(1 288)	—	—	—
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цілових) фондів	4220	—	—	790 486	—	(790 486)	—	—	—
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом змін у капіталі	4295	—	—	790 485	1 288	(695 521)	—	—	96 252
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	—	—	3 391 492

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
 Голова правління-директор

Любов ЯБЛУНЬКА,
 Головний бухгалтер

Додаток Г

Таблица Г.1

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Група Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

38

КАТОТТИ
22 КОПФ

38 KOTIWI

за КВЕД

Територія Полтавська

Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство

Вид економічної діяльності Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу

Середня кількість працівників 4 643

Адреса, телефон вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ

2022	12	31
------	----	----

05763814

UA5302011001

0228624
230

230

30.20

$$\overline{V}$$

КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

НА 31 ГРУДНЯ 2022 Р.

Форма № 1-к

Код по ДКУД

1801001

Актив	Прим.	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1		2	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	16	1000	34 661	30 553
первісна вартість		1001	122 576	126 240
накопичена амортизація		1002	(87 915)	(95 687)
Незавершені капітальні інвестиції	16	1005	24 508	8 734
Основні засоби	16	1010	592 925	561 324
первісна вартість		1011	1 450 810	1 486 191
знос		1012	(857 885)	(924 867)
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі	22	1030	2 086	2 152
Інші фінансові інвестиції	22	1035	4 831	4 831
Довгострокова дебіторська заборгованість	17	1040	14 370	2 720
Відстрочені податкові активи	15	1045	32 264	2 747
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	705 645	613 061
II. Оборотні активи				
Запаси	18	1100	1 738 446	1 406 722
виробничі запаси		1101	1 141 366	842 450
незавершене виробництво		1102	542 856	484 518
готова продукція		1103	53 757	79 391
товари		1104	467	363
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	19	1125	289 516	1 635 322
Дебіторська заборгованість по розрахунках: за виданими авансами	20	1130	636 091	268 054
з бюджетом	21	1135	14 728	249
у тому числі з податку на прибуток		1136	3 559	138
із внутрішніх розрахунків		1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	1 623	683
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їхні еквіваленти	23	1165	1 522 829	607 750
Витрати майбутніх періодів		1170	376	52
Інші оборотні активи		1190	399	400
Усього за розділом II		1195	4 204 008	3 919 232
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200		
Баланс		1300	4 909 653	4 532 293

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Пасив	Прим	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1		2	4	5
I. Власний капітал	24			
Зареєстрований капітал		1400	86 010	86 010
Капітал у дооцінках	24	1405	41 333	41 333
Додатковий капітал		1410	3 128 817	3 128 815
Резервний капітал		1415	105 819	105 819
Нерозподілений прибуток		1420	(131 446)	(73 879)
Усього за розділом I		1495	3 230 533	3 288 098
II. Довгострокові зобов'язання й забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	25	1505	217 920	216 990
Інші довгострокові зобов'язання		1515	-	-
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	217 920	216 990
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків		1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями		1610	-	-
товари, роботи, послуги	26	1615	121 232	167 622
розрахунками з бюджетом	29	1620	11 457	91 506
В тому числі з податку на прибуток		1621	-	1 857
розрахунками зі страхування		1625	10 528	8 249
Розрахунками з оплати праці		1630	40 785	33 535
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	26	1635	1 193 199	623 408
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	7 703	7 701
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків		1645	-	-
Поточні забезпечення	27	1660	13 832	11 603
Доходи майбутніх періодів		1665	315	302
Інші поточні зобов'язання	28	1690	62 149	83 279
Усього за розділом III		1695	1 461 200	1 027 205
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
Баланс		1900	4 909 653	4 532 293

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директор

Любов ЯБЛОНСЬКА,
Головний бухгалтер

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Група <u>Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»</u>	за ЕДРПОУ	2022 12 31 05763814
Територія <u>Полтавська</u>	за КАТОТТГ	UA5302011001 0228624
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності <u>Виробництво залізничних локомотивів та рухомого складу</u>	за КВЕД	30.20
Середня кількість працівників <u>4 643</u>		
Адреса, телефон <u>вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621</u>		
Одиниця виміру: <u>тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)</u>		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		
		V

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (Звіт про сукупний дохід)
ЗА РІК 2022 Р.

Форма № 2-к

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	2000	3 543 812	2 550 219
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	8	2050	(3 372 553)	(2 515 022)
Валовий: прибуток		2090	171 259	35 197
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	11	2120	240 513	19 341
Адміністративні витрати		2130	(157 327)	(133 339)
Витрати на збут	10	2150	(29 950)	(30 618)
Інші операційні витрати	11	2180	(150 077)	(117 095)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	74 418	-
збиток		2195	(-)	(226 514)
Дохід від участі в капіталі		2200	68	40
	12			
Інші фінансові доходи		2220	27 662	25 907
Інші доходи		2240	5 129	2 348
Фінансові витрати	13	2250	(25 052)	(30 155)
Втрати від участі в капіталі		2255	(3)	(14)
Інші витрати	14	2270	(5 799)	(5 775)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	76 423	-
збиток		2295	(-)	(234 163)
(Витрати)/дохід з податку на прибуток	15	2300	(35 135)	5 646
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	41 288	-
збиток		2355		(228 517)

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка(уцінка) необоротних активів		2400	(-)	(-)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів, що підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах		2405	-	-
Інший сукупний дохід (збиток)	25	2445	16 277	82 388
у тому числі актуарний прибуток/(збиток), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах			16 277	82 388
Інший сукупний дохід (збиток) до оподатковування		2450	16 277	82 388
Податок на прибуток, пов'язаний із іншим сукупним доходом	15	2455	-	(14 830)
у тому числі, що відноситься до актуарного прибутку/(збитку), що не підлягає рекласифікації до складу прибутків та збитків у майбутніх періодах	25		-	(14 830)
у тому числі що відноситься до переоцінки фінансових інвестицій, наявних для продажу, що підлягає рекласифікації до складу прибутків і збитків у майбутніх періодах			-	-
Інший сукупний дохід (збиток) після оподатковування		2460	16 277	67 558
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 й 2460)		2465	57 565	(160 959)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	2 481 082	1 893 441
Витрати на оплату праці	2505	791 827	603 349
Відрахування на соціальні заходи	2510	184 623	143 349
Амортизація	2515	81 478	83 406
Інші операційні витрати	2520	56 612	87 135
Разом	2550	3 595 622	2 810 680

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	114 679 552	114 679 552
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	114 679 552	114 679 552
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,36	(1,99)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,36	(1,99)
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директорЛюбов ЯБЛОНСЬКА,
Головний бухгалтер

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Група Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод»	Дата (рік, місяць, число) за ЕДРПОУ за КАТОТТГ по КОПФГ по КВЕД	КОДИ		
		2022	12	31
		05763814		
		UA5302011001		
		0228624		
Територія Полтавська		230		
Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство		30.20		
Вид економічної діяльності Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу				
Середня кількість працівників 4 643				
Адреса, телефон вул. Івана Приходька, 139, м. Кременчук, Полтавська обл., 39621				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого вказуються в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності		v		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (за прямим методом)
ЗА 2022 РІК

Форма № 3-к Код по ДКУД 1801004

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7	3000	804 846	1 943 448
Повернення податків і зборів		3005	24	10 829
у тому числі податку на додану вартість		3006	-	10 821
Цільове фінансування		3010	34 767	11 622
Надходження авансів від покупців і замовників	26	3015	1 389 499	2 479 987
Надходження від повернення авансів		3020	9 101	10 093
Надходження від відсотків по залишкам коштів на поточних рахунках		3025	26 557	22 895
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035	897	1 519
Надходження від операційної оренди		3040	1 589	1 042
Надходження від отриманих роялті		3045	2 828	1 511
Інші надходження		3095	270 368	179 540
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)		3100	(1 005 722)	(1 121 414)
Праці		3105	(667 079)	(472 903)
Відрахувань на соціальні заходи		3110	(178 103)	(133 153)
Зобов'язань з податків і зборів		3115	(300 151)	(132 183)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	(342)	(85)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	(105 037)	(9 274)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків та зборів		3118	(194 772)	(122 824)
Витрачання на оплату авансів		3135	(1 197 371)	(2 392 596)
Витрачання на оплату повернення авансів		3140	(12 889)	(201 953)
Інші витрачання		3190	(157 099)	(216 957)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	(977 938)	(8 673)

Продовження таблиці Г.3

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД»

Консолідована фінансова звітність

Стаття	Прим	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
II. Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій		3200		
необоротних активів		3205	-	1 023
Надходження від отриманих:				
відсотків		3215	-	902
дивідендів		3220	-	1 353
Інші надходження		3230		
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій		3255		
необоротних активів		3260	(4 441)	(33 593)
Витрачання на надання позик		3275		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	(4 441)	(30 315)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу		3300		
Отримання позик		3305	-	2 905
Витрачання на:				
Викуп власних акцій		3345		
Погашення позик		3350	(-)	(2 905)
Сплату дивідендів		3355	(3)	(8)
Інші платежі		3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	(3)	(8)
Чистий рух коштів за звітний період		3400	(982 382)	(38 996)
Залишок коштів на початок року		3405	1 522 829	1 586 046
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів		3410	67 303	(24 221)
Залишок коштів на кінець року	22	3415	607 750	1 522 829

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директор

Любов ЯБЛОНСЬКА,
Головний бухгалтер

Таблиця Г.4

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Група Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод» (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЕДРПОУ	КОДИ		
		2022	12	31
		05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
ЗА 2022 РІК

Форма № 4-к Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	3 128 817	105 819	(131 446)	-	-	3 230 533
Коректування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	3 128 817	105 819	(131 446)	-	-	3 230 533
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	41 288	-	-	41 288
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	(2)	-	16 279	-	-	16 277
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Вкуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	(2)	-	57 567	-	-	57 565
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	3 128 815	105 819	(73 879)	-	-	3 288 098

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директорЛюбов ЯБЛОНСЬКА,
Головний бухгалтер

ПАТ «КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД» Консолідована фінансова звітність

Група Публічне акціонерне товариство «Крюківський вагонобудівний завод» (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЕДРПОУ	КОДИ		
		2021	12	31
		05763814		

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
ЗА 2021 РІК

Форма № 4-к Код за ДКУД 1801005									
Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	-	-	3 391 492
Коректування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Відкоригований залишок на початок року	4095	86 010	41 333	3 029 776	105 819	128 554	-	-	3 391 492
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(228 517)	-	-	(228 517)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	(4)	-	67 562	-	-	67 558
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	99 045	-	(99 045)	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	99 041	-	(260 000)	-	-	(160 959)
Залишок на кінець року	4300	86 010	41 333	3 128 817	105 819	(131 446)	-	-	3 230 533

Від імені керівництва Підприємства:

Максим КРАМАРЕНКО,
Голова правління-директор

Любов ЯБЛОНЬСКА,
Головний бухгалтер